

Doradztwo Środowiskowe Agnieszka Zalewska
ul. Ku Słońcu 10/28; 71-073 Szczecin; tel. 665 370 548; e-mail: a.zalewska@larixds.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DLA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY STARA DĄBROWA
(III edycja zmiany Studium)

Autor:

mgr inż. Agnieszka Zalewska

Szczecin, marzec 2021 r., aktualizacja czerwiec 2021 r. i wrzesień 2021 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie i podstawy prawne	3
1.1. Przepisy prawa	4
1.2. Metodyka opracowania	5
1.3. Cel i zakres prognozy	6
2. Struktura środowiska terenu objętego zmianą Studium	7
2.1. Położenie Gminy Stara Dąbrowa wraz z powiązaniem przyrodniczymi z otoczeniem.	7
2.2. Środowisko abiotyczne	7
2.2.1. Położenie geograficzne i ukształtowanie terenu	7
2.2.2. Budowa geologiczna	9
2.2.3. Gleby	10
2.2.4. Surowce	11
2.2.5. Warunki hydrogeologiczne	12
2.2.6. Klimat	20
2.3. Środowisko biotyczne wraz z roślinnością potencjalną i rzeczywistą	20
2.3.1. Regiony geobotaniczne	20
2.3.2. Potencjalna roślinność naturalna	21
2.3.3. Szata roślinna gminy Stara Dąbrowa	23
2.3.4. Szata roślinna obszarów projektu zmiany Studium	27
2.4. Fauna gminy Stara Dąbrowa	44
2.5. Krajobraz	48
3. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz obiekty cenne przyrodniczo	49
3.1. Prawne formy ochrony przyrody i krajobrazu	49
3.2. Korytarze ekologiczne	52
3.3. Proponowane formy ochrony przyrody	53
3.4. Formy ochrony dziedzictwa kulturowego	54
4. Diagnoza stanu środowiska	61
4.1. Źródła i stan antropizacji środowiska przyrodniczego	61
4.1.1. Ochrona powierzchni ziemi	62
4.1.2. Gospodarka odpadami	62
4.1.3. Klimat akustyczny	63
4.1.4. Stan jakości powietrza atmosferycznego	64
4.1.5. Pole elektromagnetyczne	65
4.1.5. Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych	66
5. Uwarunkowania prawne oraz charakterystyka ustaleń obszaru zmiany Studium	67
6. Analiza i ocena oddziaływań wynikających z realizacji zmiany Studium na środowisko	70
6.1. Zmiany przeznaczenia terenu i spodziewane skutki środowiskowe	70
6.2. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleby.	70
6.3. Oddziaływanie na surowce mineralne	71
6.4. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.	72
6.5. Oddziaływanie w zakresie pól elektromagnetycznych i zanieczyszczenia powietrza. .	73
6.6. Oddziaływanie w zakresie hałasu	74
6.7. Oddziaływanie na zwierzęta	75
6.7. Oddziaływanie na szatę roślinną	76
6.8. Oddziaływanie na krajobraz	77
6.9. Dobra kulturowe	77
6.10. Oddziaływanie skumulowane i transgraniczne	78

6.11. Oddziaływanie na zdrowie ludzi	78
7. Wpływ na formy ochrony przyrody w tym obszary Natura 2000	80
7.1. „Ostoja Ińska” PLB320008	80
7.2. Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy „Parlino-Lęczyca”	83
7.3. Pomniki przyrody	84
7.4. Siedliska przyrodnicze wskazane w Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego	84
7.5. Proponowane formy ochrony przyrody	85
8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zmiany Studium.	86
9. Podsumowanie, wnioski i zalecenia.	86
10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	88
11. Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.	91
12. Spis rycin, tabel, fotografii.	91
13. Literatura i materiały archiwalne	93

Załączniki:

Aneks - Ocena wpływu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Dąbrowa na ptaki będące przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320010. Mgr Michał Jasiński, Karsk, sierpień 2021 r.

1. Wprowadzenie i podstawy prawne

Art. 46 pkt.1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.) nakłada obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której elementem jest sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, której instrumentem jest prognoza, ma na celu zidentyfikowanie potencjalnych i rzeczywistych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją przewidzianych w Studium kierunków rozwoju. Zadaniem procesu oceny jest między innymi zidentyfikowanie kluczowych źródeł oddziaływań oraz określenie sposobów eliminacji, bądź ograniczenia niekorzystnych skutków, jakie mogłyby pojawić się w trakcie realizacji konkretnych projektów.

Podstawowym celem prognozy jest określenie, analiza i ocena skutków, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu dla wszystkich komponentów środowiska i zdrowia ludzi oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających jego wpływ na środowisko.

Prognoza, analizując skutki najsilniej obciążające środowisko, pełni rolę informacyjną i ostrzegawczą w stosunku do późniejszych etapów planistycznych i projektowania inwestycji, wskazując jakie problemy z zakresu ochrony środowiska muszą być w ich trakcie brane pod uwagę i rozwiązywane, a także czym może grozić brak odpowiednich rozwiązań. Na etapie zmiany Studium sygnalizuje się możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości, których przebieg zależy od podejmowania odpowiednich działań zapobiegawczych na dalszych etapach planistycznych i projektowych.

Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko opracowano w związku z:

- *Uchwałą Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa.*
- *Uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa.*
- *Uchwałą Nr XXII/197/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 30 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa zmienionej uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa.*

Przedmiotem III edycji zmiany studium jest wprowadzenie nowych form zagospodarowania terenów rolniczych w tym: zmiana funkcji rolniczej na funkcje mieszkaniowe, zagrodowe, komercyjne, rekreacyjno-sportowe, kulturalno-oświatowe, usługi w tym handlu, turystyczno-wypoczynkowe, zieleni urządzonej, ogrody działkowe, komunikację oraz uzupełnienia funkcjonalne w istniejących strukturach poszczególnych wsi.

W związku z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247), zakres prognozy został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Stargardzie oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska Szczecinie.

Prognoza została opracowana zgodnie z zakresem art. 51 ww. ustawy oraz zgodnie z opinią sanitarną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stargardzie z dnia 16 października 2020 r. oraz opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 12 października 2020 r.

1.1. Przepisy prawa

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.).
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 981 ze zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (2020 r., poz. 1219 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r., poz. 779 ze zm.).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r., poz. 624 ze zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r., poz. 710 ze zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2015 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1161 ze zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r., poz. 1064 ze zm.).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 ze zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 839).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1311).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r., poz. 10).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpień 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r., nr 25, poz. 133 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).
- Rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 31 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016. poz.138).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1246).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967)
- Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa) (Dz. U. L 206 z 22.7.1992 r. ze zm.).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia) (Dz. Urz. UE L 20 z 26.1.2010).

1.2. Metodyka opracowania

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Stara Dąbrowa w związku z *Uchwałą Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa, Uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa, Uchwałą Nr XXII/197/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 30 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa zmienionej uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie*

przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa (dalej: projekt zmiany Studium) polegało na szczegółowej analizie zapisów projektu zmiany Studium oraz identyfikacji możliwych do ustalenia skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. A także szczegółowa analiza możliwych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej obszaru w związku z realizacją kierunków przewidzianych w zmianie Studium.

Przy analizie i ocenie wpływu ustaleń projektu zmiany Studium wykorzystano dotychczasowe doświadczenia empiryczne oraz dane literaturowe, wzięto pod uwagę również wnioski i uwagi organów biorących udział w procedurze uchwalenia zmiany projektu Studium.

Skutki realizacji ustaleń projektu zmiany Studium odnoszono do obowiązujących norm i przepisów prawnych.

1.3. Cel i zakres prognozy

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko opracowana została w związku z pracami nad sporządzeniem projektu zmiany Studium w Gminie Stara Dąbrowa i zaktualizowana została w związku z postanowieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 maja 2021 r., znak: WOPN-OS.610.53.2021.AM oraz postanowieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 sierpnia 2021 r., znak: WOPN-OS.610.53.2021.AM.

Do sporządzenia zmiany Studium dla analizowanego obszaru gmina Stara Dąbrowa przystąpiła w związku z planami wprowadzenia nowych form zagospodarowania terenów rolniczych na terenie gminy, w tym: zmiana funkcji rolniczej na funkcje mieszkaniowe, zagrodowe, komercyjne, rekreacyjno-sportowe, kulturalno-oświatowe, usługi w tym handlu, turystyczno-wypoczynkowe, zieleni urządzonej, ogrody działkowe, komunikację oraz uzupełnienia funkcjonalne w istniejących strukturach poszczególnych wsi.

Zgodnie z art. 9 Studium zagospodarowania przestrzennego sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia Studium są wiążące dla organów gminy, ale Studium nie jest aktem prawa miejscowego. Natomiast zgodnie z art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.) informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Głównym celem prognozy jest określenie i ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko realizacji zmiany Studium oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

Podczas analiz i ocen oraz określania potencjalnych oddziaływań brano pod uwagę zrównoważony rozwój, który zdefiniowany został w art. 3 pkt 60.

Rozumie się przez to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

2. Struktura środowiska terenu objętego zmianą Studium

2.1. Położenie Gminy Stara Dąbrowa wraz z powiązaniem przyrodniczymi z otoczeniem

Gmina Stara Dąbrowa to gmina wiejska położona w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie stargardzkim. Siedzibą gminy jest wieś Stara Dąbrowa. Gmina utworzyła 13 sołectw: Białuń, Chlebowo, Chlebówko, Kicko, Krzywnica, Łęczycza, Łęczyna, Nowa Dąbrowa, Parlino, Stara Dąbrowa, Storkówko, Tolcz i Załęczce.

Według podziału kraju na regiony fizjograficzne na Nizinie Środkowoeuropejskiej (31), na pograniczu Pobrzeża Południowobałtyckiego i Pobrzeża Szczecińskiego (313.2-3) – Równina Nowogardzka (313.32) z Pojezierzem Zachodniopomorskim (314.4) – Pojezierze Ińskie¹.

Od strony północnej, na odcinku 20,5 km graniczy z gminą Maszewo – powiat Goleniów. Od strony północno-wschodniej (8,5 km) z gminą Chociwel, południowo-wschodniej (18,6 km), od południowego-zachodu i zachodu (14,9 km) z gminą Stargard Szczeciński.

Gmina leży w zlewni Przymorza, podzlewni rzeki Iny, która przepływa w odległości 5 km od zachodniej granicy gminy. Główną rzeką odwadniającą wschodnią i południową część gminy jest rzeka Krąpiel, do której wpada szereg mniejszych cieków wodnych (Kania, Sokoła, Gieldnica); wzdłuż zachodniej granicy płynie rzeka Małka, uchodząca do Iny w okolicach Stargardu Szczecińskiego.

Osiami komunikacyjnymi obszaru i głównych powiązań władz gminy: ze starostwem w Stargardzie jest droga wojewódzka nr 144 o przebiegu północ-południe, z władzami wojewódzkimi w Szczecinie droga wojewódzka nr 142 o przebiegu wschód-zachód. Uzupełnieniem układu komunikacyjnego jest linia kolejowa relacji Stargard Szczeciński – Koszalin, położona poza obszarem opracowania, w sąsiedniej gminie Marianowo ze stacjami kolejowymi w Gogolewie i Trąbkach.

2.2. Środowisko abiotyczne

2.2.1. Położenie geograficzne i ukształtowanie terenu

Według podziału fizyczno-geograficznego (Kondracki, 2001) gmina Trzciesko Zdrój, w tym zmiana Studium położona jest w granicach następujących jednostek:

Prowincja: Nizin Środkowoeuropejskiej,

Podprowincja: Pobrzeże Południowobałtyckie (313) i Pojezierze Południowobałtyckie (314),

Makroregion: Pojezierze Zachodniopomorskie (314.4)

Mezoregion: Równina Nowogardzka (część) i Pojezierze Ińskie (najbardziej wysunięty na wschód kraniec gminy).

Obecna rzeźba powierzchni okolic Starej Dąbrowy jak i powiatu stargardzkiego, powstała w wyniku działania lądolodu skandynawskiego. W wyniku jego skomplikowanej działalności powstała gruba powłoka utworów polodowcowych, której grubość na badanym terenie wynosi od 2 do 100 m. Stanowi ona materiał co najmniej w 75% przywleczony z północy. Składają się nań gliny, piaski, żwiry i ropy oraz różnej wielkości głazy. Głazy w postaci różnokolorowych granitów, gnejsów, porfirów, piaskowców i wapieni tworzą typową dla terenów polodowcowych mozaikę skalną.

¹ Mapa nr 53.3 Regiony Fizykogeograficzne w Atlasie Rzeczypospolitej Polskiej, Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1994 r., PPWK im. E.Romera S.A.

Rzeźba analizowanego obszaru związana jest ściśle z ostatnim zlodowaceniem bałtyckim, a zwłaszcza z jednym z jego dłuższych postojów na linii tzw. pomorskich moren czołowych, tj. na linii strefy pagórków morenowych, które ciągną się od Chojny przez okolice Myśliborza, Barlinka, Choszczna, Recza, Ińska i dalej w kierunku wschodnim. Reprezentuje ona rzeźbę młodolodowcową o niezwykle dużej różnorodności form ukształtowania terenu. Na czoło wysuwa się wysoczyzna moreny dennej (powierzchnia powstała na dnie lodowca), na której występuje cały szereg form wypukłych i wklęsłych, oraz niżej położone równiny zastoiskowe.

Wysoczyzna moreny dennej rozciąga się od moren ińskich na wschodzie po rynnę jeziora Miedwie i poziomy zastoiskowe na zachodzie. Na wschodzie wysoczyzna wznosi się na wysokość około 90 m n.p.m. (rejon miejscowości Rosowo) i opada w kierunku południowo-zachodnim.

Powierzchnia wysoczyzny w tej części powiatu stargardzkiego, w tym gminy Stara Dąbrowa, zbudowana jest z moreny dennej płaskiej i falistej. Morena denna płaska z różnicą wysokości do 2 m i o nachyleniu terenu $0^0 - 2^0$ występuje w niewielkich płatach nad dolinami rzek. Morenę denną falistą cechują wysokości względne od 2 do 5 m i nachylenie $2^0 - 5^0$.

Obszar wysoczyzny rozcięty jest szeregiem rynien, wśród których wyróżnić można dwa systemy rynien, a mianowicie rynny głębsze o przebiegu zgodnym z ruchem lodowca (wyżłobiły je wody płynące szczelinami pod lodowcem) – na badanym terenie jest to rynna maszewsko-tychowska i rynny płytsze (wyżłobione przez wody przepływające szczelinami między płatami martwego lodu), jak np. rynna jezior parlińskich, rynna dąbrowiecko-łączycka, które mają nierówne dna, z progami i drobnymi jeziorkami w przegłębieniach.

Obok rynien i dolin rzecznych wciętych w wysoczyznę morenową występuje na jej powierzchni szereg form wypukłych, jak ozy i drumliny.

Ozy – wąskie, długie wały przypominające nasyp kolejowy, zbudowane z mułków, piasków i żwirów, ich wysokość dochodzi do 15 m, a szerokość waha się do 50-100 m.

Na terenie gminy można wyróżnić trzy szeregi ozów:

- pierwszy położony jest wzdłuż zachodniej granicy gminy i składa się z trzech wałów ozów,
- drugi ciągnie się na linii miejscowości Darż na północy i Grabowo na południe; na południowy-wschód od tego szeregu, na wschodnim brzegu jeziora grabowskiego znajduje się najlepiej zachowany oz gminy, będący przedłużeniem znajdującym się bardziej na południe ozów kiczarowskich (krajobrazowy rezerwat przyrody),
- trzeci rozciąga się od miejscowości Tolcz na północy, przez miejscowość Łęczyca w kierunku Gogolewa na południe.

Do form wypukłych należą pagórki drumlinowe, zbudowane z gliny morenowej. Na badanym obszarze występują liczne pagórki wchodzące w skład pola drumlinowego. Pole to ciągnie się od Stargardu Szczecińskiego po Nowogard na powierzchni około 5 tys. km².

Pagórki drumlinowe mają kształt owalny lub wydłużony. Są to formy płaskie o długości od 200 do 500 m, szerokości 70-1000 m i wysokości 4-12 m.

Stoki mają łagodne o nachyleniu $3^0 - 7^0$. Budowa wewnętrzna drumlinów jest jednolita, pod warstwą gliny morenowej o miąższości od 1 do kilku metrów występują utwory piaszczysto-żwirowe.

Przy wschodniej granicy gminy na wschodniej krawędzi doliny Krąpieli znajduje się jedyny w gminie Stara Dąbrowa kem, zbudowany z warstwowych piasków, mułków i żwirów. Obecnie przecina go droga nr 142 (Szczecin – Chociwel).

W północno-wschodniej części gminy występują formy zaliczane do wzgórz bobrownickiej moreny czołowej o budowie zaburzonej.

Moreny bobrownickie należą do niezwykle ciekawych i skomplikowanych form polodowcowych. Tworzą one wyniosłe pasmo wałów i wzgórz morenowych, zataczając łuk nad występującym od południowego-zachodu obniżeniem krzywnickim.

Pasma to rozciąga się na przestrzeni 9 km od doliny Krąpieli w okolicy Rosowa po dolinę rzeki Krąpy (lewy dopływ Krąpieli) w okolicy Dzwonowa (gmina Marianowo), na granicy z gminą Stara Dąbrowa.

W odniesieniu do otaczających je terenów pasmo to wyniesione jest średnio 30-40 m, a nad płaskodenne obniżenie krzywnickie 50-60 m.

Moreny bobrownickie wykształcone są w postaci długich wałów (0,5 – 2,0 km i szerokości 150-500 m). Ich wysokość dochodzi do 40 m, a nachylenie stoków waha się w granicach 10^0 – 30^0 . Wygląd wałów sprawia wrażenie grzbietów wzniesień oddzielonych podłużnymi obniżeniami. Na stokach pagórków i wałów leżą liczne głazy.

Utworem budującym wały na powierzchni jest glina morenowa, pod którą występują piaski, żwiry polodowcowe, a także pomarańczowe piaski i brunatne ły wyciśnięte przez lodowiec z podłoża trzeciorzędowego.

2.2.2. Budowa geologiczna

Znajomość budowy głębszego podłoża badanego obszaru jest dość skąpa, ponieważ pokrywa ją gruba powłoka osadów młodszych z okresu lodowcowego.

Podłoże gminy Stara Dąbrowa (bardzo mały obszar w badaniach geologicznych) stanowi część rozległego basenu sedymentacji Niecki Szczecińskiej, w którym obsadzone są utwory wielu epok geologicznych

W głębokim podłożu Niecki Szczecińskiej zalegają piaskowce, ły, zlepiénce oraz margle i wapienie, które osadzały się w głębokim morzu jurajskim.

Z nastaniem okresu trzeciorzędowego na obszarze Pomorza Zachodniego istniała głęboka zatoka morska, która była terenem osadzania się dużej ilości piasków.

W środkowym trzeciorzędzie wystąpiło ostatnie zalanie morskie. Seria osadów z tego okresu wykształcona jest w postaci piasków glaukonitowych i rozpościera się na całym obszarze Niecki Szczecińskiej. Na piaskach zalega warstwa łów z konkrecjami zwanymi septariami.

Druga połowa trzeciorzędu reprezentowana jest przez formację burowęglową, czyli kompleks piasków z wkładkami łów i gniazdami węgla brunatnego.

Węgiel brunatny znany jest z licznych okolic powiatu stargardzkiego, zwłaszcza Kluczewa, Stargardu, Dzwonowa. Są to jednak pokłady cienkie i o małym zasięgu.

Pod koniec trzeciorzędu, w wyniku ochłodzenia się klimatu na terenie Polski, zaczęły napływać masy lodu. W wyniku co najmniej trzykrotnego zlodowacenia powstała, przy współdziałaniu podłoża, dzisiejsza rzeźba gminy Stara Dąbrowa, jak i pozostałego terenu powiatu stargardzkiego. Największą rolę w jej powstaniu odegrało zlodowacenie ostatnie, zwane bałtyckim.

2.2.3. Gleby

Klasy bonitacyjne gleb określają jakość gleby pod względem jej wartości użytkowej. Urzędową tabelę klas gruntów zawierającą m.in. ogólną charakterystykę klas bonitacyjnych gleb, a także sposób zaliczania gleb do poszczególnych klas stanowi załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1246). Wyróżnia się 8 klas bonitacyjnych:

1. klasa I - gleby orne najlepsze
2. klasa II - gleby orne bardzo dobre
3. klasa IIIa - gleby orne dobre
4. klasa IIIb - gleby orne średnio dobre
5. klasa IVa - gleby orne średniej jakości - lepsze
6. klasa IVb - gleby orne średniej jakości - gorsze
7. klasa V - gleby orne słabe
8. klasa VI - gleby orne najslabsze.

Na terenie gminy Stara Dąbrowa przeważają gleby średnie – ok. 68% powierzchni użytków rolnych, gleby dobre i bardzo dobre zajmują ok. 20%, a gleby słabe i bardzo słabe ok. 12%.

Kompleks przydatności rolniczej gleb (kompleks glebowo-rolniczy) to zespół jednostek taksonomicznych opracowanych przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznastwa, w oparciu o przydatność gleb do uprawy roślin wskaźnikowych i współwskaźnikowych. Kompleksy grupują gleby cechujące się podobnymi właściwościami rolniczymi i mogące być podobnie użytkowane.

Wyróżnia się 14 kompleksów przydatności rolniczej gleb: 1 – pszenno-bardzo dobry, 2 – pszenno-dobry, 3 – pszenno-wadliwy, 4 – żytni bardzo dobry (pszenno-żytni), 5 – żytni dobry, 6 – żytni słaby, 7 – żytni bardzo słaby (żytnio-łubinowy), 8 – zbożowo-pastewny mocny, 9 – zbożowo-pastewny słaby, 10 – pszenno-górski, 11 – zbożowo-górski, 12 – owsiano-ziemniaczany górski, 13 – owsiano-pastewny górski, 14 – gleby orne przeznaczone pod użytki zielone.

Analiza warunków glebowych gminy Stara Dąbrowa, oparta o kryterium rozkładu przestrzennego kompleksów przydatności rolniczej gleb, klasyfikacji genetycznej, uziarnienia, uwilgotnienia, potwierdza średnią do dużej przydatność środowiska glebowego do produkcji rolniczej. Wyliczony wskaźnik bonitacji jakości przydatności rolniczej użytków rolnych wynosi ok. 52 pkt.

Tabela 1. Stan zagospodarowania gruntów na terenie gminy Stara Dąbrowa w latach 1988 – 2020 r.

Wyszczególnienie	Rok 1988	Rok 2002	2020	2020 w %
Powierzchnia ogólna	11 246	11 246	11 244,54	100,0
w tym:				
• Użytki rolne	9 137	9 046	8 935,49	79,74
z tego:				
– grunty orne i sady	7 783	7 772		
– trwałe użytki zielone	1 354	1 274		
• Użytki leśne	987	999	1 211,98	10,78
• Wody	221	287	214,55	1,91

• Tereny zurbanizowane z tego:	620	649	576,41	5,13
– tereny osiedlowe	233	254		
– tereny komunikacyjne	387	395		
• Nieużytki	281	265	275,81	2,45
• Inne			30,29	0,27

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy stara Dąbrowa

W granicach obszarów zmiany Studium znajdują się grunty od III do V klasy bonitacyjnej.

2.2.4. Surowce

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Bilansie zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na 31 XII 2019” opracowanym w 2020 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny i Państwowy Instytut Badawczy z Warszawy, na terenie Gminy Stara Dąbrowa znajdują się udokumentowane złoża piasku i żwiru.

Tabela 2. Wykaz złóż kopalin w gminie Stara Dąbrowa.

Typ złoża	Nazwa złoża	Zasoby [tys. Mg]		Wydobycie [tys. Mg]	Stan zagospodarowania złoża
		geologiczne bilansowe	przemysłowe		
Piasek i żwir	Stara Dąbrowa	300	-	-	Z - zaniechane
Piasek i żwir	Nowa Dąbrowa	423	423	I	E - eksploatowane
Piasek i żwir	Nowa Dąbrowa I	380	353	97	E - eksploatowane

(Źródło: „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2019 r.” Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa 2020.)

Złoże zostało udokumentowane w 1988 r. na zlecenie funkcjonującego w tamtym czasie Szczecińskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego w Szczecinie. Karta rejestracyjna złoża została zatwierdzona decyzją Geologa Wojewódzkiego z dnia 15.04.1998r.

Obszar udokumentowanego złoża położony jest na północ od wsi Krzywnica w bezpośrednim sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 142 (Szczecin – Chociwel) i przylega do niej od strony południowej.

Zasoby bilansowe oszacowano na 48 tys. ton kruszywa naturalnego. Występująca kopalina to osady piaszczyste drobnych frakcji z domieszką piasków różnoziarnistych w spągu. Jest to złożo jednopokładowe; średnia miąższość złoża wynosi 3,8 m, przy czym maksymalna miąższość ściany eksploatacyjnej dochodziła do 9 m. Złoże należy do złóż suchych, a jego eksploatacja nie naruszyła warstwy wód podziemnych.

Ze względu na jakość kopaliny, kruszywo to przydatne jest do produkcji zapraw i betonów zwykłych.

Według danych Geologa Wojewódzkiego obszar poeksploatacyjny (wzrobisko) zajmuje powierzchnię 0,78 ha. Obszar do wyeksploatowania 0,72 ha. Teren częściowo zrekułtywowany, po wyeksploatowaniu całego złoża rekułtywacja w kierunku zalesienia na powierzchni 1,5 ha.

W oparciu o dokumentację „Waloryzacja przyrodnicza gminy Stara Dąbrowa”² stwierdza się, że przedstawione złożo położone jest w centralnej części projektowanego obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Krąpieli”, tworzącego korytarz ekologiczny (ponadregionalny) łączący tereny Pojezierza Ińskiego z Ujściem Odry, na którym ma obowiązywać zakaz zmiany form użytkowania gruntów.

Jednocześnie przedstawione złożo znajduje się na terenie stanowiska archeologicznego³ nr 157, zakwalifikowanego do strefy W.III – ochrony stanowisk archeologicznych (szczegółowy zakres ochrony w strefach opisany jest w Studium, część – ochrona dóbr kultury).

Na obszarze gminy zinwentaryzowano tereny byłych wyrobisk, na których obecnie zlokalizowane są wysypisko śmieci (obręb Łęczycza), były zakład produkcji betonów (obręb Stara Dąbrowa). Niewielkie nieużytkowane odkrywki znajdują się: na południe od miejscowości Łęczówka, na zachód od Nowej Dąbrowy (dz. nr 101 o pow. 1,13 ha); na południe od Chlebówka w Białuniu (dz. nr 94 i 84 o pow. 0,26 ha) przeznacza się do rekultywacji.

2.2.5. Warunki hydrogeologiczne

2.2.5.1. Wody powierzchniowe

Rzeki

Gmina Stara Dąbrowa położona jest na obszarze zlewni rzeki Iny.

Ina jest największym dopływem rzeki Odry w granicach województwa zachodniopomorskiego. Jej źródła znajdują się na Pojezierzu Ińskim w rejonie miejscowości Ciemnik. Całkowita długość rzeki wynosi 129,1 km, a zlewnia rzeki zajmuje powierzchnię 2130 km². Przepływ SNQ na stanowisku ujściowym wynosi około 5 m³/s. Do podstawowych dopływów zalicza się rzeki przepływające przez obszar gminy Stara Dąbrowa – Krąpiel (długości 46 km) wraz z dopływami – Kania, Sokoła i Giełdnica.

Wzdłuż zachodniej granicy gminy płynie rzeka Małka, uchodząca w okolicach Stargardu do Iny.

Niemal wszystkie ciek wodne przepływające przez gminę Stara Dąbrowa mają południkowy kierunek przepływu.

Krąpiel bierze swój początek w gminie Chociwel. Płynie początkowo w kierunku zachodnim, a następnie w okolicy Chlebówka zakręca na południe opływając teren gminy wzdłuż wschodniej i południowej granicy. Na terenie gminy tworzy liczne i malownicze meandry. Uchodzi do Iny pod Stargardem. W okolicach Krzywicy na Krąpieli utworzony został kompleks stawów rybnych. Dopływ wody regulowany jest jazem położonym na północ od wsi. Dolina Krąpieli obok jezior rynnowych należy do najbardziej malowniczych fragmentów gminy Stara Dąbrowa. Dotyczy to zwłaszcza odcinka pomiędzy Krzywnicą a Chlebówkiem, gdzie na wschodnim brzegu doliny występuje szereg malowniczych wyniesień moreny czołowej.

² Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 1998 r. (dokument uzgodniony z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody).

³ Zasób archeologiczny – gmina Stara Dąbrowa województwo zachodniopomorskie, Eugeniusz Wysocki, Szczecin 2001, str.14 i 20 oraz arkusz mapy (341.243) topograficznej w skali 1:10 000 – WZGK Szczecin 2001 r.).

Kania bierze swój początek w okolicach wsi Mokre. Jest to nieduży strumień płynący na przeważającej części swojego biegu terenami lesistymi. W dolnym biegu tworzy odcinek wschodniej granicy gminy. Wpada do Krąpieli na wschód od Chlebowa.

Sokoła jest niewielkim ciekim wodnym wypływającym z terenu gminy Maszewo. Płynie wyraźną doliną przez tereny uprawne. Wpada do Krąpieli koło Rokicia

Gieldnica (Biały Potok) bierze swój początek w gminie Maszewo w okolicach Dębic. Odwadnia środkową część gminy Stara Dąbrowa. Uchodzi do Krąpieli na południe od Nowej Dąbrowy. W okolicy Tolcza tworzy stosunkowo szeroką dolinę wypełnioną trwałymi użytkami zielonymi.

Małka jest niewielkim ciekim wodnym płynącym z północy na południe o długości około 8 km. Jej źródła położone są na zachód od miasta Maszewo, w rejonie wsi Radzanek. Na długości około 3 km, w środkowym biegu, stanowi zachodnią granicę gminy. W rejonie Lubowa (gmina Stargard) wpada do rzeki Iny, jako jej prawy dopływ.

Jezióra

Na obszarze gminy Stara Dąbrowa znajduje się 8 jezior powyżej 1 ha, z tego: jedno jezioro bez nazwy o powierzchni 3,2 ha, 3 jeziora bez nazwy o powierzchni każde 1 ha, oraz 4 większe jeziora.

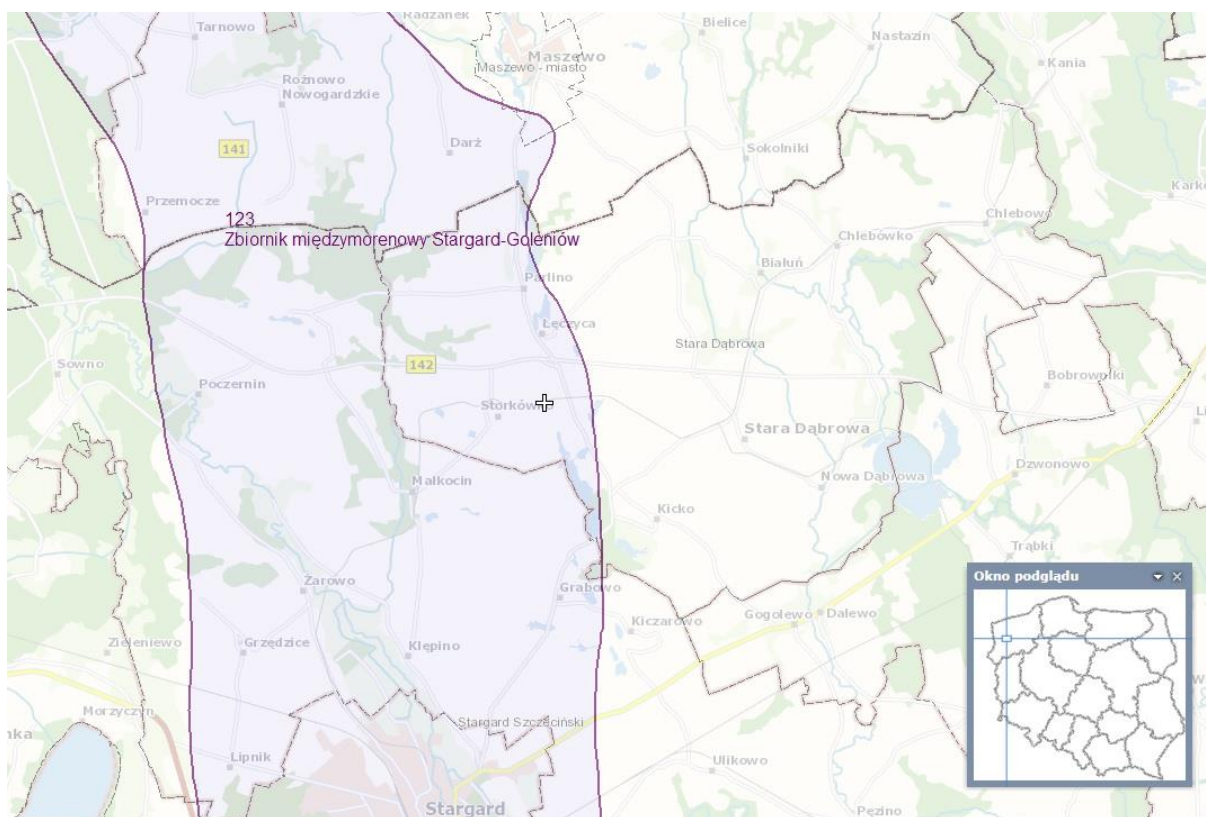
2.2.5.2. Zasoby wód podziemnych

Zachodnia część gminy Stara Dąbrowa znajduje się w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 123 Zbiornik międzymorenowy Stargard-Goleniów. Dla GZWP 123 wykonano dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z ustanowieniem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych. Główny zbiornik wód podziemnych nr 123 posiada powierzchnię 378 km². Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 86 707 tys. m³/dobę.

GZWP nr 123 jest położony w granicach województwa zachodniopomorskiego i obejmuje swoim zasięgiem część powiatu goleniowskiego: gminy Goleniów, Maszewo i Osina oraz część powiatu stargardzkiego: Miasto i Gmina Stargard gminy Stara Dąbrowa, Kobylanka.

W obrębie GZWP nr 123 wyróżniono trzy czwartorzędowe poziomy wodonośne. Pierwszy od powierzchni terenu poziom wodonośny, występujący głównie w północnej części zbiornika i w dolinach rzecznych, stanowi poziom wód gruntowych. Genetycznie poziom ten związany jest z osadami rzeczno-rozlewiskowymi, sandrami, a lokalnie ozami i kemami zlodowacenia Wisły. Kolejny poziom wodonośny, to górny międzyglinowy poziom wodonośny. Zalega on pomiędzy glinami zlodowacenia Wisły oraz pod tymi glinami. Tworzą go piaski różnoziarniste przeławicane mułkami i żwirami, wykształconymi w postaci izolowanych warstw i soczew. GZWP nr 123 Stargard-Goleniów związany jest ze środkowym międzyglinowym poziomem wodonośnym. Poziom ten reprezentują utwory piaszczysto-żwirowe zlodowaceń środkowopolskich oraz osady rzeczne interstadiału mazowieckiego.

W poziomie wodonośnym GZWP nr 123 dominuje współczynnik filtracji w zakresie 24,0–48,0 m/d. Wodoprzewodność zawiera się w przedziale 50–1000 m²/d. Rzędne zwierciadła wody w granicach zbiornika kształtują się na poziomie od ok. 5 m n.p.m. w części północno-zachodniej w rejonie Goleniowa, do 45 m n.p.m. na zachodzie, w okolicach miejscowości Łęczycza. Ogólnie przepływ wód podziemnych odbywa się w kierunku zachodnim ku dolinie rzeki Ina, a dalej w kierunku jeziora Dąbie i Zalewu Szczecińskiego.

Rycina 1. Lokalizacja obszaru zmiany Studium w stosunku do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce (na podstawie: <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>, <https://www.pgi.gov.pl>).

W oparciu o dane Państwowego Instytutu Geologicznego, Państwowego Instytutu Badawczego w gminie zlokalizowanych jest 21 ujęć na terenie których znajduje się 43 obiektów, zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 3. Ujęcia wód na terenie gminy Stara Dąbrowa

Lp.	Nazwa ujęcia	Lp. obiektów	Lp. piezometrów	Lp. obiektów zlikwidowanych
1.	Ujęcie: 2300008 szkoła podstawowa – 1	1	0	0
2.	Ujęcie: 2300009 PGR-3	3	0	1
3.	Ujęcie: 2300010 PGR-wieś – 2	2	0	0
4.	Ujęcie: 2300014 wodociąg wiejski	3	0	0
5.	Ujęcie: 2300015 wodociąg wiejski (do likwidacji)	2	0	0
6.	Ujęcie: 2300016 wodociąg wiejski (awaryjny)	1	0	0
7.	Ujęcie: 2300017 PGR wieś – 3	3	0	1
8.	Ujęcie: 2300018 PGR – 3	3	0	0
9.	Ujęcie: 2300019 PGR – 1	1	0	0
10.	Ujęcie: 2300021 wodociąg – 3	3	0	0

11.	Ujęcie: 2300023 PGR – wieś – 3	4	0	1
12.	Ujęcie: 2300024 MBM – 1	1	0	0
13.	Ujęcie: 2300025 szkoła – 1	1	0	0
14.	Ujęcie: 2300026 PGR – 4	4	0	2
15.	Ujęcie: 2300060 zakład rolny – 1	1	0	0
16.	Ujęcie: 2300061 PGR – wieś – 1	1	0	0
17.	Ujęcie: 2300079 AGROSTOR	2	0	0
18.	Ujęcie: 2300084 AGROSTOL – nawodnienia	1	0	0
19.	Ujęcie: 2300087 ferma nerek	2	0	0
20.	Ujęcie: 2300088 gospodarstwo rolne	1	0	0
21.	Ujęcie: 2300092 składowisko odpadów	3	3	0

Źródło: PSH Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, CBDH Pobory Monitoring Mineralne

2.2.5.3. Ustalenia zawarte w Planie Gospodarowania Wodami na obszarze Dorzecza Odry

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) wprowadziła pojęcie jednolitych części wód w tym, jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) oraz jednolitych części wód powierzchniowych JCWP

Przez JCWPd rozumie się określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Jednolite części wód są objęte monitoringiem prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny oraz wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska. Celem badań jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, określenie trendów zmian oraz sygnalizacji zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

Przez JCW rozumie się oddzielny element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny lub sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

W art. 4 Dyrektywy dla wód podziemnych przyjęto następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych lub jego ograniczenie,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem wód podziemnych a ich zasilaniem,
- wdrożenie działań koniecznych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia poszczególnych zanieczyszczeń powstałych na skutek działalności człowieka.

W Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry (Dz. U. 2016, poz. 1967) zostały określone dane, charakteryzujące jednolite części wód podziemnych, w tym dla wód występujących w obszarze opracowania.

Obszar gminy Stara Dąbrowa znajduje się w granicach jednolitej części wód podziemnych nr 7 i jednolitych części wód powierzchniowych Krąpiel od źródeł do Kani, PLRW600016198834, Sokola, PLRW 600016198849, Krępa, PLRW 600016198869, Giełdnica, PLRW 600016198874, Małka R6000161989299, Krąpiel do Kani do ujścia RW60002019889, Ina od Krąpieli do Dopływu spod Maszewa, bez Dopływu spod Maszewa, RW60002019897, Piasno Grabowskie, LW11101

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd)

JCWPd PLGW600007

Dorzecze: Odra

Region wodny: Dolnej Odry i Pomorza Zachodniego

Zlewnie: Odra (I), Ina, Krępa (II)

Powierzchnia: 2907,1 km²

Zasoby dostępne do zagospodarowania: 255346 m³/d

Liczba pięter wodonośnych: 2

Stan chemiczny: dobry

Stan ilościowy: dobry

Ogólna ocena stanu JCWPd: dobry

Cel strategiczny chemiczny: dobry stan chemiczny

Cel strategiczny ilościowy: dobry stan ilościowy

Użytkowanie: rolniczo-leśny

Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych: niezagrożona

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy Stara Dąbrowa:

- Krąpiel od źródeł do Kani, PLRW600016198834
- Sokola, PLRW 600016198849
- Krępa, PLRW 600016198869
- Giełdnica, PLRW 600016198874
- Małka R6000161989299
- Krąpiel do Kani do ujścia RW60002019889
- Ina od Krąpieli do Dopływu spod Maszewa, bez Dopływu spod Maszewa, RW60002019897,
- Piasno Grabowskie, LW11101

Tabela. 4. Zestawienie jednolitych części wód powierzchniowych dla Gminy Stara Dąbrowa.

Nazwa JCWP	Europejski kod JCWP	status	Ocena statusu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych	Odstępstwo	Uzasadnienie odstępstwa
Krapiel od źródeł do Kani	PLRW600016198834	naturalna	zły	zagrożona	Tak, przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowe go do 2027 - brak możliwości technicznych	W zlewni JCWP występuje presja rolnicza. W programie działań zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
Sokola	PLRW600016198849	naturalna	zły	zagrożona	Tak, przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowe go do 2021 - brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty	Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

Krępa	PLRW 600016198869	Silnie zmieniona część wód	dobry	niezagrożona	nie	Nie dotyczy
Giełdnica	PLRW 600016198874	naturalna	zły	zagrożona	Tak, przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego do 2021 - brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty	Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
Małka	RW6000161989299	Silnie zmieniona część wód	dobry	niezagrożona	Nie	Nie dotyczy
Krąpiel do Kani do ujścia	RW60002019889	Silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona	nie	Nie dotyczy

Ina od Kąpieli do Dopływu spod Maszewa, bez Dopływu spod Maszewa,	RW60002019897	Silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	Nie	Nie dotyczy
Piasno Grabowskie	LW11101	naturalna	-	zagrożona	-	-

(źródło: opracowanie własne na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry Dz. U. 2016 poz.1967)

2.2.5.4. Tereny zalewowe

Na terenie gminy Stara Dąbrowa obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują głównie od rzeki Krąpiel (wody.isok.gov.pl).

2.2.6. Klimat

Gmina Stara Dąbrowa, tak jak cała Polska, leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego przejściowego. Na terenie kraju można wydzielić także regiony klimatyczne, które charakteryzują się określonym wpływem klimatu kontynentalnego lub oceanicznego.

Gmina Stara Dąbrowa znajduje się w strefie wpływów tego drugiego. Urozmaiczone ukształtowanie terenu gminy powoduje zróżnicowanie lokalnych warunków klimatycznych. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od 7,9⁰C do 8,5⁰C, średnie roczne opady mieszczą się w granicach 540-580 mm. Okres wegetacyjny na terenie gminy trwa około 215 dni. Dominującymi wiatrami wiejącymi nad obszarem Gminy Stara Dąbrowa są wiatry wiejące z kierunku zachodniego.

2.3. Środowisko biotyczne wraz z roślinnością potencjalną i rzeczywistą

2.3.1. Regiony geobotaniczne

Regionalizacja geobotaniczna to podział przestrzeni geograficznej zhierarchizowany wedle określonych reguł, dokonany ze względu na zróżnicowanie szaty roślinnej. Według geobotanicznego podziału Polski opracowanego przez J. M. Matuszkiewicza (2008) obszar zmiany Studium usytuowany jest następująco (Ryc. 2):

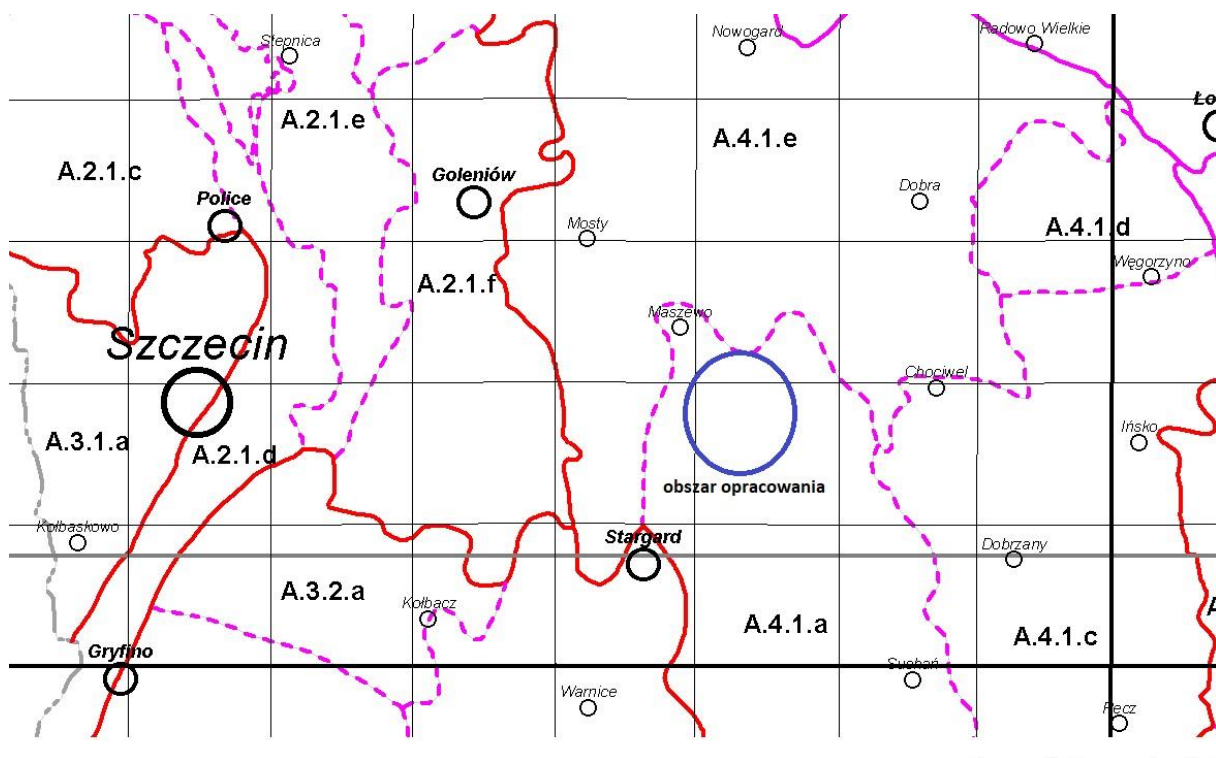
Podprowincja: Południowobałtycka (Dział A)

Dział: A. Dział Pomorski

Kraina: A.4. Kraina Pojezierzy Środkowopomorskich

Okręg: A.4.1. Nowogardzko-Choszczyński

Podokręg: A.4.1.a. Suchański

Rycina 2. Położenie obszaru zmiany Studium na tle mapy regionów geobotanicznych Polski (źródło: Jan Marek Matuszkiewicz *Regionalizacja geobotaniczna Polski* IGiPZ PAN, Warszawa, 2008)

2.3.2. Potencjalna roślinność naturalna

Potencjalna roślinność naturalna to hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, który mógłby być osiągnięty w wyniku naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały całkowicie wyeliminowane, a roślinność typowa dla danego regionu mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska. Pojęcie "potencjalnej roślinności naturalnej" nie jest tożsame z pojęciem "roślinności pierwotnej" ani nie jest prognozowanym stanem roślinności w przyszłości, lecz opisuje aktualny potencjał biologiczny siedlisk.

Potencjalną roślinność naturalną określa się na podstawie rozpoznania rzeczywistych zbiorowisk roślinnych tworzących tzw. "dynamiczne kręgi zbiorowisk roślinnych" oraz bezpośredniej i pośredniej analizy siedliska abiotycznego. Na tej drodze dedukuje się najbardziej prawdopodobny stan zbiorowiska finalnego naturalnej sukcesji, określane jako "zbiorowisko potencjalne".

Według mapy potencjalnej roślinności naturalnej (Ryc. 3) opracowanej przez J. M. Matuszkiewicza (2008), na terenie gminy Stara Dąbrowa przeważa żyzna buczyna niżowa (*Melico-Fagetum*) i subatlantycki acidofilny las bukowo-dębowy (*Fago-Quercetum petrae*).

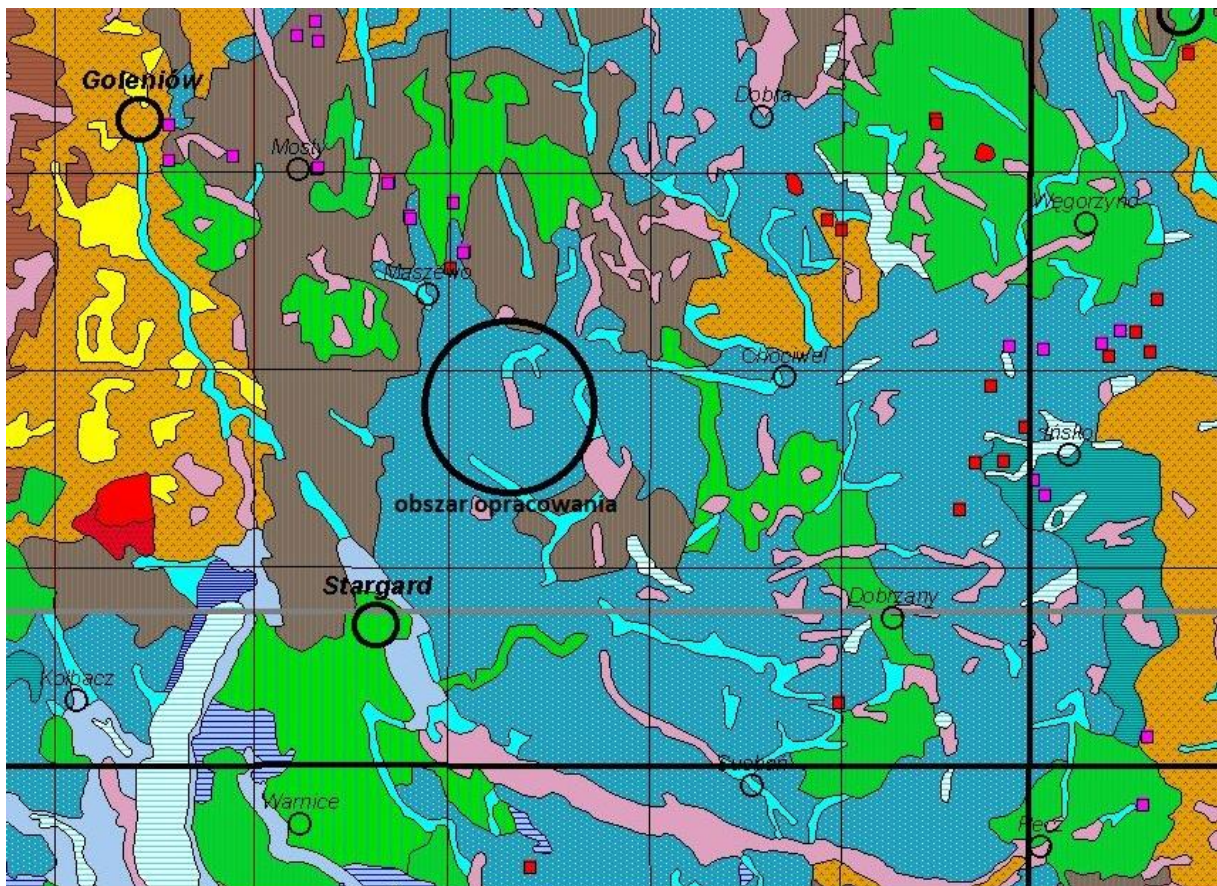
Nad dwoma większymi rzekami tego obszaru oraz w otoczeniu źródeł występują w miejscach silnie podmokłych siedliska olsu środkowoeuropejskiego (*Carici elongatae-Alnetum*), a w strefie lekkich, okresowych zalewów niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe (*Circaeo-Alnetum*) (Matuszkiewicz i in., 1995). Największą część gminy zajmuje las bukowo-dębowy.

Określenie potencjalnych siedlisk różnych formacji roślinnych daje informację o charakterze szaty roślinnej, jaka wystąpiłaby, gdyby przyroda mogła rozwijać się samorzutnie, bez

ingerencji człowieka. Szata roślinna rzeczywista różni się jednak dość znacznie od potencjalnej.

Z uwagi na brak danych florystycznych i fitosocjologicznych z terenu gminy Stara Dąbrowa, przekształcenia szaty roślinnej gminy można przeanalizować tylko bardzo ogólnie na podstawie mapy „Potencjalna roślinność naturalna Polski” (Matuszkiewicz i in., 1995) i badań terenowych. Najważniejsze wnioski są następujące:

1. Siedliska lasów bukowo-dębowych i żyznej buczyny zajmują obecnie pola uprawne, rzadziej nieużytki;
2. Zachowane lasy tych siedlisk to niewielkie fragmenty żyznej buczyny i większe kompleksy (w części wschodniej gminy) lasów mieszanych i młodych borów;
3. Najlepiej zachowanymi naturalnymi zbiorowiskami leśnymi są fragmentarycznie występujące wzdłuż rzek olsy i łągi olszowe i jesionowo-olszowe.

Roślinność potencjalna:

	29 - <i>Melico-Fagetum</i>		47 - <i>Quercu-Pinetum</i>
	05 - <i>Fraxino-Alnetum (Circaeo-Alnetum)</i>		43 - <i>Betulo-Quercetum</i>
	01 - <i>Carici elongatae-Alnetum</i>		49 - <i>Leucobryo-Pinetum</i>
	44 - <i>Fago-Quercetum</i>		02 - <i>Salici-Populetum</i>
	08 - <i>Stellario-Carpinetum, poor</i>		wody

Rycina 3. Położenie obszaru zmiany Studium na mapie potencjalnej roślinności naturalnej (na podstawie: Matuszkiewicz J. M. 2008. *Potencjalna roślinność naturalna Polski*. IGiPZ PAN, Warszawa).

2.3.3. Szata roślinna gminy Stara Dąbrowa

Na terenie gminy Stara Dąbrowa można wyróżnić sześć grup zbiorowisk leśnych:

Olsy (*Carici elongatae-Alnetum*), czyli lasy olszowe występujące na niskich torfach trzcinowo-leśnych lub turzycowo-leśnych rozwijają się w otoczeniu źródlisk, zbiorników wodnych i rzek. Są to cenne zbiorowiska leśne i z uwagi na powszechne sztuczne osuszanie wielu terenów – stosunkowo rzadkie. W gminie Stara Dąbrowa fragmenty olsów występują w dolinie rzeki Krąpieli na odcinku od Chlebowa do Chlebówka oraz w otoczeniu źródlisk na północ od wsi Rokicie. Niewielkie płaty tego zbiorowiska odnotowano również w otoczeniu zbiorników wodnych, przy źródłiskach i strumieniach np. na płn. brzegu jeziora w lesie na zachód od Łęczycy, nad Jeziorem Grabowskim, w kompleksie leśnym między Rokiciem a Chlebówkiem.

Łęgi jesionowo-olszowe (*Circeo-Alnetum*) zajmują siedliska mokre, pozostające pod wpływem wody przesiąkającej, ruchomej, bez tendencji do stagnowania. W gminie Stara Dąbrowa dobrze wykształcone płaty łągów występują w dolinie rzeki Krąpieli między Chlebowem a Chlebówkiem. W warstwie drzew panuje olsza czarna i jesion oraz (rzadziej) jawor, grab, czeremcha i wiąz. W podszyciu dominują: pokrzywa, wiązówka błotna, ostrożeń warzywny, jaskier rozłogowy, śledziennica skrętnolistna, rzeżucha gorzka.

Grądy – niewielkie fragmenty lasów grądowych, tj. zbiorowisk leśnych charakteryzujących się udziałem graba, dębów, lipy, klonów i buka w drzewostanie, a leszczyny i trzmieliny w warstwie krzewów wykształciły się w otoczeniu rzeki Krąpieli, m.in. koło Chlebowa.

Buczyny reprezentują zespoły *Melico-Fagetum* i *Mercunali-Fagetum*, i rozwijają się nad Krąpielą oraz nad jeziorem Parlińskim. W drzewostanie panuje buk, w warstwie zielnej występują perłówka jednokwiatowa, perłówka zwisła, kostrzewa leśna, przytulia wonna, prosownica rozpięchła, szczyr trwały, żywiec cebulkowy. Dobrze wykształcone płaty buczyny pomorskiej i buczyny źródliskowej występują w dolinie rzeki Krąpieli, na odcinku Chlebowo – Chlebówko.

Bory sosnowe występują nad Jeziorem Grabowskim oraz w kompleksie leśnym na południe od Chlebówka. Charakteryzują się one dominacją sosny zwyczajnej w drzewostanie, w runie występują pospolite gatunki borowe, panuje śmiałek pogięty.

W lasach mieszanych sosnowo-dębowych przeważają sosny i dęby, miejscami buk. Często wprowadzone są również świerki. Podrosty młodych drzew wskazują na siedlisko boru mieszanego bądź siedlisko lasu liściastego ze starymi nasadzeniami sosnowymi. Lasy takie przeważają w krajobrazach leśnych gminy, np. w kompleksie leśnym między Chlebówkiem a Rokiciem oraz nad jeziorem Grabowskim. Z nasadzeń pochodzą także modrzewie stanowiące komponent zbiorowisk leśnych występujących m.in. na północ od byłego PGR Krzywiec.

Roślinność wodna i szuwarowa

Wszelkie zbiorniki wód wraz z otaczającymi je bezpośrednio obszarami są obiektami cennymi i wartymi ochrony. Mają one bardzo duże znaczenie biocenotyczne ze względu na retencję wód oraz stanowią siedlisko niejednokrotnie bogatej, zawierającej w swym składzie gatunki chronione, roślinności wodnej i lądowo-wodnej oraz szeregu gatunków zwierząt.

Jeziro Parlińskie (pow. lustra wody – 24,8 ha) jest dużym zbiornikiem, o stosunkowo czystej wodzie. Od strony południowej, południowo-zachodniej i południowo-wschodniej otoczone jest polami uprawnymi. Na brzegu północno-zachodnim występuje las bukowy, częściowo wykorzystywany na park. Świadczą o tym stare nasadzenia introdukowanych gatunków. Brzegi oddzielone są od pól pasem zadrzewień i wąskim szuwarem trzcinowym zagospodarowane są na działki rekreacyjne. W szuwarze występuje trzcina, tatarak

zwyczajny, pałka wąskolistna, manna mielec, żabieniec babka wodna, psianka słodkogórz, karbieniec pospolity, kosaciec żółty, niezapominajka błotna, wierzbownica drobnokwiatowa, turzyca brzegowa, turzyca nibyciborowata, ponikło błotne, szczaw lancetowaty, sit rozpierschły, przytulia błotna, przetacznik bobowiczek, kropidło wodne, tojeść pospolita, marek szerokolistny. W toni wodnej występują rogatek sztywny i wywłócznik okółkowy.

Jeziro Łęczyckie (pow. lustra wody – 22,7 ha) to czysty zbiornik położony wśród pól uprawnych koło miejscowości Łęczyca. W szuwarze występuje trzcina, oczeret jeziorny, pałka wąskolistna, karbieniec pospolity, wierzbownica kosmata, sitowie leśne, turzyca nibyciborowata, ponikło błotne, szczaw lancetowaty, jeżogłówka gałęzista. W toni wodnej występują rogatek sztywny, wywłócznik okółkowy, włosienicznik krążkolistny.

Jeziro Kołki (pow. lustra wody – 12,5 ha) jest czystym i cennym florystycznie niewielkim zbiornikiem, otoczonym na brzegu południowo-zachodnim lasem brzoźowym, na zachodnim – młodym lasem sosnowym, a na brzegu wschodnim lasem z dominacją topól, osi i dębów. Dno i otoczenie zbiornika jest bardzo zaśmiecone. W wodach i w bezpośrednim otoczeniu jeziora zinwentaryzowano następujące gatunki: włosienicznik krążkolistny, rdest ziemnowodny, wywłócznik okółkowy, pałka wąskolistna, oczeret jeziorny, żabieniec babka wodna, ponikło błotne, karbieniec pospolity, rdestnica kędzierzawa, turzyca nibyciborowata, ramienice (*Chara aspera*, *Chara vulgaris*, *Nitelopsis obtusa*), jeżogłówka gałęzista, manna mielec, rzęsa drobna. Teren wokół jeziora, a w zasadzie jego zachodnią część przeznaczono w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na tereny rekreacyjno-turystyczne z dopuszczeniem zabudowy letniskowej. Natomiast po wschodniej stronie jeziora zaobserwowano działania zmierzające do zmiany sposobu wykorzystania terenu niezgodnie z obowiązującymi ustaleniami planistycznymi.

Jeziro Grabowskie (pow. lustra wody – 61,2 ha) jest największym i jednocześnie bardzo cennym florystycznie zbiornikiem gminy. Zbiorowiska szuwarowe części południowej budują głównie trzciny, oczerety, pałka wąskolistna, jeżogłówka gałęzista, żabieniec babka wodna. Występują tutaj również: włosienicznik krążkolistny, wywłócznik okółkowy, rdestnice (pływająca, połyskująca, trawiasta, błyszcząca, ostrolistna, pływająca), ramienice (*Chara aspera*, *Chara vulgaris*). W centralnej części zbiornika znajdują się wysepki, na których występują zadrzewienia z olszą czarną i wierzbami. Wykształciły się płaty zespołów *Thelypteridi Phragmitetum* i *Carici elongatae-Alnetum*. W płatach wystąpiły m.in. zachyłnik błotny, turzyca nibyciborowata, tarczycza pospolita, psianka słodkogórz, niezapominajka błotna, oset kędzierzawy, rzepicha błotna, przytulia błotna, gorysz błotny, szczaw lancetowaty, karbieniec pospolity, mięta nadwodna, rzeżucha gorzka, pływacz zwyczajny, krwawnica pospolita. Od strony północnej zbiornika występuje wąkrota zwyczajna, turzyca prosowa, pływacz zwyczajny, kosaciec żółty, turzyca sztywna, grzybień biały.

W zagłębieniach na południowy zachód od Parlina odnotowano następujące gatunki roślin wodnych i błotnych: turzyca zastrzona, sit rozpierschły, gwiazdnica trawiasta, trzcinnik lancetowaty, wierzbownica kosmata, tojeść pospolita, rdest szczawiolistny, kosaciec żółty, rzęsa drobna, spirodela wielokorzeniowa, rzęsa trójrowkowa, *Riccia fluitans*, rdest ziemnowodny, manna jadalna, pałka szerokolistna, trzcina zwyczajna, sit skupiony, psianka słodkogórz, przytulia błotna, gwiazdnicabłotna.

W mokradle na zachód od Parlina stwierdzono następujące gatunki roślin błotnych i wodno-błotnych: turzyca lisia, sit rozpierschły, mozga trzcinowa, kosaciec żółty, sitowie leśne, manna mielec, karbieniec pospolity, niezapominajka błotna, tojeść pospolita, firletka poszarpana, przytulia błotna, rzęsa garbata, rzęsa drobna, rzęsa trójrowkowa, ostrożeń łąkowy, komonica błotna.

Zagłębienia na południowy-zachód od Storkówka – staw duży, zamulony, silnie eutroficzny. Dominuje szuwar oczeretu, szuwar trzciny i ponikłowy. Zanotowano również występowanie takich gatunków, jak: rdest szczawiolistny, rzepicha błotna, jaskier jadowity, wyczyniec kolankowy, mozga trzciny, rdest ziemnowodny, sit rozpierzchły, kropidło wodne, żabieniec babka wodna, jeżogłówka gałęzista i pałka szerokolistna. Staw otoczony uprawami i drzewami (brzozy, topole, wierzby). Dominuje szuwar z pałką szerokolistną, obok niego występują: rzęsa drobna, spirodela wielokorzeniowa, jaskier jadowity, kropidło wodne, rdest szczawiolistny, turzyca pseudociborowata, żabieniec babka wodna, manna jadalna. Duży płat szuwaru z jeżogłówką gałęzistą. Położony najdalej na południe staw – w wodzie łąkowo rogatki sztywne i spirodela wielokorzeniowa. Na brzegu rosną: turzyca nibyciborowata, pałka szerokolistna, trzcina pospolita, psianka słodkogórz, wierzbowica drobnokwiatowa, gorysz błotny, karbieniec pospolity, wierzbowica kosmata. W otoczeniu drzewa i krzewy: olsze, topole, wierzby, bez czarna i tarnina. Staw środkowy – w wodzie zanotowano moczarkę kanadyjską, rogatka sztywnego, rdest ziemnowodny, rdestnice: kędzierzawa i połyskująca. W skład szuwaru wchodzi: ponikło błotne, sit rozpierzchły, pałka wąskolistna, trzcina pospolita, manna fałdowana, jeżogłówka gałęzista, karbieniec pospolity, wierzbowica kosmata. Staw przy drodze Storkówko – Małkocin porasta manna mielec, trzcina, karbieniec pospolity, pałka szerokolistna, sit rozpierzchły, żabieniec babka wodna, wierzbowica drobnokwiatowa, niezapominajka błotna, jeżogłówka gałęzista i jaskier jadowity. Przy stawie rośnie dużych rozmiarów dąb szypułkowy.

Staw w lesie na południowy zachód od Łęczycy jest to wyjątkowo malowniczy zbiornik, na jego północnym i wschodnim brzegu rozwinął się las olszowy (ols) i turzycowisko z dominacją turzycy sztywnej. Zanotowano następujące gatunki roślin: rdestnica pływająca, rdest ziemnowodny, spirodela wielokorzeniowa, tatarak zwyczajny, kosaciec żółty, turzyca brzegowa, turzyca zastrzona, sitowie leśne, rzęsa drobna, rdest ziemnowodny, turzyca sztywna.

Roślinność łąk i torfowisk

W krajobrazie gminy Stara Dąbrowa łąki zajmują niewielką powierzchnię. Rzadko spotyka się bardzo ubogie fragmenty muraw ciepłolubnych, np. w otoczeniu mis wytopiskowych, na zachód od zabudowań wsi Storkówko. Dominują tu: świerzbica polna, driakiew gołębia i przytulia właściwa.

Na łąkach w okolicach wsi Krzywnica, występuje tatarak zwyczajny, jaskier sardyński, przetacznik leśny, rzeżucha łąkowa.

Torfowiska nie pełnią większej roli w szacie roślinnej gminy Stara Dąbrowa. Rozwijają się najczęściej w postaci płatów roślinności z dominacją turzyc w otoczeniu zbiorników wodnych, jak np. turzycowisko na wschodnim brzegu małego jeziora w lesie na zachód od wsi Łęczycy. Dominują tu: turzyca zastrzona i turzyca błotna.

W wilgotnych obniżeniach wśród pól uprawnych przeważają zbiorowiska z przewagą trzciny pospolitej.

Cennym przyrodniczo torfowiskiem jest obiekt usytuowany w południowo-zachodniej części kompleksu leśnego występującego we wschodniej części gminy między Chlebówkiem a Rokiciem.

Okrajek torfowiska zajmuje ols, natomiast w centrum występuje pło z dominacją kilku gatunków torfowca oraz bobrek trójlistny, turzyca prosowa, turzyca pospolita, siedmiopalecznik błotny, karbieniec pospolity, brzoza omszona.

Roślinność zadrzewień przydrożnych, aleje

W gminie Stara Dąbrowa stwierdzono występowanie alei śródpolnych i przydrożnych oraz drzew o rozmiarach pomnikowych. Skład gatunkowy alei jest bardzo różny – zawiera zarówno drzewa gatunków obcego pochodzenia (np. kasztanowce) jak i rodzimych (np. wierzby).

Objęcia opieką wymagają wszelkie zadrzewienia przydrożne. Obiekty te są cennym elementem biocenotycznym, stanowią bowiem swoiste korytarze ekologiczne wśród pól, osłonę przed wiatrami, hałasem i spalinami oraz urozmaicają krajobraz.

Wzdłuż dróg ciągną się szpalery drzew, a najciekawsze są zadrzewienia przy dawnych drogach polnych. W silnie „odlesionym” krajobrazie gminy Stara Dąbrowa każde skupisko zieleni wysokiej należy chronić, a najważniejszym byłoby powiększenie powierzchni zadrzewień. Aleje i szpalery o przerwanej ciągłości należy uzupełnić dosadzając odpowiednie gatunki.

Cenne są również stare drzewostany leśne, które powinny być zabezpieczone przed wycięciem. Należy je zachować jako drzewa nasienne i pozostawić w lesie do naturalnej śmierci. Najbardziej wartościowe aleje i drzewa zaproponowano do ochrony w postaci pomników przyrody.

Środowisko przyrodnicze gminy Stara Dąbrowa jest silnie przekształcone i podporządkowane głównej funkcji gminy – produkcji rolnej. Powierzchnię gminy zajmują w ogromnej większości użytki rolne.

Z tego powodu wszystkie fragmenty naturalnych ekosystemów, które pozostały na terenie gminy powinny podlegać ochronie. Dotyczy to roślinności brzegów i wód rzek, w szczególności Krępy i Krąpieli, jezior, lasów, zadrzewień, torfowisk oraz łąk. Najcenniejszymi z florystycznego punktu widzenia obiektami są:

- dolina Krąpieli na odcinku Chlebowo-Chlebówko;
- Jezioro Grabowskie;
- Jezioro Kołki.

Ponadto obiektami o wartościowej szacie roślinnej na terenie gminy są:

- kompleks leśny we wschodniej części gminy wraz z torfowiskiem;
- parki podworskie i wiejskie, cmentarze przykościelne i polowe;
- łąki nad rzekami Krąpielą i Krępą w okolicy Krzywicy;
- zabagnienia i małe zbiorniki wodne położone na południowy zachód od Storkówka.

W otoczeniu tych obiektów nie należy planować inwestycji, a jeżeli już do tego doszło (jak w przypadku jezior Kołki, Parlińskie, Grabowskie), należy według wskazań organu ochrony przyrody zminimalizować wpływ tych inwestycji na środowisko przyrodnicze.

Na podkreślenie zasługuje duża liczba drzew pomnikowych i cennych parków wiejskich występujących na obszarze gminy, które należy otoczyć opieką i udostępnić ludności jako obiekty rekreacyjne.

2.3.4. Szata roślinna obszarów projektu zmiany Studium

2.3.4.1. Metodyka badań szaty roślinnej

W dniu 4 czerwca 2021 r. w godzinach 10:00-16:00 przeprowadzono wizję terenową obszaru projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Dąbrowa w celu rozpoznania szaty roślinnej terenu. Analizą objęto wszystkie obszary zmiany Studium wyznaczone na terenie gminy Stara Dąbrowa.

Badania terenowe przeprowadzono w dniu o korzystnej pogodzie. Panowały następujące warunki atmosferyczne:

- średnia temperatura powietrza: +21°C
- zachmurzenie: ok. 50%
- opady atmosferyczne: brak
- wiatr: łagodny, wschodni, wiejący ze średnią prędkością 11 km/h.

Inwentaryzację wykonano metodą marszrutową. Na poszczególnych powierzchniach projektu zmiany Studium notowano wszystkie zauważone gatunki roślin występujące w zasięgu wzroku. Zwracano uwagę zarówno na wykształcone rośliny we wszystkich stadiach generatywnych (kwitnienie, owocowanie itp.), siewki, jak i pozostałości obumarłych roślin. Szczególną uwagę zwracano na ewentualne stanowiska gatunków chronionych. Na podstawie zidentyfikowanych gatunków kierując się „Przewodnikiem do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski” (Matuszkiewicz 2008⁴) dokonano rozpoznania tworzonych przez nie zbiorowisk roślinnych i zakwalifikowano te zbiorowiska do poszczególnych jednostek syntaksonomicznych.

2.3.4.2. Białuń – obszar nr 1

Największa część powierzchni obszaru nr 1 Białuń jest pokryta nieużytkami i łąkami. Zbiorowiska te należą do klasy *Molinio-Arrhenatheretea*, przy czym we florze nieużytków odznacza się duży udział bylin kwasolubnych z klasy *Artemisietea vulgaris*. W składzie gatunkowym łąk i nieużytków występują:

- pospolite trawy, m.in.: wiechlina zwyczajna *Poa trivialis*, trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata* i rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*,
- byliny i inne rośliny zielne: wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*, dziurawiec zwyczajny *Hypericum perforatum*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, mierznica czarna *Ballota nigra*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, tasznik pospolity *Capsella bursa-pastoris* i szczaw polny *Rumex acetosella*.

Flora nieużytków o ww. kombinacji gatunków trawiastych i zielnych występuje również w pasach przydrożnych.

Miejscami na badanym terenie obecne są duże połacie pokryte roślinnością miejsc wydeptywanych (życica trwała *Lolium perenne*, wiechlina spłaszczona *Poa compressa*, babka zwyczajna *Plantago major*), w szczególności: na placu sportowym w południowo-zachodniej części obszaru, a także w okolicach zabudowy mieszkaniowej, na przydrożach, podwórzach. W obrębie zabudowy wsi Białuń znajduje się roślinność urządzona (rośliny ozdobne) na podwórzach i w ogrodach.

⁴ Matuszkiewicz W., 2008. *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

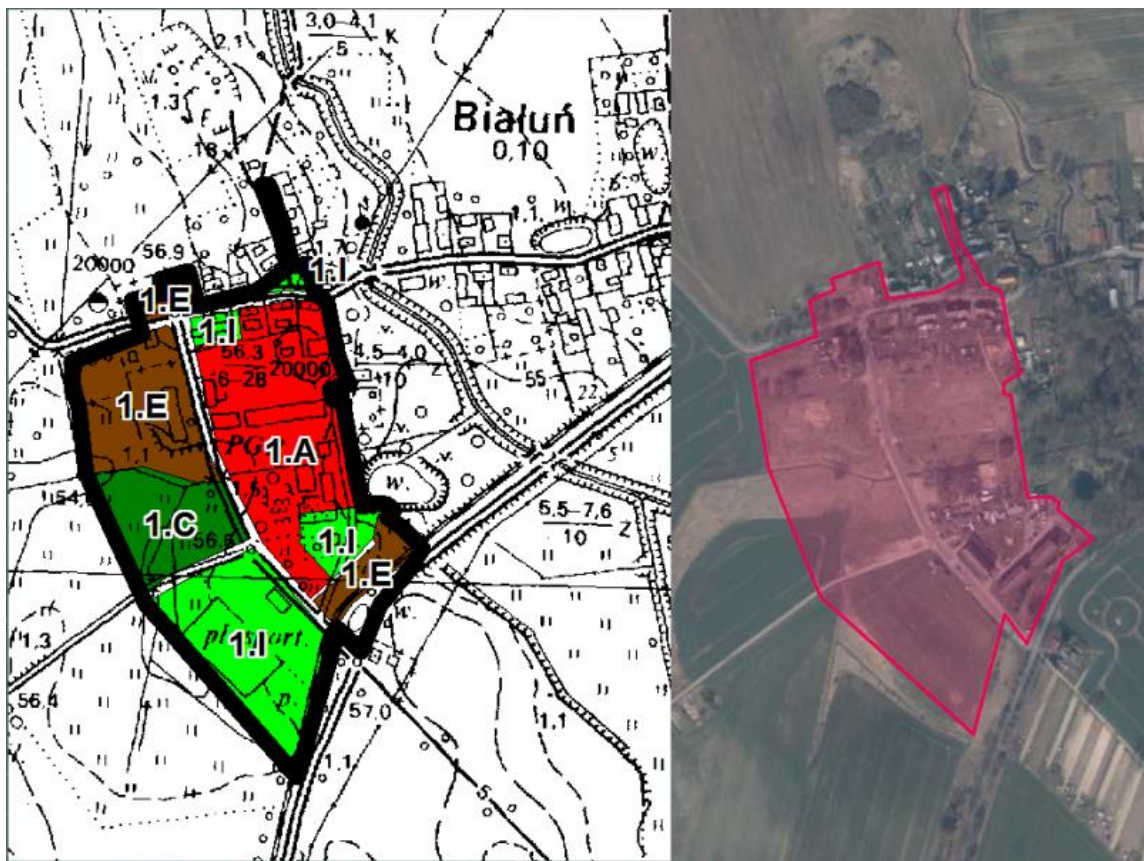
Niedużą część obszaru zajmują pola uprawne rzepaku.

Przez obszar przepływa ciek wodny będący dopływem rzeki Kłodna. W przebiegu ciekui występują szuwary trawiaste ze związku *Magnocaricion*, o składzie gatunkowym fizjonomicznie nie odróżniającym się od okolicznych użytków zielonych (łąk i nieużytków). Zarastanie ciekui szuwarami świadczy o wolnym przepływie wody w ciekui lub jej okresowym braku w porze suchej. Poza gatunkami traw użytków zielonych wyróżniono tam trawę typową dla *Magnocaricion*, czyli mozęg trzcinową *Phalaris arundinacea*.

W centralnej części terenu opracowania znajduje się nieduże zadrzewienie o mieszanym składzie gatunkowym złożone głównie z brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*, topoli osiki *Populus tremula* i klonu jawora *Acer pseudoplatanus*.

Fot. 1. Szata roślinna obszaru w okolicy wsi Białuń.

Ryc. 4. lokalizacja obszaru zmiany Studium – Białuń.

2.3.4.3. Rosowo – obszar nr 10

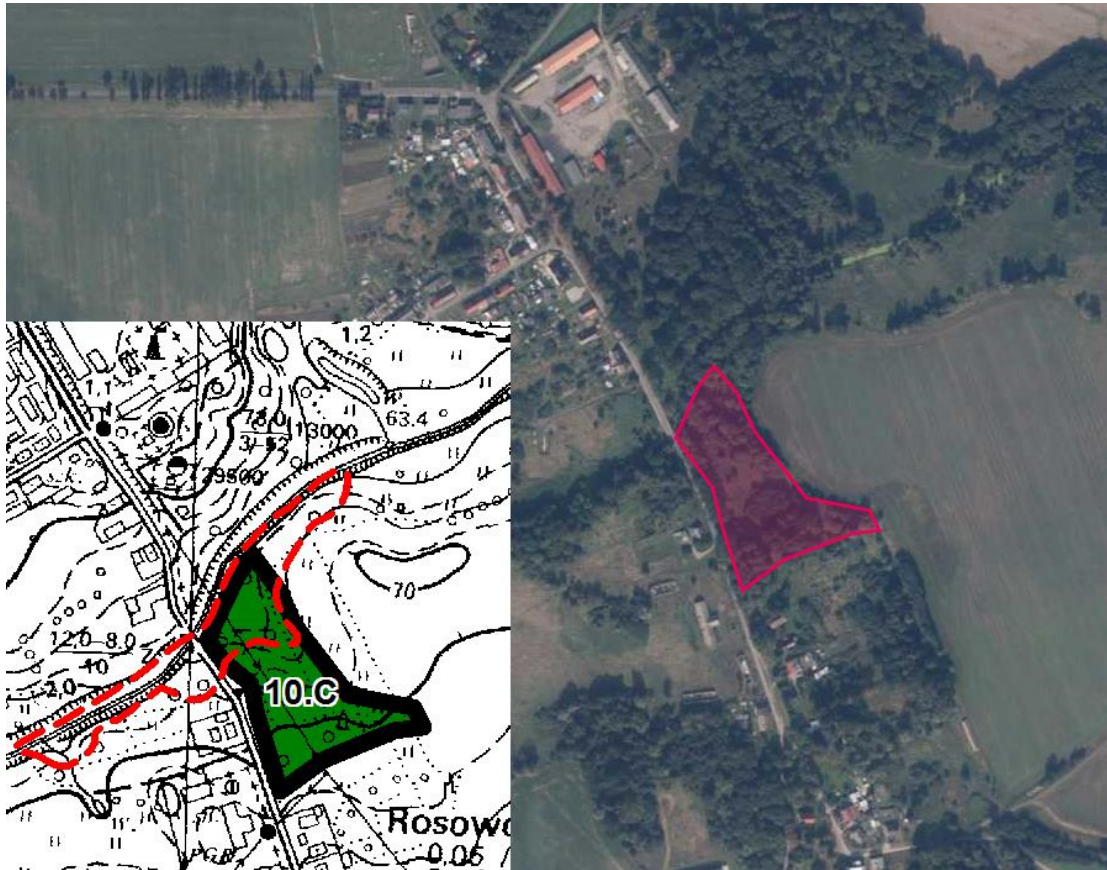
Obszar jest położony w całości w granicach obszaru ostoi ptasiej Natura 2000 „Ostoja Ińska” PLB320008. Na terenie objętym zmianą studium, w granicach zwartej kompleksu leśnego występują dwa pomnikowe dęby szypułkowe *Quercus robur*. Według Waloryzacji przyrodniczej woj. zachodniopomorskiego w północnej części terenu występuje chronione siedlisko przyrodnicze Natura 2000 o symbolu 9160 – grąd subatlantycki. Nie jest ono jednak chronione w ramach obszaru PLB320008 - Ostoja Ińska.

Największa część obszaru w okolicy Rosowa pokryta jest przez lasy i zwarte zadrzewienia. Jest to kompleks leśny o mieszanym składzie gatunkowym, tworzony głównie przez: brzozę brodawkowatą *Betula pendula*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, topolę osikę *Populus tremula*, jesion wyniosły *Arrhenatherum elatius*, dodatkowo przez: klon jawor *Acer pseudoplatanus*, czerechę zwyczajną *Padus avium*, wierzbę kruchą *Salix fragilis*, z niewielkim udziałem sosny *Pinus sylvestris* i olszy czarnej *Alnus glutinosa*, a w warstwie krzewów m.in. leszczynę pospolitą *Corylus avellana*, wiąz szypułkowy *Ulmus laevis* i czerechę późną *Padus serotina*.

W centralnej części obszaru pod przebiegiem napowietrznych linii elektroenergetycznych wykształciło się siedlisko porębowe *Epilobietea angustifolii* opanowane przez ekspansywną trawę – trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos* oraz podrost drzew: brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, topoli osiki *Populus tremula*. Dodatkowo w składzie gatunkowym zbiorowiska licznie występują gatunki bylin kwasolubnych, głównie pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* i nawłóć późna *Solidago serotina*.

Fot. 2. Roślinność obszaru w obrębie wsi Rosowo.

Ryc. 5. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Rosowo.

2.3.4.4. Chlebówko – obszar nr 3

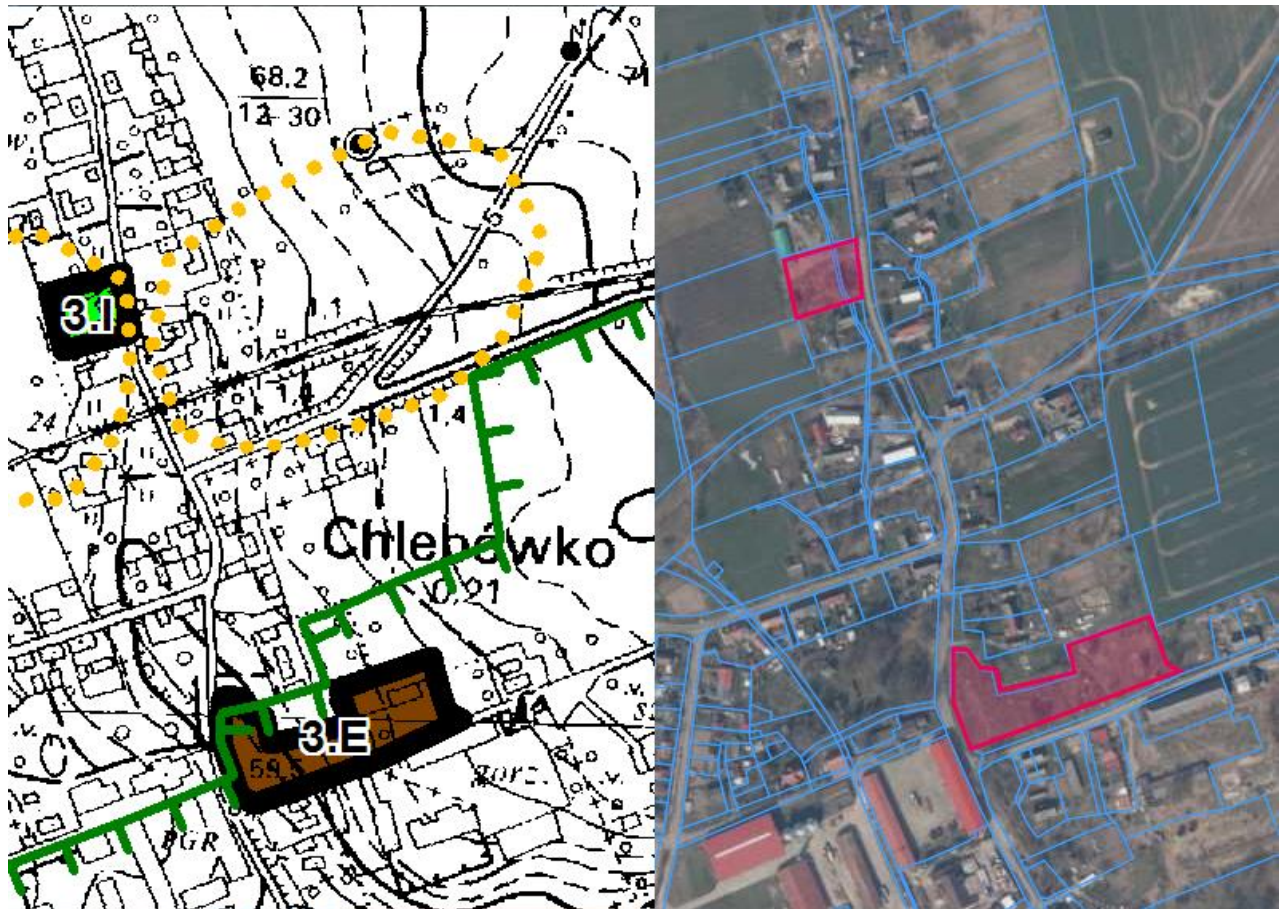
Dwa wyznaczone obszary w okolicy Chlebówka (północny oraz południowy) to typowe tereny ruderalne o widocznej dużej presji antropogenicznej, porośnięte roślinnością pospolitą, często spotykaną na przydrożach i w okolicach siedzib ludzkich. Występują tam pojedyncze, nieduże płyty dość zwartej zieleni wysokiej tworzona przez drzewa liściaste oraz krzewy. Stwierdzone gatunki drzew to m.in.: jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, topola kanadyjska *Populus × canadensis*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, wierzba krucha *Salix fragilis*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, a krzewy reprezentuje głównie bez czarna *Sambucus nigra*, leszczyna pospolita *Corylus avellana* i czeremcha zwyczajna *Padus serotina*. Bez czarna w strefie ekotonowej (między drogą a zadrzewieniami) jest opleciony pnączem chmielu zwyczajnego *Humulus lupulus*. Dodatkowo na obszarze południowym występują gatunki drzew i krzewów ozdobnych, np. świerków, nasadzonych w ramach zieleni urządzonej.

Warstwę zielną tworzą głównie wysokie byliny nitrofilne z klasy *Artemisietea* (najliczniej pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* i nawłóć późna *Solidago serotina*, przytulia czepna *Galium aparine*, a także wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare* i bylica pospolita *Artemisia vulgaris*) oraz gatunki miejsc wydeptywanych (życica trwała *Lolium perenne*, wiechlina roczna *Poa annua*, rdest ptasi *Polygonum aviculare*). Zbiorowisko jest mocno przerośnięte wysokimi trawami, wśród których dominuje trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*, towarzyszy mu wiechlina zwyczajna *Poa trivialis*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata* i rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*.

Prawie cały obszar 3E znajduje się w granicach obszaru ostoi ptasiej Natura 2000 „Ostoja Ińska” PLB PLB320008, obszar nie został jednak wyznaczony dla ochrony cennych zbiorowisk roślinnych.

Fot. 3. Szata roślinna obszarów w okolicy wsi Chlebówko.

Ryc. 6. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Chlebówko.

2.3.4.5. Kicko – obszar nr 4

a) Obszar północny przy Jez. Grabowskim

Największa część obszaru północnego zlokalizowanego przy Jez. Grabowskim jest aktualnie użytkowana rolniczo pod uprawę żyta. Tereny uprawne otoczone są przez zbiorowiska bylinowe z klasy *Artemisieta vulgaris* przerośnięte trawami z klasy *Molinio-Arrhenatheretea* oraz chwastami upraw z klasy *Stellarietea mediae*. Wśród traw dominuje rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius* i trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*, a byliny reprezentowane są m.in. przez: pokrzywę zwyczajną *Urtica dioica*, bylicę pospolitą *Artemisia arvensis*, szczaw kędzierzawy *Rumex crispus*, barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*. Występuje również chaber łąkowy *Centaurea jacea*. Chwasty upraw reprezentuje m.in. maruna nadmorska bezwonna *Matricaria maritima* subsp. *inodora*, przetacznik ożankowy *Veronica chamaedrys* i gorczyca polna *Sinapis arvensis*

W granicach obszaru projektu zmiany studium występują również płaty zadrzewień i grupy krzewów, głównie w północnej i zachodniej części terenu niedaleko jezior. W ich składzie występują gatunki drzew takie jak: brzoza brodawkowata *Betula pendula*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, klon jawor *Acer pseudoplatanus* i sporadycznie dąb szypułkowy *Quercus robur*. Zadrzewienia te nie tworzą żadnego konkretnego zbiorowiska.

W sąsiedztwie jeziora w północnej części północnego obszaru objętego zmianą studium wykształciły się zakrzewienia wierzbowe z klasy *Salicetea puprupeae* przerośnięte trzcinowiskiem *Phragmitetea vulgaris*. Wzdłuż drogi utwardzonej stanowiącej wschodnią granicę obszaru występuje rząd drzew złożony z dębów szypułkowych *Quercus robur* i jesionów wyniosłych *Fraxinus excelsior*.

Fot. 4. Roślinność obszaru nr 4 Kicko, część północna.

b) Obszar wsi Kicko

Znaczna część obszaru zawierająca w granicach wieś Kicko stanowi tereny zamieszkałe, na których rośnie zieleń urządzona (żywopłoty, trawniki, rośliny ozdobne itp.) oraz roślinność ruderalna *Artemisietea vulgaris* i miejsc wydeptywanych *Plantaginietalia majoris*. Duża część całego obszaru znajdująca się na obrzeżach siedzib ludzkich, głównie po stronie północnej i południowej, pozostaje w użytkowaniu rolniczym pod rzepak i żyto. Tereny rolne są poprzecinane nieużytkami, które również sąsiadują często z siedzibami ludzkimi. Są to tereny użytków zielonych powstałych w sposób sztuczny po zarzuceniu użytkowania rolniczego, tworzone przez trawy (np. perz właściwy *Elymus repens*, włośnica zielona *Setaria viridis*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*) i wysokie azotolubne byliny (głównie wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*, ostrożeń polny *Cirsium arvense*, bylicę pospolitą *Artemisia vulgaris* i nawłóć późną *Solidago serotina*). Wzdłuż granicy południowej terenu znajdują się już częściowo zabudowane zabudową jednorodzinną rozległe użytki zielone o charakterze łąk świeżych z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*. Dominuje tam kostrzewa czerwona *Festuca rubra* i kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, a domieszkowo występuje wiechlina łąkowa *Poa pratensis* i mietlica pospolita *Agrostis capillaris*. Spośród gatunków zielnych stwierdzono obecność m.in. koniczyny łąkowej *Trifolium pratense*, krwawnika pospolitego *Achillea millefolium*, marchwi zwyczajnej *Daucus carota*, mniszek pospolity *Taraxacum officinale* i szczaw polny *Rumex acetosella*. Łąki stanowią częściowo obszar proponowany do objęcia ochroną jako użytek ekologiczny „Łąki pod Kickiem” wyznaczony jako miejsce łągowiska kumaka nizinnego oraz jedyne miejsce w którym stwierdzono łągi grzebiuszki i cyranki. Nie występują tam jednak cenne zbiorowiska roślinne.

Na analizowanym terenie nie znajdują się żadne płaty lasu ani zwarte zadrzewienia, jedynie powierzchnie zakrzewione oraz rzędy i szpalery drzew na granicy pól i nieużytków, wśród nich głównie: topola kanadyjska *Populus x canadensis*, wierzba iwa *Salix caprea*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, dąb szypułkowy *Quercus robur* i lipy drobnolistne *Tilia cordata*. Krzewy to głównie bez czarna *Sambucus nigra*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, czeremcha późna *Padus serotina*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*.

W granicach obszaru znajdują się 2 wieloobiektywne pomniki przyrody: lipy drobnolistne *Tilia cordata* na nieczynnym cmentarzu przykościelnym oraz cis pospolity *Taxus baccata* i dęby szypułkowe *Quercus robur* na nieczynnym cmentarzu ewangelickim. Wzdłuż granicy południowej znajduje się również obszar proponowany do objęcia ochroną jako użytek ekologiczny „Łąki pod Kickiem” wyznaczony jako miejsce łągowiska kumaka nizinnego oraz jedyne miejsce w którym stwierdzono łągi grzebiuszki i cyranki, nie obejmuje jednak cennych zbiorowisk roślinnych.

Fot. 5. Roślinność obszaru nr 4 Kicko, część południowa.

Ryc. 7. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Kicko.

2.3.4.6. Krzywnica – obszar nr 5

a) Obszar północno-zachodni (5.D)

Obszar oznaczony w całości jako 5.D obejmuje rozległe tereny pól uprawnych, głównie żyta i rzepaku, oraz dolinę cieką wodnego stanowiącego dopływ Krapieli pokrytą użytkami zielonymi z towarzyszącymi im płatami zadrzewień brzożowych. Te zadrzewienia stanowią fragmenty odłączone w wyniku gospodarki rolnej od podmokłego lasu brzożowego rozciągającego się po północno-wschodniej stronie obszaru. Oprócz brzoży brodawkowatej *Betula pendula* w składzie gatunkowym występuje olsza czarna *Alnus glutinosa*, topola osika *Populus tremula* oraz krzewiaste firmy wierzby: krucha *Salix fragilis* i purpurowa *Salix purpurea*. W dolinie cieką wodnego wykształciły się rozległe szuwały trzcinowe z klasy *Phragmitetea* zdominowane niemal wyłącznie przez trzcinę pospolitą *Phragmites australis*.

Po obu stronach drogi przecinającej ten obszar występują pospolite zbiorowiska ruderalne bylin nitrofilnych i gatunków roślin odpornych na wydeptywanie, a także kępy drzew i krzewów, w tym m.in.: jarzab pospolity *Sorbus aucuparia*, kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum*, bez czarna *Sambucus nigra*, klon jesionolistny *Acer negundo*, śliwa tarnina *Prunus spinosa*.

Fot. 6. Roślinność obszaru nr 5 Krzywnica, część północno-zachodnia.

b) Obszar wsi Krzywnica

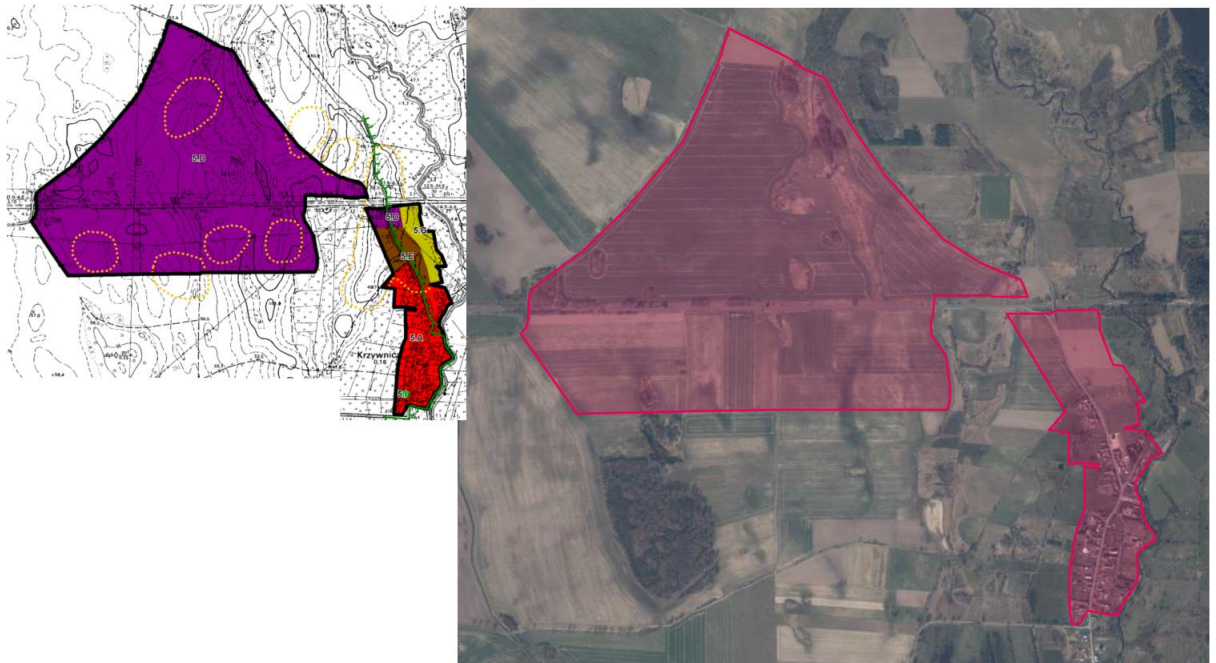
Największą część obszaru obejmującego wieś Krzywnica zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej wraz z towarzyszącą im zielenią urządzoną (żywopłoty, trawniki, rośliny ozdobne itp.). Siedzibom ludzkim towarzyszą rozległe tereny nieużytków, pastwisk, łąk i roślinności ruderalnej. W części północnej po obu stronach drogi prowadzącej do wsi Krzywnica rozciągają się pola uprawne zbóż i rzepaku oraz nieużytki.

Na terenie obszaru we wsi Krzywnica znajdują się 3 pomniki przyrody, w tym 2 wieloobiektywne, znajdujące się w granicach zwartej zabudowy. Cały obszar pokryty jest

roślinnością nie przedstawiającej wartości przyrodniczej z punktu widzenia siedlisk przyrodniczych. Wschodnia część obszaru znajduje się w granicach obszaru ostoi ptasiej Natura 2000 „Ostoja Ińska” PLB PLB320008, obszar nie został jednak wyznaczony dla ochrony cennych zbiorowisk roślinnych.

Fot. 7. Roślinność obszaru nr 5 Krzywnica, część obejmująca wieś Krzywnica.

Ryc. 8. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Krzywnica.

2.3.4.7. Łęczycza – obszar nr 6.1.

a) Obszar południowy – pola uprawne

Cały obszar południowy w okolicach Łęczyczy jest użytkowany jako pola uprawne, w dniu wizji terenowej zaorane, ze śladami zbóż. Dodatkowo na niedużej powierzchni występują wąskie pasy roślinności przydrożnej zlokalizowane przy granicy północnej oraz południowej obszaru. Roślinność należy do klasy *Artemisietea vulgaris* i jest przerosnięta trawami z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*. W składzie gatunkowym występują m.in. wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, bniec biały *Melandrium album*, konyza kanadyjska *Conyza canadensis*, gorczyca polna *Sinapis arvensis*, pylenieć pospolity *Berteroa incana*, rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, wiechlina zwyczajna *Poa trivialis*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*.

Fot. 8. Roślinność południowej części obszaru w okolicach Łęczyczy.

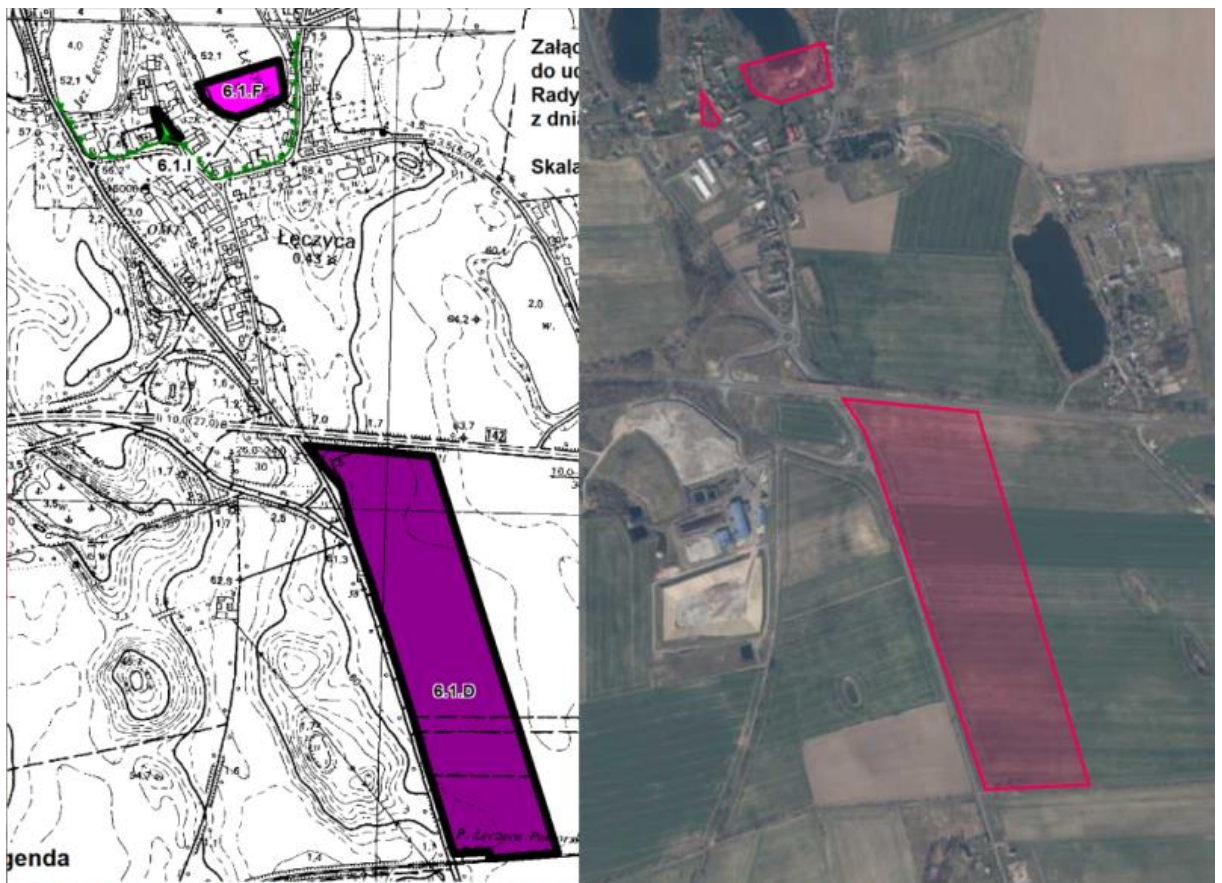
b) Część północna obszaru (teren przyjeziorny i zabudowa)

Obszar zmiany studium w okolicach Jeziora Łęczyckiego obejmuje teren przyjeziorny oraz część samego jeziora. Przy tafla jeziora rozciąga się nieduża plaża piaszczysta pozbawiona roślinności, a dalej w głąb lądu występuje roślinność miejsc wydeptywanych. Tworzą ją gatunki roślin odpornych na uszkodzenia mechaniczne a ich wykształcenie w tym miejscu jest związane z użytkowaniem brzegu jeziora przez człowieka. Florę tych terenów tworzą głównie: wiechlina spłaszczona *Poa compressa*, wiechlina roczna *Poa annua*, kostrzewa czerwona *Festuca rubra*, mniszek pospolity *Taraxacum officinale*, babka zwyczajna *Plantago major*. Dookoła terenów wydeptywanych znajdują się luźne zadrzewienia oraz grupy krzewów. W strefie brzegowej jeziora wykształciły się rozległe płyty szuwaru właściwego ze związku *Phragmitetum australis* tworzonego przez trzcinę pospolitą *Phragmites australis*, której bliżej lądu towarzyszy kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* i nawłóć późna *Solidago serotina*. Zadrzewienia są złożone głównie z brzozy brodawkowatej *Betula pendula* i sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*, występują również m.in.: jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, wierzba biała *Salix alba* i wierzba krucha *Salix fragilis*.

Teren w północnej części zagospodarowany obecnie pod plac zabaw jest pokryty wyłącznie roślinnością ruderalną miejsc wydeptywanych. Występują tam również drzewa i krzewy ozdobne nasadzone na placu zabaw (m.in. sumak octowiec, klon pospolity ‘Globosum’, tuje ‘Smaragd’) oraz pojedyncze drzewa rosnące poza ogrodzeniem placu, w tym m.in.: dąb szypułkowy *Quercus robur* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*.

Fot. 9. Roślinność północnej części obszaru w okolicach Łęczyczy.

Ryc. 9. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Łęczycza.

2.3.4.8. Łęczyna – obszar nr 6.2.

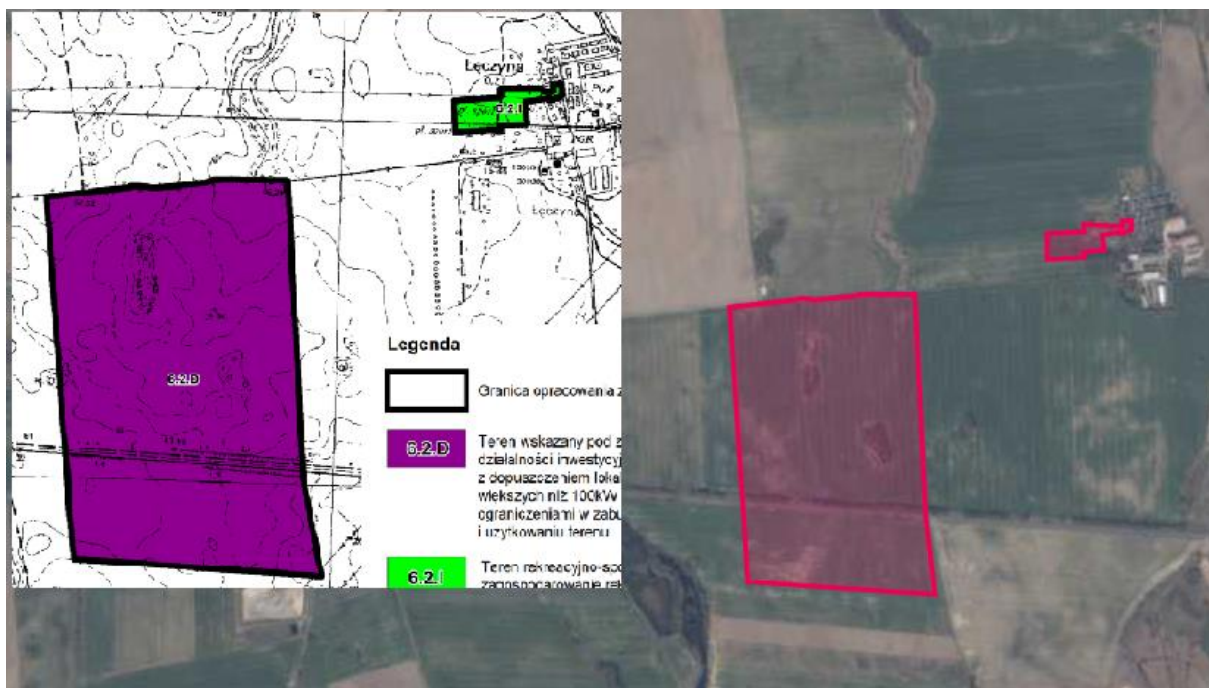
Zmiana studium w okolicy Łęczyny obejmuje obszar zlokalizowany przy zabudowaniach wsi Łęczyna oraz drugi w kierunku południowo-zachodnim.

Teren we wsi Łęczyna, przeznaczony w największej części pod plac sportowy, jest pokryty w głównej mierze roślinnością ruderalną miejsc wydeptywanych, na pozostałym obszarze występują również nieużytki. Roślinność ruderalna jest reprezentowana przez: wiechlina roczną *Poa annua*, babkę zwyczajną *Plantago lanceolata* i życię trwałą *Lolium perenne*. Użytki porasta głównie nawłóć późna *Solidago serotina*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* i trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*.

Obszar na południowym zachodzie został wyznaczony na rozległych polach uprawnych zbóż. Teren przecina pas roślinności przydrożnej występującej po obu stronach drogi wojewódzkiej nr 142. Flora tych terenów przydrożnych to kombinacja dominującego gatunku trawy porębowej - trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos*, traw i ziół użytków zielonych z klasy *Molinio-Arrhenatheretea* (marchew zwyczajna *Daucus carota*, wiechlina zwyczajna *Poa trivialis*, mniszek pospolity *Taraxacum officinale*) z udziałem trzciny pospolitej *Phragmites australis* oraz bylin z klasy *Artemisietea vulgaris* (np. wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*, dziurawiec zwyczajny *Hypericum perforatum*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, nawłóć późna *Solidago serotina*). W pasie przydrożnym występują również prześwietlone młode zadrzewienia i grupy krzewów złożone z gatunków takich jak: topola osika *Populus tremula*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* (oba gatunki są dominujące na analizowanym terenie), jarzab pospolity *Sorbus aucuparia*, robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, wiąz szypułkowy *Ulmus laevis*. Taki sam skład gatunkowy mają grupy zadrzewień śródpolnych obecne na terenie w 2 miejscach.

Fot. 10. Roślinność obszaru w obrębie wsi Łęczyna.

Ryc. 10. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Łęczyna.

2.3.4.9. Parlino – obszar nr 8

Obszar nr 8 – Parlino składa się z 3 terenów elementarnych: północnego, zachodniego i południowo-wschodniego. Wszystkie 3 tereny pokryte są w największym stopniu polami uprawnymi oraz użytkami zielonymi. Wzdłuż dróg znajdujących się w granicach całego obszaru rosną szpalery drzew, głównie dębów szypułkowych *Quercus robur*, występują też pojedyncze drzewa, m.in.: jesiony wyniosłe *Fraxinus excelsior*, lipy drobnolistne *Tilia cordata*. Pospolicie występuje flora przydroży i miejsc wydeptywanych złożona z bylin azotolubnych (pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, barszcz zwyczajny *Heracleum sphondylium*), traw użytków zielonych (rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, wiechlina łąkowa *Poa pratensis*) i roślin znoszących wydeptywanie (wiechlina roczna *Poa annua*, rdest ptasi *Polygonum aviculare*, życica trwała *Lolium perenne*, mniszek pospolity *Taraxacum officinale*, babka zwyczajna *Plantago major*).

Użytki zielone obecne na analizowanym terenie to głównie nieużytki powstałe na odłogowanych polach, które mają charakter zbliżony najbardziej do zbiorowiska bylin z klasy *Artemisietea vulgaris*. Rzadziej występują łąki i pastwiska z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*, w których składzie gatunkowym nie występują ekspansywne byliny, tylko występują głównie trawy: życica trwała *Lolium perenne*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, kostrzewa łąkowa *Festuca pratensis*, śmiałek darniowy *Deschampsia caespitosa* i wiechlina łąkowa *Poa pratensis*.

W obrębie terenów zabudowanych na terenie Parlina występuje zieleń urządzona nie podlegająca ocenie florystycznej.

Na terenie zmiany studium nie występują cenne zbiorowiska roślinne.

Granice 2 z 3 wyznaczonych obszarów w Projekcie zmiany Studium leżą w zasięgu Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Parlino-Łęczycza. ZPK został utworzony w celu ochrony walorów widokowych i estetycznych krajobrazu naturalnego i kulturowego, obejmuje obszar

gruntów rolnych, rekreacyjno-wypoczynkowych, leśnych i nieleśnych. Obszar nie został wyznaczony ze względu na cenne zbiorowiska roślinne.

Fot. 11. Roślinność obszaru VII Parlino.

Ryc. 11. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Parlino.

2.3.4.10. Stara Dąbrowa – obszar nr 11

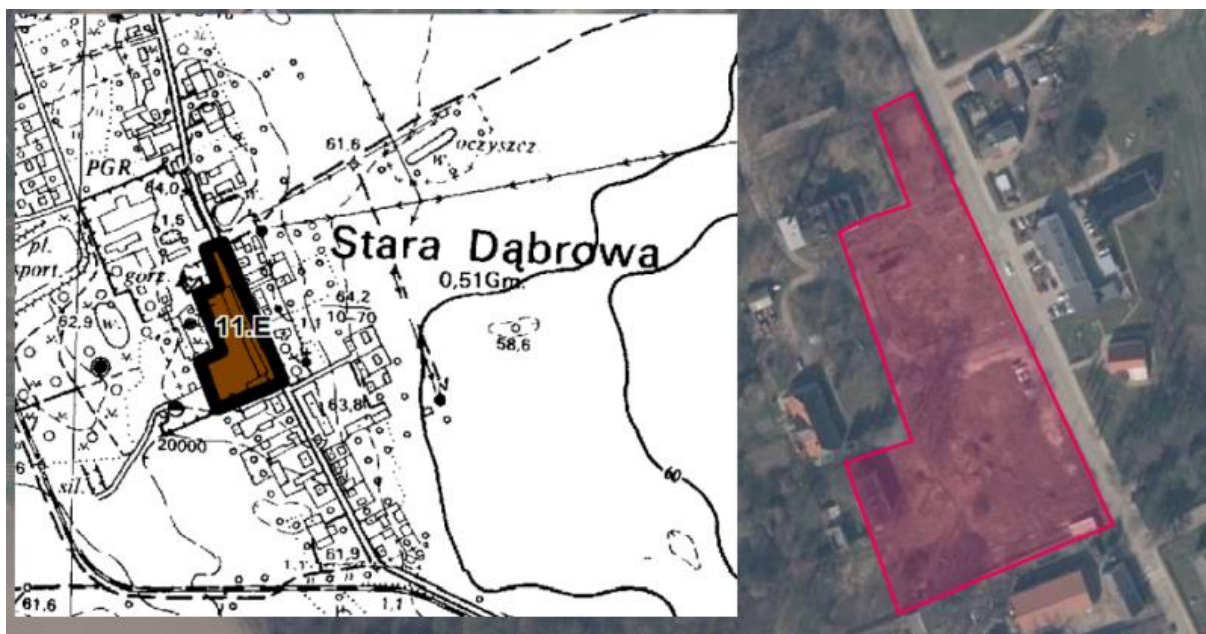
Obszar wyznaczony w rejonie Starej Dąbrowy jest pokryty wyłącznie przez roślinność ruderalną towarzyszącą siedzibom ludzkim. Największą powierzchnię zajmują nieużytki o charakterze terenów porębowych z klasy *Epilobietea angustifolii* porośnięte głównie

trzcinnikiem piaskowym *Calamagrostis epigejos*, któremu towarzyszą byliny: nawłóć późna *Solidago serotina*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, przytulia czepna *Galium aparine* i szczaw kędzierzawy *Rumex obtusifolius*. Część terenu jest pokryta roślinnością miejsc wydeptywanych, którą tworzą głównie trawy: życica trwała *Lolium perenne*, wiechlina roczna *Poa annua* i wiechlina spłaszczona *Poa compressa*, a dodatkowo roślina zielna - mniszek pospolity *Taraxacum officinale*.

Na całym terenie występują pojedyncze drzewa i nieduże zadrzewienia tworzone przez: dąb szypułkowy *Quercus robur*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, brzozę brodawkowatą *Betula pendula*. Krzewy stwierdzone na analizowanym terenie to m.in.: bez czarna *Sambucus nigra*, czeremcha późna *Padus serotina*, leszczyna zwyczajna *Corylus avellana*, śnieguliczka biała *Symphoricarops albus* i róża dzika *Rosa canina*.

Fot. 12. Roślinność obszaru w rejonie Starej Dąbrowy.

Ryc. 12 Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Stara Dąbrowa.

2.3.4.11. Storkówko – obszar nr 12

Obszar zmiany Studium w rejonie Storkówka obejmuje 2 tereny: część byłego PGR oraz rozległy teren pól uprawnych na północny zachód od Storkówka.

Teren byłego PGR pokryty jest aktualnie pospolitą roślinnością ruderalną, głównie należąca do zbiorowiska miejsc wydeptywanych. Tworzą ją gatunki traw: życica trwała *Lolium perenne*, wiechlina spłaszczona *Poa compressa*, kostrzewa czerwona *Festuca rubra* oraz roślin zielnych, takie jak: rdest ptasi *Polygonum aviculare*, babka zwyczajna *Plantago major* i mniszek pospolity *Taraxacum officinale*. Występują również pojedyncze drzewa, głównie wzdłuż drogi: klon jawor *Acer pseudoplatanus*, dąb szypułkowy *Quercus robur*.

Obszar na północny zachód od Storkówka jest użytkowany niemal w całości jako pola uprawne zbóż, na których nie wykształciły się żadne zbiorowiska roślinne. W granicach obszaru znajduje się również asfaltowa droga z roślinnością przydrożną oraz pasowymi zadrzewieniami i grupami krzewów.

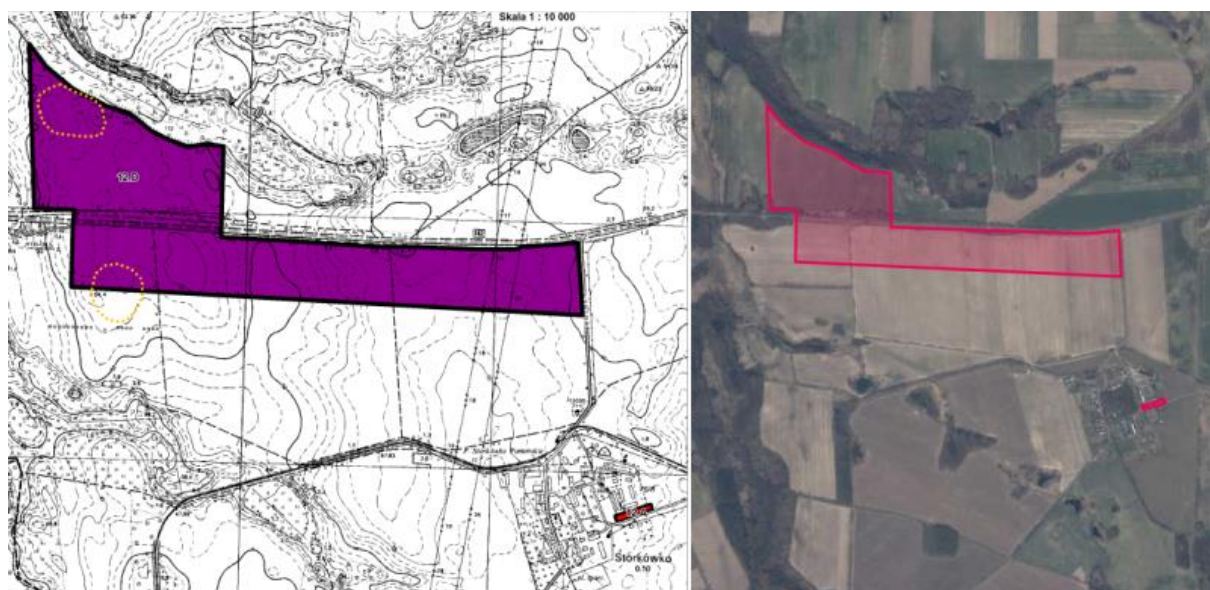
Roślinność przydrożna składa się głównie z gatunków roślin użytków zielonych z szerokiej klasy *Molinio-Arrhenatheretea* (m.in. marchew zwyczajna *Daucus carota*, krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa*, wiechlina zwyczajna *Poa trivialis*, rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*), udział mają też gatunki wysokich bylin kwasolubnych z klasy *Artemisietea* (np. nawłoc późna *Solidago serotina*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, jeżyna ostrega *Rubus gracilis*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, szczaw tępolistny *Rumex obtusifolius*). Poza tym dość licznie występuje trzcinnik piaskowy – ekspansywna trawa opanowująca tereny porębowe, miejscami występuje trzcina pospolita *Phragmites australis* oraz krzewy: róża dzika *Rosa canina*, bez czarna *Sambucus nigra*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, czeremcha późna *Padus serotina*.

Zadrzewienia przy drodze stanowią fragment kompleksu leśnego na zachodzie. Zadrzewienie jest wielogatunkowe, złożone z drzew liściastych, głównie z dębu szypułkowego i brzozy brodawkowatej, z domieszką topoli osiki *Populus tremula* i jarzębu pospolitego *Sorbus aucuparia*. Zadrzewienie nie posiada typowej struktury lasu, więc nie można go zakwalifikować do żadnego zbiorowiska.

Zwarte pasy krzewów tworzone są przez ligustr pospolity *Ligustrum vulgare*, tawułę średnią *Spiraea media*, śliwę tarninę *Prunus spinosa* i czerechę późną *Padus serotina*.

Fot. 13. Roślinność obszaru w rejonie Storkówka.

Ryc. 12. Lokalizacja obszaru zmiany Studium Storkówko.

2.4. Fauna gminy Stara Dąbrowa

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Dąbrowa na obszarze gminy znajdują się stanowiska zwierząt objętych ochroną.

Ptaki:

W obrębie granic gminy Stara Dąbrowa zarejestrowano co najmniej **165 gatunków** ptaków, z tego **117 to gatunki obecnie lęgowe** lub prawdopodobnie lęgowe albo te, które niegdyś gniazdowały na obszarze gminy. Na terenie gminy występują:

- **Perkoz** – stosunkowo liczny gatunek lęgowy (stwierdzono 10-15 par), występuje na stawach pod Krzywnicą, w okresie przelotów na wyżej wspomnianym terenie bardzo liczny (do 60 osobników);
- **Zausznik** – prawdopodobnie lęgowy (1 para) na jeziorze Grabowskim;
- **Perkoz rdzawoszyi** – gatunek lęgowy (2-4 pary), na stawach pod Krzywnicą. Zagrożony wymarciem w dłuższym okresie czasu. Wpisany do czerwonej księgi zwierząt województwa zachodniopomorskiego;
- **Bocian biały** – na terenie gminy Stara Dąbrowa znajduje się 15 zajętych gniazd bociana; cztery znajdują się w Starej Dąbrowie, dwa w Nowej Dąbrowie, po jednym w Łęczynie, Chlebowie, Kicku, Parlinie, Białuniu, Storkówku, Krzywnicy, Tolczu i Rokiciu. Gatunek znajdujący się w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego;
- **Bocian czarny** – prawdopodobnie lęgowy w olsie nad Krąpielą w okolicy stawów pod Krzywnicą. Często obserwowane, żerujące osobniki na stawach i łąkach nad Krąpielą. Położenie gniazda nieznane;
- **Gęgawa** – gatunek nieliczny lęgowy na terenie całej gminy. Stwierdzono 2 pary lęgowe na stawach pod Krzywnicą oraz pojedyncze pary w innych częściach gminy. Gatunek znajdujący się w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego;
- **Ohar** – gatunek zagrożony wymarciem, wpisany do polskiej czerwonej księgi zwierząt i znajdujący się w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego. Zaobserwowano jedną parę na stawach pod Krzywnicą;
- **Krakwa** – na stawach pod Krzywnicą 5-10 par lęgowych;
- **Cyranka** – w całej gminie stwierdzono tylko 3 pary lęgowe na łąkach pod Kickiem. Gatunek zagrożony znajdujący się w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego;
- **Płaskonos** – stwierdzono prawdopodobnie 1 parę lęgową na stawach pod Krzywnicą. Gatunek zagrożony znajdujący się w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego;
- **Gągoł** – gatunek znajdujący się w polskiej czerwonej księdze zwierząt i w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego. Na terenie gminy, ze względu na znaczne odlesienie stwierdzono zaledwie kilka par lęgowych na stawach pod Krzywnicą (2-4 pary), nad jez. Grabowskim (1 para) i na łąkach nad Krąpielą (1 para), nad rozlewiskiem w pobliżu Rokicia (1 para);
- **Kania ruda** – prawdopodobnie lęgowa 1 para w lasach nad Krąpielą w okolicy miejscowości Chlebowko. W chwili obecnej bardzo nieliczny gatunek lęgowy kraju, zagrożony wymarciem, znajdujący się w polskiej czerwonej księdze zwierząt i w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego. Położenie gniazda nieznane;
- **Bielik** – regularnie spotykane są osobniki żerujące na stawach pod Krzywnicą (nawet do 8 osobników). Co najmniej jedna para lęgowa w lasach należących do Nadleśnictwa w Dobrzanach (dwa gniazda). W chwili obecnej bardzo nieliczny gatunek lęgowy,

zagrożony wymarciem na świecie, znajdujący się w polskiej czerwonej księdze zwierząt i w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego;

- **Błotniak stawowy** – nieliczny gatunek lęgowy gminy. Stwierdzony na stawach pod Krzywnicą (3-4 pary) oraz w dolinie Krąpieli (2 pary);
- **Kuropatwa** – w całym kraju trwa spadek liczebności spowodowany prawdopodobnie chemizacją rolnictwa. Obecnie dość licznie gnieździ się na terenie całej gminy;
- **Derkacz** – nieliczny gatunek lęgowy gminy. Stwierdzony tylko na stawach pod Krzywnicą (2 ptaki). Obserwowano osobniki na łąkach nad Krąpielą. Gatunek zagrożony wyginięciem na całym świecie, znajdujący się w światowej czerwonej księdze zwierząt i w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego;
- **Żuraw** – nieliczny gatunek lęgowy (2-3 pary) mokradeł położonych na północ od stawów koło Dzwonowa i Krzywnicy (3 pary) oraz na łąkach pod Tolczem (2 pary);
- **Sieweczka rzeczna** – ze względu na brak odpowiednich biotopów gatunek skrajnie nieliczny na terenie gminy. Stwierdzono 1 parę prawdopodobnie lęgową na łąkach w okolicy Tolcza;
- **Czajka** – prawdopodobnie na skutek utraty odpowiednich do gniazdowania miejsc liczebność czajki spada. W gminie stwierdzono 5 par lęgowych na stawach pod Krzywnicą i tylko 1 parę lęgową na podmokłych łąkach pod Kickiem;
- **Kszyk** – stwierdzono tylko 1 tokującego samca na podmokłych łąkach pod Kickiem;
- **Krwawodziób** – mimo istnienia niewielkich fragmentów odpowiednich biotopów np. łąki pod Kickiem, nie stwierdzono ptaków lęgowych na terenie gminy;
- **Płomykówka** – prawdopodobnie bardzo nieliczny ptak lęgowy na terenie całej gminy, w kraju liczebność płomykówki spada wskazane jest rozpoznanie wszystkich miejsc gniazdowania oraz ochrona ich poprzez zakładanie budek lęgowych uniemożliwiających niszczenie lęgów przez kuny domowe;
- **Pójdźka** – prawdopodobnie skrajnie nieliczny ptak lęgowy na terenie całej gminy. Wskazane jest rozpoznanie wszystkich miejsc gniazdowania oraz ochrona ich poprzez zakładanie budek lęgowych oraz pozostawianie starych dziuplastych drzew również owocowych w pobliżu osiedli ludzkich;
- **Zimorodek** – nieliczny gatunek lęgowy nad Krąpielą, w rejonie wsi Rosowo i Rokicie;
- **Dzięcioł czarny** – ze względu na poważne odlesienie gminy, bardzo nieliczny ptak lęgowy. Stwierdzony tylko w lasach nad Krąpielą, choć nie można wykluczyć jego występowania w pozostałych dwóch większych kompleksach leśnych gminy położonych nad rzeką Małą;
- **Dzięcioł średni** – ze względu na poważne odlesienie gminy, bardzo nieliczny ptak lęgowy. Stwierdzony tylko w lasach nad Krąpielą, choć nie można wykluczyć jego występowania w pozostałych dwóch większych kompleksach leśnych gminy;
- **Pliszka górską** – stosunkowo licznie występuje nad Krąpielą (stwierdzono 10-15 par lęgowych), ale nie można wykluczyć występowania nad innymi rzekami gminy. Gatunek znajdujący się w czerwonej księdze zwierząt województwa zachodniopomorskiego;
- **Srokosz** – skrajnie nieliczny ptak lęgowy na terenie całej gminy, stwierdzono 1 parę lęgową na łąkach pod Tolczem i 1 parę na łąkach nad Małą;

- **Łabędź niemy** – gatunek lęgowy (5-8 par); osobniki zaobserwowano na wodach jeziora Parlińskiego, stawach parkowych w Nowej Dąbrowie oraz na rozlewisku Rokicie; obserwacje wskazują na czasowy przyrost liczby osobników na terenie gminy;

Czapla siwa – gatunek lęgowy, na terenie gminy Stara Dąbrowa zaobserwowano w rejonie stawów nad Krzywnicą i na północ od jeziora Grabowskiego.

Dla terenów znajdujących się w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska przeprowadzono kontrole terenowe w celu stwierdzenia występujących tam gatunków ptaków i dokonania oceny wpływu zmiany Studium na ptaki będące przedmiotami ochrony w granicach ww. obszaru Natura 2000. Analizę tę zawarto w Aneksie, który stanowi załącznik do prognozy.

Płazy:

- **Traszka grzebieniasta** – nie stwierdzona na terenie gminy, ale jej występowanie jest bardzo prawdopodobne.
- **Traszka zwyczajna** – stwierdzona w kilku miejscach na terenie gminy. Dla jej ochrony konieczne jest zachowanie licznych płytkich zbiorników wodnych, będących głównymi miejscami rozrodu tego gatunku.
- **Kumak nizinny** – stosunkowo liczny gatunek lęgowy na terenie całej gminy. Dla jego ochrony konieczne jest zachowanie licznych płytkich zbiorników wodnych, będących głównymi miejscami rozrodu tego gatunku.
- **Grzebiuszka ziemna** – stwierdzona tylko pod Kickiem, ze względu na słabą aktywność głosową i nocny tryb życia tego gatunku nie można wykluczyć występowania w innych fragmentach gminy.
- **Ropucha szara** – rozpowszechniona na terenie całej gminy. Lęgnię się w większości małych i średnich zbiorników wodnych.
- **Ropucha zielona** – nie stwierdzona na terenie gminy, ale nie można wykluczyć jej występowania.
- **Rzekotka drzewna** – stwierdzona tylko na stawach pod Krzywnicą, jej występowania na rozproszonych stanowiskach na terenie gminy nie można wykluczyć.
- **Żaba jeziorkowa** – występuje stosunkowo licznie na terenie całej gminy. Lęgowiskami są wszystkie niewielkie zbiorniki wodne .
- **Żaba śmieszka** – nie stwierdzona; jej występowania nie można wykluczyć nad większymi jeziorami gminy.
- **Żaba wodna** – występuje stosunkowo licznie na terenie całej gminy. Lęgowiskami są wszystkie niewielkie zbiorniki wodne .
- **Żaba trawna** – występuje na terenie całej gminy. Lęgowiskami są wszystkie niewielkie zbiorniki wodne położone w pobliżu większych kompleksów leśnych .
- **Żaba moczarowa** – występuje stosunkowo licznie na terenie całej gminy. Lęgowiskami są wszystkie niewielkie śródpolne zbiorniki wodne.

Gady:

Na obszarze gminy Stara Dąbrowa stwierdzono występowanie 3 gatunków gadów. Nielicznie występuje na terenie całej gminy zaskroniec, jaszczurka żyworodna i jaszczurka zwinka

Ponadto z pozostałych grup fauny, spośród chronionych zwierząt bezkręgowych na terenie gminy stwierdzono tylko biegaczowate, trzmiele i ślimaka winniczka. Jedynym gatunkiem z

mięczaków chronionych prawem i stwierdzonym w gminie Stara Dąbrowa jest ślimak winniczek - *Helix pomatia*. Występuje na całym obszarze gminy. Spośród chronionych owadów na terenie gminy Stara Dąbrowa stwierdzono występowanie trzmieli i biegaczy.

2.5. Krajobraz

Według art. 2 pkt 16e ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2020, poz. 293 ze zm.) krajobraz został zdefiniowany jako „postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka”.

Gmina Stara Dąbrowa jest gminą wybitnie rolniczą. Prawie 80% jej powierzchni zajmują użytki rolne, w związku z czym na przeważającym obszarze gminy występuje krajobraz rolniczy.

Pofałdowany teren Równiny Nowogardzkiej powoduje występowanie charakterystycznego typu krajobrazu rolniczego. Wśród wydłużonych, lekko falistych wzniesień pokrytych polami uprawnymi pasami ciągną się obniżenia terenu zajęte zazwyczaj przez użytki zielone. Niewiele jest, zwłaszcza w środkowej części, gminy zadrzewień śródpolnych. Występują one przede wszystkim wzdłuż cieków wodnych i w zagłębieniach terenu.

Środkowa część gminy, w okolicy Tolcza, oraz Starej i Nowej Dąbrowy, jest stosunkowo najmniej pofałdowana. Ciekawsze pod względem rzeźby terenu i jego pokrycia są wschodnie i zachodnie krańce gminy, a zwłaszcza dolina Krąpieli.

Przy zachodniej granicy gminy występuje więcej zadrzewień i lasów. Także w tej części napotkać można głębokie obniżenia terenu z ukrytymi oczkami wodnymi.

W części wschodniej malowniczy krajobraz tworzą kompleksy wzgórz moreny czołowej i zatorfione obniżenia pokryte mozaiką lasów, łąk, nieużytków i pól położone na wschód od doliny Krąpieli. Jest to jednak najtrudniej dostępny fragment gminy.

Miejscami posiadającymi walory punktów widokowych są, obok krawędzi rynny polodowcowej (widok na jeziora), odcinki drogi Szczecin – Chociwel koło Łęczyny i Krzywnicy, odcinki drogi Kicko – Chlebówko, oraz krawędź doliny Krąpieli pod Krzywnicą z szerokim widokiem w kierunku południowym.

Wobec znacznego stopnia rolniczego zagospodarowania obszaru gminy dużego znaczenia nabierają formy krajobrazowe występujące w małej skali. Wymienić tu należy:

- zespoły oczek wodnych występujące na zachód od Parlina, Łęczycy, oraz na południe od Storkówka,
- zarastający staw w dawnym parku w Nowej Dąbrowie,
- jeziora rynnowe Łęczyckie, Parlińskie i Kołki, położone wśród wysokich okolicznych wzgórz,
- jezioro Grabowskie wraz z wysokimi brzegami i pobliskim ozem,
- szeroką dolinę Białego Potoku pod Tolczem,
- dolinę Krąpieli, zwłaszcza na odcinko Krzywnica – Chlebowo
- nieckę akumulacji torfowej pod Kickiem.

W otwartym rolniczym krajobrazie na dodatkowej wartości zyskują przydrożne aleje drzew. Ponadto malowniczego charakteru dodaje krajobrazowi szereg alei wierzbowych i topolowych występujących przy drogach polnych w wielu wypadkach ogławianych.

Rozwijające się gospodarstwa rolne i rozbudowująca się sieć osadnicza nadają wyraz plastyczny i przestrzenny współczesnemu wiejskiemu krajobrazowi kulturowemu, tworząc biocenozy sztuczne, daleko odbiegające od form zrównoważonych.

Dodatkowo, wprowadzenie do produkcji monokultur roślinnych i wielkostadnych zespołów zwierzęcych zakłóca ten stan równowagi.

Jak we wszystkich systemach charakteryzujących się równowagą chwiejną, tak i w krajobrazie gminy Stara Dąbrowa, zarówno błędne działania człowieka, jak i przerwanie działań w kierunku stabilizacji doprowadziło w okresie pegeerowskim do powstania konfliktów w połączeniu z degradacją niektórych czynników biocenotycznych.

Był to efekt nadmiernej koncentracji produkcji, głównie zwierzęcej, prowadzonej w większości w technologii wielkostadnej i gnojowicowej, która wymagała wielkoobszarowej monokulturowej uprawy roli i roślin.

Doprowadziło to w konsekwencji do trudno odwracalnych zmian w krajobrazie rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Stara Dąbrowa.

Generalnie, stwierdza się, że pod względem krajobrazowym gmina nie przedstawia wysokich wartości, niemniej jednak występują na jej obszarze tereny warte ochrony, które wcześniej zostały opisane, a ich przestrzenny rozkład pokazany jest na planszy podstawowej Studium.

3. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz obiekty cenne przyrodniczo

3.1. Prawne formy ochrony przyrody i krajobrazu

W granicach gminy Stara Dąbrowa znajdują się następujące obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

- 1) Obszary Natura 2000:
 - OSO „Ostoja Ińska” PLB320008;
- 2) Zespoły Przyrodniczo – Krajobrazowe:
 - ZPK „Parlino-Łęczycza”

Na terenie gminy Stara Dąbrowa znajduje się 230 pomników przyrody. Obowiązują: Uchwała nr XXXIII/221/2006 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody i Uchwała nr XXXVI/244/2006 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie ustanowienia drzew za pomniki przyrody (w załączeniu).

„Ostoja Ińska” PLB320008

Część terenu gminy Stara Dąbrowa znajduje się w granicach tego obszaru. Ostoja Ińska przebiega przy wschodniej granicy gminy Stara Dąbrowa.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Ińska” o powierzchni 87 710,9 obejmuje znaczny fragment Pojezierza Ińskiego i położony jest na terenie czterech powiatów: Choszczno, rawsko Pomorskie, Łobez i Stargard Szczeciński oraz trzynastu gmin: Chociwel, Dobra Nowogardzka, Dobrzany, Drawsko Pomorskie, Ińsko, Kalisz Pomorski, Marianowo, Łobez, Radowo Małe, Recz, Stara Dąbrowa, Suchań, Węgorzyno. Obszar typowy dla krajobrazu

postglacjalnego Pojezierza Ińskiego. Rzeźba terenu została ukształtowana podczas stadiau pomorskiego ostatniego zlodowacenia i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem form i wysokości względnych - można tu wyróżnić trzy zasadnicze jednostki geomorfologiczne i związane z nimi typy krajobrazu: wyniesienia moreny czołowej, sandry i wysoczyznę moreny dennej. Najwyższe wzniesienie - Głowacz osiąga 180 m n.p.m. Teren odwadniany jest przez rzekę Inę i jej dopływy, jedynie jego północna część odwadniana jest przez Regę. Cechy charakterystyczne ostoi to pofalowany teren, silnie rozczłonkowane lasy, liczne bagna i małe zbiorniki wodne. Największe jest jezioro Ińskie (6 km²), o głębokości 42 m, wypełniające system krzyżujących się rynien glacialnych. Bogatej morfologii odpowiada mozaikowe użytkowanie terenu. Lasy zajmują blisko 60 % powierzchni. Są to przeważnie świeże lasy liściaste z bukiem i dębem oraz bory mieszane. Znaczący udział mają również lasy siedlisk wilgotnych i bagiennych z olchą i jesionem oraz sosną i brzozą. Stosunkowo niewielką część ostoi pokrywają zbiorowiska łąkowe oraz siedliska wilgotne: trzcinowiska, turzycowiska, roślinność szuwarowa, roślinność torfowisk niskich i przejściowych. Pozostała część to użytki rolne. Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski (Kondracki 2000) należy do regionu Pojezierza Pomorskie (podprowincja Pojezierza Południowobałtyckie). Obejmuje obszar mezoregionów: Pojezierze Ińskie, Wysoczyzna Łobeska, Pojezierze Drawskie, Równina Drawska.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 08. Występuje tu co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W ostoi gniazduje ponad 140 gatunków ptaków.

Dla Ostoi Ińskiej obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego. Z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1931), zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego, poz. 4303).

Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy „Parlino-Łęczycza”

ZPK ustanowiony został Uchwałą Nr XXXIII/ 226 /06 Rady Gminy w Starej Dąbrowie z dnia 15 lutego 2006 r., zmieniony uchwałą nr XXXIII/236/2014 z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/226/06 Rady Gminy w Starej Dąbrowie z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie utworzenia Zespołu Przyrodniczo Krajobrazowego „Parlino Łęczycza: położonego na terenie gminy Stara Dąbrowa.

Obszar zlokalizowany jest wzdłuż drogi Stargard – Nowogard, po jej wschodniej stronie od Łęczycy do północnej granicy gminy oraz rynnowym ciągiem jezior Kołki, Parlińskie i Łęczyckie.

Przedmiotem ochrony jest obszar o dużych walorach krajobrazowych i biocenotycznych obejmujący zróżnicowane przyrodniczo środowiska od wodnych do bagiennych i łąkowych.

Odcinek lokalnej rynny polodowcowej z trzema malowniczymi jeziorami i położonymi nad nimi wsiami. Jeziora o wysokich brzegach, z zadrzewieniami przybrzeżnymi – ważny korytarz ekologiczny. Istotny element krajobrazowy terenu gminy. Cenne florystycznie jezioro Kotki z podwodnymi łąkami ramienic oraz Jezioro Łęczyckie z m.in. rogatkiem krótkoszyjkowym. Obszar ważny dla awifauny lęgowej i przelotnej: krakwa, perkozek, głowienka, czernica.

Na obszarze Zespołu zgodnie z ww. uchwałą obowiązują następujące zakazy:

- 1) uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- 2) zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 4) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno- błotnych,
- 5) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 6) wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 7) wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych

Zakazy, o których mowa w §2 nie dotyczą prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organami ustanawiającymi daną formę przyrody.

Przy czym zgodnie ze zmianą uchwały skreślony został pkt 2 w § 2.

Siedliska przyrodnicze

W granicach obszarów objętych zmianą Studium, zgodnie z Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego (Szczecin 2010), znajdują się siedliska przyrodnicze: 3140 i 9160.

3140 - Twardowodne oligomezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic

Siedlisko to zostało zidentyfikowane w Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (2010), w rejonie Jeziora Grabowskiego, jest charakterystyczne przede wszystkim dla jezior oligotroficznych i mezotroficznych, ubogich w elektrolity lub odznaczających się ich znaczną zawartością. Klasycznymi ekosystemami, w których pojawiają się zbiorowiska reprezentujące ten typ siedliska są jeziora alkalitroficzne. Diagnostycznymi zbiorowiskami roślinnymi są fitocenozy uformowane przez plechowate, bentonalne glony, jakimi są ramienice *Charophyta*. reprezentują fitocenozy klasy *Charetea* (FUKAREK 1961 n.n.) KRAUSCH 1964, tworzące z reguły jednogatunkowe agregacje reprezentowane przez różne gatunki z rodzajów: *Chara* sp. div., *Nitella* sp. div. oraz *Nitellopsis* sp. Najczęściej występującymi zespołami roślinnymi są: *Charetum contrariae*, *Caretum fragilis*, *Charetum hispidae*, *Charetum tomentosae*, *Charetum asperae* oraz *Nitellopsidetum obtusae*.

9160 - Grab subatlantycki *Stellario holostee-Carpinetum*

Siedlisko to zostało zidentyfikowane w Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (2010), w rejonie Rosowa. Występuje bliżej wybrzeża morskiego, a gatunkiem charakterystycznym, w optymalnych dla siebie warunkach, jest gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*. W podszycie masowo występuje leszczyna *Corylus avellana*. Spotyka się różne gatunki miodunki *Pulmonaria* sp. div., z traw kupkówką Aschersona *Dactylis polugama* oraz groszek skrzydlasty *Lathyrus montanus*, podkreślający przynależność do związku *Fagetalia*. W drzewostanie utrzymuje się grab *Carpinus betulus*, choć jest on często eliminowany, ze względu na małą wartość użytkową, na korzyść buków

lub dębów. Pozostałością dawniejszych subatlantyckich grądów grabowych są stare drzewostany przy krawędziach dolin rzeki Leśnicy w Lasach Białogardzkich, nad rzeką Mołstową koło Rymania, na Wysoczyźnie Łobeskiej i na Pojezierzu Drawskim. Na terenach leśnych Lasów Państwowych występują liczne powierzchnie grądów subatlantyckich z dobrze wykształconym runem, z gatunkami charakterystycznymi, najczęściej jednak zakłócone obecnością drzewostanu sosnowego, dębowego lub bukowego.

3.2. *Korytarze ekologiczne*

Według definicji zamieszczonej w art. 5 pkt. 2 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2016 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.), **korytarz ekologiczny** to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Przepisy prawne dotyczące korytarzy ekologicznych odnoszą się jedynie do:

- obszarów chronionego krajobrazu, które mogą zostać wyznaczone dla terenów pełniących funkcję korytarzy ekologicznych,
- utrzymania korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 jako jednej z propozycji działań ochronnych wymienionych w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2016 r. o ochronie przyrody, mających na celu utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

Poza wyżej wymienionymi przepisami nie istnieje w Polsce akt prawny obejmujący korytarze ekologiczne ochroną prawną.

Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce została opracowana przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Jako pierwsza powstała w 2005 r. mapa sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków. Opracowano ją na zlecenie Ministerstwa Środowiska. Następnie w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) Zakład opracował kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej. Głównym założeniem projektu było opracowanie mapy korytarzy przeznaczonych dla jak największej liczby gatunków i łączących różnorodne siedliska przyrodnicze, zwłaszcza chronione w ramach sieci Natura 2000. Podstawowym celem opracowania mapy było stworzenie praktycznego narzędzia dla ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych fragmentacją środowiska, wykorzystywanego w planowaniu przestrzennym i projektowaniu inwestycji liniowych.

Według Zakładu Badania Ssaków PAN w Białowieży wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Dzięki korytarzom ekologicznym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku, a cenne europejskie siedliska zachowują swoją wysoką bioróżnorodność. Głównymi celami wyznaczania i ochrony korytarzy są:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,

- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Gmina Stara Dąbrowa znajduje się poza granicami korytarzy ekologicznych w odniesieniu do najnowszej mapy korytarzy ekologicznych z 2011 r. opracowanej przez Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży oraz wcześniejszej mapy opracowanej w 2005 r.

3.3. *Proponowane formy ochrony przyrody*

Zgodnie z Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego na terenie Gminy Stara Dąbrowa zaproponowano do objęcia ochroną następujące obiekty:

Użytki Ekologiczne

UE Jezioro Kolki

UE zlokalizowany jest poza obszarem zmiany studium na północ od Parlina. Jezioro z cenną roślinnością wodną wraz ze skarpami porośniętymi lasem i pasem zadrzewień. Zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych; zmiana sposobu zagospodarowania; eutrofizacja wód przez spływ ścieków bytowych; wycinanie zadrzewień, niszczenie; zaśmiecanie toni wodnej; zabudowa. Zalecany jest zakaz zmiany stosunków wodnych; kontrolowanie gospodarki ściekowej; zakaz zabudowy terenów przylegających do jeziora

UE Bez nazwy

Przedmiotem ochrony jest mozaika siedlisk podmokłych ze zbiornikami wodnymi położonych w śródpolnym obniżeniu terenu. Zagrożeniem jest zanieczyszczenie wód - spływ biogenów z pól; dewastacja zakrzewień okalających zagłębienie. Zalecane jest zachowanie istniejących stosunków wodnych; zabezpieczenie wód przed eutrofizacją; zakaz wycinki drzew.

UE Stawy pod Krzywnicą

UE znajduje się na południe od terenów zmiany Studium wyznaczonych w miejscowości Krzywnica.

Miejsce odpoczynku ptaków siewkowatych i blaszkodziobych oraz najcenniejsze lęgowisko ptaków i płazów w gm. Zagrożeniem jest intensywna gospodarka rybacka. Zalecany jest zakaz zmiany stosunków wodnych.

UE Bez nazwy

Przedmiotem ochrony jest kompleks oczek śródpolnych położonych w obniżeniu terenu, wraz z dookólnym zadrzewieniem. lokalny korytarz ekologiczny. Zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych; zanieczyszczenie wód – poprzez intensyfikację okolicznych upraw rolniczych. Zalecane jest zakaz zmiany stosunków wodnych, zakaz wycinki zadrzewień i zakrzaczeń nadbrzeżnych, ograniczenie spływu substancji chemicznych i biogenych z okolicznych pól ochroną w postaci użytku należy objąć tylko ostatnie oczko.

UE Jezioro Grabowskie

Fragment obszaru 4 G znajduje się w granicach tego obszaru.

Przedmiotem ochrony jest siedlisko rozrodu zwierząt oraz roślin chronionych i rzadkich, w tym podwodnych łąk ramienicowych. Zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych, wycinanie drzew, eutrofizacja wód; niszczenie brzegów i roślinności nadbrzeżnej; zmiana

sposobu użytkowania; nadmierna antropopresja. Zalecane jest zakaz zmiany stosunków wodnych; kontrola prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej; zachowanie naturalnego układu i składu roślinności; zakaz niszczenia nadbrzeżnej roślinności; zakaz zabudowy i lokalizacji inwestycji w obrębie użytku; uporządkowanie ruchu turystycznego i ograniczenie ilości zejść do wody.

UE Łąki pod Kickiem

Fragment terenu wyznaczonego w Studium, pod zabudowę mieszkaniową, znajduje się w granicach proponowanego UE.

Przedmiotem ochrony jest zachowanie w stanie niezmienionym najbogatszego w gminie łęgowskiego kumaka nizinnego oraz jedyne miejsce w którym stwierdzono łągi grzebiuszki i cyranki. Zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych; zmiana sposobu użytkowania obszaru. Zalecany jest zakaz zmiany stosunków wodnych, osuszania i melioracji; utrzymanie gospodarki łąkarskiej na tym terenie (ekstensywny wypas zwierząt); zakaz zmiany form użytkowania gruntów oraz prywatyzacji gruntów.

Zespoły przyrodniczo krajobrazowe

ZPK Jezioro Grabowskie

Fragment obszaru 4E znajduje się w granicach tego obszaru.

Obszar o dużych walorach krajobrazowych i biocenotycznych obejmujący zróżnicowane przyrodniczo środowiska od wodnych do bagiennych i lądowych. Zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych, eutrofizacja wód; niszczenie brzegów i roślinności nadbrzeżnej; zmiana sposobu użytkowania; nadmierna antropopresja. Zalecany jest zakaz zmiany stosunków wodnych; kontrola prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej; zachowanie naturalnego układu i składu roślinności; zakaz niszczenia roślinności; zakaz zabudowy w obrębie użytku; uporządkowanie ruchu turystycznego i ograniczenie ilości zejść do wody.

3.4. Formy ochrony dziedzictwa kulturowego

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
 - 1a) wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Zmiana Studium nie obejmuje obiektów zabytkowych podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wpisane do rejestru Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie.

Na terenie miejscowości w których wyznaczono obszary zmiany Studium znajdują się następujące obiekty o wartościach kulturowych oraz obowiązują wytyczne konserwatorskie:

Białuń

Wytyczne konserwatorskie – strefy ochrony

a) Strefa ścisłej ochrony „A”:

- Kościół wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego w granicach kamiennego ogrodzenia (działka nr 7/2).

b) Strefa ekspozycji „E”:

- Ekspozycja kościoła od jego zachodniej strony; teren wyznacza klin ograniczony od południa ulicą wiejską, od północy zabudową wiejską.

c) Strefa ochrony ziemi komponowanej:

- Park podworski wraz ze stawem, przylegającym doń od strony południowej (w granicach działki nr 166/7);
- Cmentarz polowy na wschodnim skraju wsi (w granicach działki nr 63).

Tabela 5. Obiekty o wartościach kulturowych Białuń

Obiekt (funkcja pierwotna)	Adres	Material	Datowanie	Ochrona konserwatorska	Dokumentacja
Kościół		Murowany	XV/XVI w., II poł. XIX w.	Nr rejestru 483	+
Dom	Nr 7	Murowany	Początek XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 10	Ryglowy	3 ćwierć XIX w.	Ewidencja	+

Chlebówko

Wytyczne konserwatorskie – strefy ochrony

a) Strefa ścisłej ochrony „A”:

- Kościół wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego (głaz upamiętniający mieszkańców wsi, żołnierzy poległych w czasie I wojny światowej).

b) Strefa ochrony ziemi komponowanej:

- Park dworski (wschodni) wraz z otuliną leśną na jego obrzeżach dochodzącą do rzeki Krąpiel i stawu młyńskiego; w lesie nad Krąpielą cmentarz rodowy.
- Park dworski (zachodni)
- Zespół zieleni wokół młyna i stawów młyńskich (po obu stronach drogi w kierunku Krzywnicy).

Tabela 6. Obiekty o wartościach kulturowych Chlebówko

Obiekt (funkcja pierwotna)	Adres	Material	Datowanie	Ochrona konserwatorska	Dokumentacja
Kościół		Murowany	1860 r.	Do wpisu do rejestru	+
Dwór	Folwark „A” (wschodni)	Murowany	Ok. 1925 r.	Ewidencja	-
Obora	Folwark „A”	Murowana	1912 r.	Ewidencja	+
Gorzelnia	Folwark „A”	Murowana	4 ćwierć XIX w.	Ewidencja	+
Obora	Folwark „B” (zachodni)	Murowana	1928 r.	Ewidencja	+
Obora	Folwark „B”	Murowana	Lata 20-te XX w.	Ewidencja	+
Spichlerz	Folwark „B”	Murowany	Pocz. XX w.	Ewidencja	+
Młyn wodny (pozostałości)	Nr 2	Murowany	XIX/XX w.	Ewidencja	-
Czworak	Nr 3	Murowany	1 ćwierć XX w.	Ewidencja	+

Sześciorak	Nr 5	Murowany	1 ćwierć XX w.	Ewidencja	+
Czworak	Nr 14-16	Murowany	Koniec XIX w.	Ewidencja	+
Szkoła ob. Dom	Nr 33	Murowana	XIX/XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 44	Murowany	Lata 20-te XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 49	Murowany	Lata 20-te XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 51	Murowany	Lata 20/30-te XXw.	Ewidencja	+
Dom	Nr 52	Murowany	1 ćw. XX w.	Ewidencja	+

Postulowane programy badawcze, dokumentacje

- **Dwór (wschodni)** – karta ewidencyjna
- **Park dworski (wschodni)** – dokumentacja ewidencyjna
- **Park dworski (zachodni)** – uproszczona dokumentacja ewidencyjna
- **Zespół zieleni wokół młyna i stawów młyńskich** – uproszczona dokumentacja ewidencyjna
- **Zespół budowli i urządzeń młyna wodnego** – karta ewidencyjna

Wartości archeologiczne miejscowości

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 17 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 22 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

- Epoka kamienia – neolit – 2 ślady osadnicze
- Epoka brązu/kultura łużycka – 1 osada
- Okres rzymski – 1 ślad osadniczy
– 1 osada
- Okres starożytny – 3 ślady osadnicze
– 3 punkty osadnicze
– 2 osady
- Okres wczesnośredniowieczny – 1 ślad osadniczy
– 1 grodzisko
- Okres średniowieczny – 5 śladów osadniczych
– 2 punkty osadnicze

Kicko

Wytyczne konserwatorskie – strefy ochrony

a) Strefa ścisłej ochrony „A”:

- Kościół wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego w granicach kamiennego ogrodzenia.

b) Strefa ekspozycji „E”:

- Ekspozycja kościoła od jego północno-zachodniej strony; teren wyznacza klin ograniczony od południa i północy zabudową wiejską wraz ze stawem (teren pierwotnego nawisła owalnicowej wsi); na terenie posesji kościelnej głąz upamiętniający mieszkańców wsi, żołnierzy poległych w czasie I wojny światowej.

c) Strefa ochrony ziemi komponowanej:

- Cmentarz polowy na północny-zachód skraju wsi.

Tabela 7. Obiekty o wartościach kulturowych Kicko

Obiekt (funkcja pierwotna)	Adres	Material	Datowanie	Ochrona konserwato rska	Dokument acja
Kościół		Murowany	XV w., koniec XIX w.	Nr rejestru 471	+

Dzwonnica	Posesja kościoła	Drewniana	Poł. XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 7	Murowany	Koniec XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 8	Murowany	Koniec XIX w.		+
Dom	Nr 14	Murowany	1 ćwierć XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 15	Ryglowo / murowany	Koniec XVIII – koniec XIX w.	Ewidencja	-
Dom	Nr 16	Ryglowo / murowany	Koniec XVIII – koniec XIX w.	Ewidencja	-
Dom	Nr 19	Murowany	Pocz. XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 21	Murowany	XIX/XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 22	Murowany	Pocz. XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 25	Murowany	Koniec XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 28	Murowany	Pocz. XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 40	Murowany	Pocz. XIX w.	Ewidencja	+

Postulowane programy badawcze, dokumentacje

- **Budynki nr 15, 16** – karty ewidencyjne.

Wartości archeologiczne miejscowości

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 4 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 4 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

- Okres neolitu – 1 ślad osadniczy
- Okres brązu/halsztatu – 1 cmentarzysko
- Okres średniowieczny – 1 ślad osadniczy
– 1 punkt osadniczy

Krzywnica

Wytyczne konserwatorskie – strefy ochrony

a) Strefa ścisłej ochrony „A”:

- Kościół wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego w granicach kamiennego ogrodzenia;
- Zamek (ruina) wraz z systemem umocnień ziemnych.

b) Strefa ochrony zieleni komponowanej:

- Park dworski (w granicach działki nr 392);
- Cmentarz polowy na północ od wsi, po południowej stronie autostrady.

Tabela 8. Obiekty o wartościach kulturowych Krzywnica

Obiekt (funkcja pierwotna)	Adres	Materiał	Datowanie	Ochrona konserwatorska	Dokumentacja
Kościół		Murowany	XV/XVI w., XIX w.	Nr rejestru 538	+
Zamek (ruina)		Murowany	XIII w.	Nr rejestru 701	-
Dwór obok dom	Nr 27	Murowany	1 ćwierć XIX w. – koniec XIX w.	Do wpisu do rejestru	-
Oficyna dworska obok dom	Nr 26	Murowana	XIX/XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 23	Ryglowo / murowany	Koniec XVIII w., przebudowany koniec XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 33	Ryglowy	Poł. XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 39	Murowany	Koniec XIX w.	Ewidencja	+

Postulowane programy badawcze, dokumentacje

- **Zamek (ruina)** – karta ewidencyjna;
- **Dwór** – karta ewidencyjna;
- **Park dworski** – aktualizacja dokumentacji ewidencyjnej.

Wartości archeologiczne miejscowości

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 32 stanowiska archeologiczne, na których stwierdzono 53 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

- Epoka kamienia – 4 ślady osadnicze
- Kultura łużycka – 1 punkt osadniczy
– 5 osad
– 1 cmentarzysko
- Okres rzymski – 1 punkt osadniczy
– 1 osada
– 1 skarb
- Okres starożytny – 10 śladów osadniczych
– 4 punkty osadnicze
– 3 osady
- Okres wczesnośredniowieczny – 1 ślad osadniczy
– 2 punkty osadnicze
– 1 osada
– 1 grodzisko
- Okres średniowieczny – 9 śladów osadniczych
– 2 punkty osadnicze
– 5 osad
– 1 zamek

Łęczyca

Wytyczne konserwatorskie – strefy ochrony

a) Strefa ścisłej ochrony „A”:

- Kościół wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego w granicach kamiennego ogrodzenia.

Tabela 9. Obiekty o wartościach kulturowych Łęczyca

Obiekt (funkcja pierwotna)	Adres	Material	Datowanie	Ochrona konserwatorska	Dokumentacja
Kościół		Murowany	XV w.	Nr rejestru 95	+
Dom	Nr 9	Murowany	1 ćwierć XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 11	Ryglowo / murowany	Poł. XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 12	Murowany	Koniec XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 19	Ryglowy	Poł. XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 21	Ryglowy	Poł. XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 24	Murowany	XIX/XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 31	Murowany	I poł. XIX w.	Ewidencja	+

Postulowane programy badawcze, dokumentacje

- **Budynek nr 32** – karta ewidencyjna

Wartości archeologiczne miejscowości

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 36 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 47 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

- Epoka kamienia – 2 ślady osadnicze

- Epoka brązu – okres halsztacki – 1 ślad osadniczy
– 3 punkty osadnicze
– 2 osady
- Okres starożytny – 12 śladów osadniczych
– 2 punkty osadnicze
– 1 osada
- Okres wczesnośredniowieczny – 7 śladów osadniczych
– 5 punktów osadniczych
– 1 osada
– 1 skarb
- Okres średniowieczny – 8 śladów osadniczych
– 1 punkt osadniczy
– 1 osada

Parlino

Wytyczne konserwatorskie – strefy ochrony

a) Strefa ścisłej ochrony „A”:

- Kościół wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego w granicach kamiennego ogrodzenia (kościół wpisany do rejestru zabytków nr 369, teren cmentarza nr 1119).

b) Strefa ochrony założeń zieleni komponowanej:

- Park podworski w północnej części wsi, przy zachodnim brzegu Jez. Parlińskiego – zakwalifikowany do wpisania do rejestru zabytków;
- Park podworski w południowej części wsi, przy drodze do Warchlina.

Tabela 10. Obiekty o wartościach kulturowych Parlino

Obiekt (funkcja pierwotna)	Adres	Materiał	Datowanie	Ochrona konserwatorska	Dokumentacja
Kościół		Murowany	Koniec XV w., odbudowany koniec XX w.	Nr rejestru 369	+
Czworak	Nr 3	Murowany	Koniec XIX w.	Ewidencja	+
Dwojak	Nr 20	Ryglowy	3 ćwierć XIX w.	Ewidencja	+

Postulowane programy badawcze, dokumentacje

- **Park podworski (południowy)** – uproszczona dokumentacja ewidencyjna.

Rosowo

Wytyczne konserwatorskie – strefy ochrony

Brak walorów kulturowo-zabytkowych i stref ochrony konserwatorskiej.

Wartości archeologiczne miejscowości

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 20 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 32 pozostałości osadnicze z następujących okresów chronologicznych:

- Epoka kamienia – neolit/brąz – 2 ślady osadnicze
- Epoka brązu/kultura łużycka – 2 osady
- Okres rzymski – 1 ślad osadniczy
– 2 osady
- Okres starożytny – 2 ślady osadnicze

- Okres wczesnośredniowieczny
 - 3 punkty osadnicze
 - 3 osady
 - 4 ślady osadnicze
 - 1 punkt osadniczy
 - 3 osady
- Okres średniowieczny
 - 8 śladów osadniczych
 - 1 osada

Stara Dąbrowa

Wytyczne konserwatorskie – strefy ochrony

a) Strefa ścisłej ochrony „A”:

- Kościół wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego w granicach ogrodzenia;
- Zespół pałacowo-parkowy wraz z aleją dojazdową, wpisany do rejestru zabytków nr 1184 (pałac), nr 1183 (park) w granicach działek nr 357/12, 357/7 i 315.

Tabela 11. Obiekty o wartościach kulturowych Rosowo

Obiekt (funkcja pierwotna)	Adres	Materiał	Datowanie	Ochrona konserwatorska	Dokumentacja
Kościół		Murowany	XV w., koniec XIX w.	Do wpisu do rejestru	+
Dwór		Murowany	4 ćw. XVIII w., XIXw., XX w.	Nr rejestru 1184	+
Kaplica cmentarna		Murowana	II poł. XIX w.	Do wpisu do rejestru	+
Gorzelnia	Folwark	Murowana	1876 r.	Ewidencja	+
Dawniej dom, obecnie poczta	Nr 11	Murowany	Koniec XIX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 24	Murowany	1 ćw. XX w.	Ewidencja	+
Dom	Nr 27	Ryglowo / murowany	Pocz. XIX w. – koniec XIX w.	Ewidencja	+

Wartości archeologiczne miejscowości

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 20 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 26 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

- Epoka kamienia
 - 5 śladów osadniczych
- Okres rzymski
 - 1 ślad osadniczy
 - 4 osady
- Okres starożytny
 - 3 punkty osadnicze
 - 1 osada
- Okres wczesnośredniowieczny
 - 1 ślad osadniczy
 - 1 osada
- Okres średniowieczny
 - 5 śladów osadniczych
 - 3 punkty osadnicze
 - 2 osady

Storkówko

Wytyczne konserwatorskie – strefy ochrony

a) Strefa ścisłej ochrony „A”:

- Kościół wraz z terenem dawnego cmentarza przykościelnego w granicach ogrodzenia;

- Zespół dworsko-parkowy (park dworski wpisany do rejestru zabytków nr 1094) w granicach działek nr 15/12 i 15/13.

Tabela 12. Obiekty o wartościach kulturowych Storkówko

Obiekt (funkcja pierwotna)	Adres	Materiał	Datowanie	Ochrona konserwatorska	Dokumentacja
Kościół		Murowany	1850 r.	Do wpisu do rejestru	+
Dwór		Ryglowy / murowany	XVIII/XIX, XX w.	Ewidencja	+
Spichlerz	Folwark	Murowany	XIX/XX w.	Ewidencja	+
Gołębnik	Folwark	Murowany	XIX/XX w.	Ewidencja	+

Postulowane programy badawcze, dokumentacje

- Dwór – karta ewidencyjna

Wartości archeologiczne miejscowości

Na obszarze miejscowości zarejestrowano 7 stanowisk archeologicznych, na których stwierdzono 10 pozostałości osadniczych z następujących okresów chronologicznych:

- Okres neolitu – 2 ślady osadnicze
- Epoka brązu – 1 osada
- Okres starożytny – 1 ślad osadniczy
– 1 punkt osadniczy
- Okres wczesnośredniowieczny – 1 ślad osadniczy
– 3 osady
- Okres średniowieczny – 1 ślad osadniczy

4. Diagnoza stanu środowiska

4.1. Źródła i stan antropizacji środowiska przyrodniczego

Antropizacja środowiska to szeroko pojęte oddziaływanie człowieka na środowisko, poszczególne procesy i efekty tego oddziaływania. Na obszarze gminy Stara Dąbrowa zidentyfikowano następujące źródła antropizacji środowiska:

1. Infrastruktura drogowa – droga wojewódzkie nr 106 przebiegająca przez zachodnią część gminy w kierunku północ - południe, droga wojewódzka nr 142 przebiegająca centralnie przez środek gminy w kierunku wschód - zachód; drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne – źródło wielu zanieczyszczeń powietrza i hałasu, bariery ekologiczne szczególnie dla migracji fauny.
2. Infrastruktura energetyczna – linie i stacje energetyczne wysokich napięć na terenie gminy – źródło pola elektromagnetycznego.
3. Zabudowa i infrastruktura miejscowości Białuń, Chlebówko, Kicko, Krzywnica, Łęczyca, Parlino, Rosowo, Stara Dąbrowa, Storkówko – źródło umiarkowanego hałasu i zanieczyszczeń, emisji ścieków i odpadów, synantropizacji szaty roślinnej i fauny, a także występowanie niedużych powierzchni biologicznie czynnych.
4. Tereny użytkowanych rolniczo – źródło biogenów rozprzestrzeniających się do gleby i wód oraz synantropizacji roślinności.

4.1.1. Ochrona powierzchni ziemi

Według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219 z późn. zmian.), ochrona powierzchni ziemi polega m.in. na racjonalnym gospodarowaniu, zachowaniu jak najlepszego stanu gleby poprzez zapobieganie erozji, spadkowi zawartości próchnicy, zagęszczeniu, zasoleniu, zakwaszeniu oraz ograniczeniu powierzchni gleb objętych zabudową. Zachowanie jak najlepszego stanu gleb polega też na tworzeniu czynnych powierzchni biologicznych gleb, racjonalnym wykorzystaniu warstwy próchnicznej, odtworzeniu i ulepszaniu gleby. Minister Środowiska wydał Rozporządzenie z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1395), w którym m.in. podano w załączniku wartości dopuszczalne zanieczyszczeń w glebie lub ziemi.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2017 r. poz. 1161 z późn. zmian.), przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi (art. 7 ust. 2 pkt 1), a zmiany przeznaczenia dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (art. 7 ust. 1).

Na terenie obszarów objętych zmianą Studium występują grunty orne od gruntów dobrej jakości RIII do gruntów średniej i niższej jakości RIV, RV.

Obszar opracowania znajduje się poza terenami osuwisk oraz terenami zagrożonymi ruchami masowymi, a także poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

4.1.2. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Stara Dąbrowa znajdują się czynne składowiska komunalnych w miejscowości Łęczycza zarządzany przez Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o., ul. Bolesława IV nr 15, 73-110 Stargard.

Na terenie składowiska w Łęczycy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Na terenie Gminy Pyrzyce obowiązuje *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stara Dąbrowa* przyjęty Uchwałą nr XXX/238/06 Rady Gminy Stara Dąbrowa. Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

W roku 2017 WIOŚ w Szczecinie kontynuował kontrolę w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018 r., poz. 1454). Celem kontroli była weryfikacja organizacji systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w wytypowanych gminach oraz ocena sposobu wdrażania i realizacji przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz kontrola wytypowanych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK).

W roku 2017 kontrolą objęto 11 gmin:

- 2 miejskie (Miasto Świnoujście, Miasto Białogard);
- 6 miejsko-wiejskich (Golczewo, Barlinek, Myślibórz, Suchań, Bobolice oraz Mielno, która do dnia 31.12.2016 r. była gminą wiejską, a z dniem 01.01.2017 r. uzyskała statut gminy miejskowiejskiej);
- 3 wiejskie (Stara Dąbrowa, Białogard, Kołobrzeg).

Kontrola WIOŚ wykazała prawidłowe funkcjonowanie PSZOK w gminie Stara Dąbrowa.

4.1.3. Klimat akustyczny

Zgodnie z definicją z Ustawy prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. 2020 poz. 1219 z późn. zmian.) to dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas o takiej częstotliwości stanowi uciążliwość w środowisku. Ww. Ustawa oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112) regulują kwestie ochrony przed hałasem. Rozporządzenie wyznacza dopuszczalne poziomy hałasu, które dla poszczególnych inwestycji na określonych obszarach ochrony akustycznej nie mogą zostać przekroczone.

Część obszarów objętych zmianą Studium znajduje się w granicach obszarów chronionych akustycznie, o których mowa w ww. Rozporządzeniu w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Dla terenów tych obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu wymienione w poniższej tabeli.

Tabela 13. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Ocena stanu akustycznego środowiska dokonywana jest w ramach tzw. Państwowego Monitoringu Środowiska.

Zgodnie z art. 117 Ustawy prawo ochrony środowiska oceny stanu akustycznego środowiska dokonuje się obowiązkowo dla terenów:

- 1) o których mowa w art. 118 ust. 2 – na podstawie strategicznych map hałasu lub wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu LAeq D, LAeq N, LDWN i LN, z uwzględnieniem w szczególności danych demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu (Miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, głównych dróg, głównych linii kolejowych, głównych lotnisk);
- 2) innych niż tereny, o których mowa w art. 118 ust. 2 – na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu LAeq D, LAeq N, LDWN i LN lub innych metod oceny poziomu hałasu.

Na terenie gminy Stara Dąbrowa pomiary monitoringowe hałasu nie były prowadzone. Najbliższe pomiary prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie na terenie miasta Pyrzyce.

4.1.4. Stan jakości powietrza atmosferycznego

Ochrona powietrza zgodnie z zapisami zawartymi w art. 85. Ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219 z późn. zmian.) polega na:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane;
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Dopuszczalne poziomy poszczególnych substancji w powietrzu atmosferycznym reguluje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 poz. 2279).

Ocena jakości powietrza za 2017 rok w strefach województwa zachodniopomorskiego wykonana została w oparciu o dane pochodzące z monitoringu powietrza, określonego w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 oraz Aneksie nr 1 do tego Programu. W ocenie uwzględniono wszystkie zanieczyszczenia, dla których w świetle przepisów prawa krajowego istnieje obowiązek prowadzenia oceny. Ze względu na ochronę zdrowia są to: SO₂, NO₂, NO_x, CO, O₃, PM₁₀, PM_{2,5}, Pb, As, Cd, Ni, benzo(a)piren. Ze względu na ochronę roślin są to: SO₂, NO_x i O₃. Ocenie podlegają 3 strefy województwa ze względu na kryteria określone dla ochrony zdrowia: – aglomeracja szczecińska (miasto Szczecin), – miasto Koszalin (miasto o liczbie ludności powyżej 100 tys.), – strefa zachodniopomorska (pozostały obszar województwa niewchodzący w skład aglomeracji szczecińskiej i miasta Koszalin).

Powiat stargardzki zgodnie z podziałem na strefy w województwie należy do strefy zachodniopomorskiej.

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza stanowiły:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu,
- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji,

- poziom docelowy,
- poziom celu długoterminowego,

określone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012, poz. 1031).

Tabela 14. Klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa

Nazwa strefy	Rok oceny	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia												
		SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)	PM 10	PM 2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP
Strefa zachodniopomorska	2017	A	A	A	A	A	D2	A	A	A	A	A	A	C

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2017 rok WIOŚ 2018

dc – poziom docelowy, dt – poziom celu długoterminowego

Tabela 15. Klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – klasyfikacja podstawowa

Nazwa strefy	Rok oceny	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin			
		SO ₂	NO _x	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
Strefa zachodniopomorska	2017	A	A	A	D1

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2017 rok WIOŚ 2018

dc – poziom docelowy, dt – poziom celu długoterminowego

W roku 2017 przekroczenie obowiązujących standardów jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej dotyczyło jednego zanieczyszczenia, tj. benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się niską emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania mieszkań.

4.1.5. Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest jednym z najpowszechniejszych zjawisk towarzyszących obecnie człowiekowi. Jest wytwarzane przez wszystkie instalacje oraz urządzenia zasilane energią elektryczną. Powstaje również podczas pracy instalacji i urządzeń służących do komunikacji za pomocą fal, takich jak telefony komórkowe, stacje bazowe telefonii komórkowej, anteny radiowo – telewizyjne. Pole elektromagnetyczne powstaje na skutek obecności napięcia (pole elektryczne – składowa elektryczna) oraz w wyniku przepływu prądu (pole magnetyczne – składowa magnetyczna). W przypadku pól elektromagnetycznych o częstotliwości 50 Hz powstających m. in. w otoczeniu linii przesyłowych oraz instalacji elektrycznych obie składowe można rozpatrywać oddzielnie.

Zgodnie z art. 121 Ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219 z późn. zmian), ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,

- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Głównym kryterium określającym dopuszczalne standardy parametrów fizycznych pól elektromagnetycznych jest Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448). Rozporządzenie to różnicuje dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych dla:

- terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- miejsc dostępnych dla ludności.

Źródłem emisji pól elektromagnetycznych na obszarze gminy Stara Dąbrowa są linie elektromagnetyczne oraz stacje GPZ.

Ocena poziomów elektromagnetycznych w środowisku jest wykonywana w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 r., poz. 2311).

Na terenie gminy pomiary poziomu pola elektromagnetycznego nie były wykonywane. Najbliższe punkty pomiarowe, podczas badań w 2017 r., zlokalizowany były w Stargardzie przy ul. Popiela i ul. Karola Szymanowskiego. Poziom składowej elektrycznej pola wynosił odpowiednio 0,24 i 1,45 V/m. Nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego (7 V/m dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz).

4.1.5. Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przedmiotem badań jest jakość wód powierzchniowych jednolitych części wód (JCW) w przypadku wód powierzchniowych oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd) w przypadku wód podziemnych. W rozdziale 2.2.5. szczegółowo opisano wody powierzchniowe i podziemne obszaru opracowania wraz z oceną ich stanu jakości.

Obszar gminy Stara Dąbrowa znajduje się w granicach jednolitej części wód podziemnych nr 7 i jednolitych części wód powierzchniowych Krąpiel od źródeł do Kani, PLRW600016198834, Sokola, PLRW 600016198849, Krępa, PLRW 600016198869, Giełdnica, PLRW 600016198874, Małka R6000161989299, Krąpiel do Kani do ujścia RW60002019889, Ina od Krąpeli do Dopływu spod Maszewa, bez Dopływu spod Maszewa, RW60002019897, Piasno Grabowskie, LW11101.

Stan wód podziemnych PLGW600007 oceniono jako dobry a ocenę nieosiągnięcia celów środowiskowych jako niezagrażoną.

W przypadku wód powierzchniowych stan JCWP Krępa i Małka oceniony został jako dobry, a ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako niezagrażoną. Stan pozostałych JCWP, Krąpiel od źródeł do Kani, Sokola, Giełdnica, Ina od Krąpeli do Dopływu spod Maszewa, bez Dopływu spod Maszewa oceniony został jako zagrożony ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jako zagrożona.

JCWP Krąpiel do Kani do ujścia oceniona została jako zła ale ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jako niezagrażone. Stan LW11101 Piasno Grabowskie nie został oceniony a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako zagrożone.

Na stan jakości wód ma wpływ wiele czynników. Należą do nich przede wszystkim prowadzona przez gminę gospodarka wodno-ściekowa, jak również rolnictwo i przemysł.

Część obszarów zmiany Studium dotyczy terenów zlokalizowanych w miejscowościach (Białuń, Chlebówko, część obszaru Kicko, część obszaru Krzywnica, fragment obszaru Łęczyca, część obszarów Parlino, Stara Dąbrowa) gdzie znajduje się istniejąca sieć kanalizacyjna.

Dla tych obszarów zmiany Studium, które wyznaczone zostały poza obszarami z zorganizowaną gospodarką wodno-kanalizacyjną konieczna będzie organizacja gospodarki wodno-ściekowej spełniającej wymogi ochrony środowiska.

5. Uwarunkowania prawne oraz charakterystyka ustaleń obszaru zmiany Studium

Rozwiązania i ustalenia przyjęte III edycji zmiany Studium zostały zainicjowane:

- *Uchwałą Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa.*
- *Uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa.*
- *Uchwałą Nr XXII/197/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 30 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa zmienionej uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa*

Przedmiotem III edycji zmiany studium jest wprowadzenie nowych form zagospodarowania terenów rolniczych, w tym zmiana funkcji terenów rolniczej na funkcje mieszkaniowe, zagrodowe, komercyjne, rekreacyjno-sportowe, kulturalno-oświatowe, usługi w tym handlu, turystyczno-wypoczynkowe, zieleni urządzonej, ogrody działkowe, komunikację oraz uzupełnienia funkcjonalne w istniejących strukturach poszczególnych wsi.

Przy zakładanych zasadach rozwoju oraz przestrzennym zróżnicowaniu obszaru pod względem istniejących uwarunkowań, w zmianie Studium wyodrębniono następujące strefy funkcjonalno- przestrzenne:

Tabela 16. Formy zagospodarowania na obszarach objętych zmianą Studium

Białuń	
1A	Tereny położone w centrum miejscowości (ośrodek gospodarczy byłego zakładu PGR) do repolaryzacji i ponownego zagospodarowania w kierunku funkcji mieszkalno-usługowych w tym związanych z prowadzeniem działalności rolniczej, zieleni urządzonej
1C	Zieleń komponowana – obszar wymagający prac rekultywacyjno-renowacyjnych i regulacji stosunków wodnych
1E	Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową komercyjną i wynikającą z potrzeb zaspokojenia mieszkaniowych wspólnoty samorządowej z dopuszczeniem lokalizacji usług handlu, nieuciążliwych usług, funkcji rekreacyjno-sportowo-oświatowych
1I	Obszar przeznaczony pod zagospodarowanie rekreacyjno-sportowe z możliwością

	lokalizacji obiektów gastronomicznych, oświatowych i sportowych z funkcją komunikacyjną
	Pozostałe tereny o funkcji uzupełniającej w tym komunikacji i infrastruktury technicznej
Chlebówko	
3.E	Obszar wskazany pod zabudowę mieszkaniową dla zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej i budownictwa komercyjnego z dopuszczeniem lokalizacji usług handlu, nieuciążliwych usług, funkcji rekreacyjno-sportowo-oświatowych. Teren znajduje się w granicach Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000 - Ostoja Ińska PLB320008, obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008
3.I	Obszar przeznaczony pod zagospodarowania rekreacyjno-sportowe z możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, oświatowych i sportowych
Kicko	
4.E	Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową komercyjną i wynikającą z potrzeb zaspokojenia mieszkaniowych wspólnoty samorządowej z dopuszczeniem lokalizacji usług handlu, nieuciążliwych usług, funkcji rekreacyjno-sportowo-oświatowych
4.F	Teren pod zagospodarowanie turystyczno-wypoczynkowe z możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, kulturalno-oświatowych, rekreacyjno-sportowych, zieleni urządzonej i komunikacji. Tereny te wymagają uzbrojenia w media infrastruktury technicznej
4.G	Obszar ochronnej strefy buforowej zieleni wysokiej przylegającej do jeziora Grabowskiego z dopuszczeniem lokalizacji plaży trawiastej
4.I	Obszar przeznaczony pod zagospodarowania rekreacyjno-sportowe z możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, oświatowych i sportowych
4.R	Teren rolniczej przestrzeni produkcyjnej do dalszego zagospodarowania z zakazem zabudowy
Krzywnica	
5.A	Teren położony w centrum miejscowości wymagający przekształceń z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej wielorodzinnej, ogrodów działkowych, usług handlu, funkcji rekreacyjno-sportowej, kulturalno-oświatowych i komunikacji
5.D	Teren wskazany pod zabudowę, predysponowany do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcja, magazyny, z dopuszczeniem lokalizacji instalacji fotowoltaicznych o mocach większych niż 100KW wraz ze strefą ochronną związaną z ewentualnymi ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu
5.E	Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową komercyjną i wynikającą z potrzeb zaspokojenia mieszkaniowych wspólnoty samorządowej i lokalizacji usług nieuciążliwych w tym z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej wielorodzinnej, ogrodów działkowych, usług handlu, funkcji rekreacyjno-sportowych, kulturalno-oświatowych i terenów komunikacji
5.I	Obszar przeznaczony pod zagospodarowania rekreacyjno-sportowe z możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, oświatowych i sportowych
5G	Obszar ochronnej strefy buforowej od rzeki Krąpieli obszar rolniczego użytkowania z zakazem zabudowy
Łęczycza	
6.1.D	Teren wskazany pod zabudowę, predysponowany do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcja, magazyny, z dopuszczeniem lokalizacji

	instalacji fotowoltaicznych o mocach większych niż 100KW wraz ze strefą ochronną związaną z ewentualnymi ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu
6.1.F	Teren pod zagospodarowanie turystyczno-wypoczynkowe z możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, kulturalno-oświatowych, rekreacyjno-sportowych, zieleni urządzonej i komunikacji.
6.1.I	Obszar przeznaczony pod zagospodarowania rekreacyjno-sportowe z możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, oświatowych i sportowych
Łęczyna	
6.2.D	Teren wskazany pod zabudowę, predysponowany do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcja, magazyny, z dopuszczeniem lokalizacji instalacji fotowoltaicznych o mocach większych niż 100KW wraz ze strefą ochronną związaną z ewentualnymi ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu
6.2.I	Obszar przeznaczony pod zagospodarowania rekreacyjno-sportowe z możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, oświatowych i sportowych
Parlino	
8.E	Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę jednorodzinną
Rosowo	
10.C	Zieleń komponowana – obszar wskazany do rekultywacji i rehabilitacji
Stara Dąbrowa	
11.E	Obszar wskazany pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokojenia lokalizacji obiektów i urządzeń związanych z funkcjami rekreacyjno-wypoczynkową i komunikacyjną
Storkówko	
12.A	Teren położony w centrum miejscowości (ośrodek gospodarczy byłego zakładu rolnego PGR) przeznaczonego do rewaloryzacji i ponownego zagospodarowania w kierunku funkcji komunikacyjnej oraz zieleni urządzonej z dopuszczeniem lokalizacji garaży i miejsc postojowych
12.D	Teren wskazany pod zabudowę, predysponowany do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcja, magazyny, z dopuszczeniem lokalizacji instalacji fotowoltaicznych o mocach większych niż 100KW wraz ze strefą ochronną związaną z ewentualnymi ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Zasady zagospodarowania zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej:

- powierzchnia wydzielanej działki min. 1000 m² z dopuszczeniem korekty in minus do 15% dla działek w miejscowości Kicko i Parlino,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy - do 30% powierzchni wydzielanej działki,
- wysokość zabudowy mieszkaniowej do 2 kondygnacji - do 10,0 m od poziomu terenu do kalenicy, a dla pozostałej dowolna,
- dach symetryczne 2-spadowy, o kącie nachylenia głównych połaci 35÷45⁰ oraz wielospadowe. o kącie nachylenia głównych połaci 15÷35⁰

Zasady zagospodarowania zabudowy przemysłowo- bazowo- składowej,

- powierzchnia działki uzależniona od rodzaju prowadzonej działalności, nie mniej niż 3000 m²,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy - do 40% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 15,0 m od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu,

- dachy symetryczne o kacie nachylenia połaci min. 10^0 oraz płaskie

Dla pozostałych rodzajów zabudowy obowiązują sposoby zagospodarowania określone w niniejszym Rozdziale uszczegółowione w planach miejscowych przy uwzględnieniu przepisów odrębnych.

6. Analiza i ocena oddziaływań wynikających z realizacji zmiany Studium na środowisko

6.1. Zmiany przeznaczenia terenu i spodziewane skutki środowiskowe

Zasadniczą zmianą sposobu zagospodarowania obszarów wynikającą ze zmiany Studium jest wprowadzenie nowych form zagospodarowania terenów rolniczych, w tym zmiana funkcji terenów rolniczej na funkcje mieszkaniowe, zagrodowe, komercyjne, rekreacyjno-sportowe, kulturalno-oświatowe, usługi w tym handlu, turystyczno-wypoczynkowe, zieleni urządzonej, ogrody działkowe, komunikację oraz uzupełnienia funkcjonalne w istniejących strukturach poszczególnych wsi.

W związku z realizacją zapisów Studium nastąpi:

- zmiana przeznaczenia gruntów z rolnych na cele nierolnicze,
- trwała zmiana użytkowania analizowanych obszarów,
- przekształcenie i zniszczenie części szaty roślinnej,
- rozbudowa infrastruktury technicznej,
- zmiana ukształtowania terenu,
- zmiana krajobrazu,
- zagospodarowanie zdegradowanych obszarów,
- powstanie nowych terenów mieszkaniowych,
- powstanie nowych lokalizacji usług handlu, nieuciążliwych usług, funkcji rekreacyjno-sportowo-oświatowych
- powstanie zieleni urządzonej,
- umożliwienie powstanie obiektów odnawialnych źródeł energii ze słońca

W dalszej części prognozy przeanalizowane zostały istotne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, wynikające bezpośrednio z realizacji ustaleń zmiany Studium.

6.2. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleby.

Wg ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, pod pojęciem powierzchni ziemi rozumie się naturalne ukształtowanie terenu, glebę oraz znajdującą się pod nią ziemię do głębokości oddziaływania człowieka z tym, że pojęcie „gleba” oznacza górną warstwę litosfery, złożoną z części mineralnych, materii organicznej, wody, powietrza i organizmów, obejmującą wierzchnią warstwę gleby i podglebie.

Obszary objęte zmianą studium znajdują się poza granicami złóż kopalin. Na terenach objętym zmianą Studium nie występują tereny górnicze i obszary osuwania się mas ziemnych, a także obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Główna zmiana ukształtowania powierzchni terenu będzie związana z zainwestowaniem terenów dotychczas użytkowanych rolniczo. Związane to będzie z realizacją funkcji oznaczonych na załącznikach graficznych zmiany studium symbolami 5.D, 6.1.D, 6.2.D, 12.D (*Teren wskazany pod zabudowę, predysponowany do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcja, magazyny, z dopuszczeniem lokalizacji instalacji fotowoltaicznych o mocach większych niż 100KW wraz ze strefą ochronną związaną z ewentualnymi ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu*), oraz symbolami 1E, 3E, 4E, 5E, 8E, 11E (*Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową komercyjną i wynikającą z potrzeb zaspokojenia mieszkaniowych wspólnoty samorządowej i lokalizacji usług nieuciążliwych w tym z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej wielorodzinnej, ogrodów działkowych, usług handlu, funkcji rekreacyjno-sportowych, kulturalno-oświatowych i terenów komunikacji*).

W związku z dopuszczeniem ww. funkcji na etapie inwestycyjnym dojdzie do zajęcia części terenów dotychczas użytkowanych wyłącznie rolniczo pod zabudowę predysponowaną do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcja, magazyny z dopuszczeniem paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz zajęcie terenów przez obiekty związane z funkcją mieszkaniową, rekreacyjną i usługową.

W związku z realizacją zmiany Studium zmieniona zostanie powierzchnia terenu w związku z likwidacją części szaty roślinnej i posadowieniem paneli fotowoltaicznych oraz ww. obiektów związanych z funkcją mieszkaniową, rekreacyjną, inwestycyjną i usługową.

Oddziaływanie to dotyczyć będzie głównie miejsc posadowienia ww. obiektów i części infrastruktury towarzyszącej jak m.in. dróg czy placów serwisowych, ewentualnie stacji transformatorowej.

W przypadku zabudowy przemysłowo – bazowo – składowej w zmianie Studium wprowadzono ograniczenia w zainwestowaniu: *powierzchnia działki uzależniona od rodzaju prowadzonej działalności, nie mniej niż 3000m², wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy - do 40% powierzchni działki*.

W związku z realizacją funkcji produkcyjno-przemysłowej w działalności pozarolniczej dopuszcza się działalność wytwórczą i usługową z wyłączeniem lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Podobne oddziaływanie dotyczyć będzie funkcji wyznaczonych w granicach terenów 1I, 3I, 4I, 6.1.I, 6.2.I (*Obszar przeznaczony pod zagospodarowania rekreacyjno-sportowe z możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, oświatowych i sportowych*). Skala oddziaływań wynikająca ze zmiany Studium zależeć będzie od rodzaju zrealizowanych obiektów.

Zmiana Studium nie rozstrzyga o realizacji konkretnych obiektów ale umożliwia ich realizację. Wskazane jest aby na dalszym etapie prac, związanych z opracowaniem dokumentów lokalizacyjnych określony został zrównoważony bilans pomiędzy zainwestowaniem terenów a pozostawieniem obszarów biologicznie czynnych.

6.3. Oddziaływanie na surowce mineralne.

Udokumentowane obszary złóż kruszywa naturalnego w granicach gminy Stara Dąbrowa znajdują się poza obszarami objętymi zmianą Studium.

6.4. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.

Przeznaczenie części terenów zmiany Studium (tereny 5.D, 6.1.D, 6.2.D, 12.D), pod panele fotowoltaiczne nie będzie wpływać na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Panele fotowoltaiczne, są jednym z tych źródeł energii odnawialnych, które działają bezobsługowo.

Eksploatacja farmy fotowoltaicznej nie jest związana z powstawaniem jakichkolwiek zanieczyszczeń mogących mieć wpływ na środowisko gruntowo-wodne. Na terenie stacji elektroenergetycznej montuje się transformatory suche lub olejowe. W przypadku transformatorów olejowych wymogiem jest stosowanie zabezpieczeń związanych z awarią i wyciekami oleju z transformatora. W związku z tym, zgodnie z polską normą PT-E-05115 „*Instalacje elektroenergetyczne prądu przemiennego o napięciu wyższym od 1 kV*” pod transformatorem montowana jest misa (taca) olejowa, która, w razie awarii jest w stanie przyjąć 100% zawartości oleju wraz z wodą z akcji gaśniczej.

W przypadku awarii transformatora (co zdarza się niezmiernie rzadko), wymieniony on jest przez wyspecjalizowaną firmę, posiadającą stosowne uprawnienia. W trakcie normalnej eksploatacji elektrowni nie ma konieczności wymiany transformatora.

Proces mycia paneli fotowoltaicznych jest realizowany tylko i wyłącznie przy użyciu czystej demineralizowanej wody. W celu kultywacji terenu farmy nie będą stosowane także środki ochrony roślin, ani sztuczne nawozy.

W przypadku funkcji przewidzianych na terenach oznaczonych 1E, 3E, 4E, 5E, 8E, 11E (*przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową komercyjną i wynikającą z potrzeb zaspokojenia mieszkaniowych wspólnoty samorządowej i lokalizacji usług nieuciążliwych w tym z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej wielorodzinnej, ogrodów działkowych, usług handlu, funkcji rekreacyjno-sportowych, kulturalno-oświatowych i terenów komunikacji*) zwłaszcza na terenach dotychczas niezainwestowanych kluczowym będzie zorganizowanie gospodarki wodno-ściekowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Podobne oddziaływanie dotyczyć będzie funkcji wyznaczonych w granicach terenów 1I, 3I, 4I, 6.1.I, 6.2.I (*Obszar przeznaczony pod zagospodarowania rekreacyjno-sportowe z możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, oświatowych i sportowych*). Skala oddziaływań wynikająca ze zmiany Studium zależeć będzie od rodzaju zrealizowanych obiektów.

W związku z realizacją funkcji produkcyjno-przemysłowej w działalności pozarolniczej dopuszcza się działalność wytwórczą i usługową z wyłączeniem lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że zmiana Studium nie wpłynie na stan wód powierzchniowych i podziemnych w związku z realizacją zmiany Studium pod warunkiem do stosowania się przepisów w zakresie ochrony wód.

Część zachodnia obszaru gminy Stara Dąbrowa znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Stargard - Goleniów - GZWP nr 123. W zasięgu GZWP znajdują się obszary zmiany studium w rejonie Parlina i Storkówka.

Ustalenia zmiany Studium nie będą również kolidować z ustaleniami i celami środowiskowymi, zawartymi w Planie Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry lub stwarzać ryzyka ich niedotrzymania pod warunkiem prowadzenia właściwej gospodarki wodno-ściekowej, zorganizowanie jej zgodnie z przepisami prawa na terenach dotychczas niezainwestowanych.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przedmiotem badań jest jakość wód powierzchniowych jednolitych części wód (JCW) w przypadku wód powierzchniowych oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd) w przypadku wód podziemnych. W rozdziale 2.2.5. i 4.1.5. szczegółowo opisano wody powierzchniowe i podziemne obszaru opracowania wraz z oceną ich stanu jakości.

Na stan jakości wód ma wpływ wiele czynników. Należą do nich przede wszystkim prowadzona przez gminę gospodarka wodno-ściekowa, jak również rolnictwo i przemysł.

Celem środowiskowym dla przedmiotowej części wód podziemnych i powierzchniowych jest osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód, czyli dobrego lub bardzo dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

RDW w art. 4 przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie wpłynie na pogorszenie stanu jednolitych części wód pod warunkiem właściwej organizacji gospodarki wodno-ściekowej i respektowania przepisów prawa.

6.5. Oddziaływanie w zakresie pól elektromagnetycznych i zanieczyszczenia powietrza.

Pole elektromagnetyczne

Analizując zapisy zmiany Studium można przewidzieć, że nowe emitory pól elektromagnetycznych mogą pojawić się w przypadku lokalizowania paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, co skutkuje powstaniem infrastruktury w postaci linii przesyłowych średniego bądź wysokiego napięcia i często też stacji GPZ. Podobna infrastruktura będzie w przypadku realizacji funkcji mieszkaniowej, usługowej czy sportowej.

Na podstawie znanych przykładów rozwiązań technicznych tego typu obiektów, należy stwierdzić że emisja ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego (pole elektryczne $E > 1 \text{ kV/m}$ i pole magnetyczne $H > 60 \text{ A/m}$) ze stacji GPZ ma zasięg niewielki rzędu 8-10 metrów i w przypadku poprawnie zaprojektowanego obiektu mieści się całkowicie w granicach działki przeznaczonej pod lokalizację stacji. Jednocześnie Światowa Organizacja Zdrowia (World Health Organization – WHO), będąca autorytetem w dziedzinie badań wpływu pola elektrycznego na organizm ludzki, uznaje, że prawidłowo wykonana i eksploatowana stacja energetyczna lub linia 110 kV nie ma szkodliwego wpływu na zdrowie i życie ludzi. Jednocześnie w praktyce na terenach farm fotowoltaicznych stosuje się podziemny przebieg linii energetycznych średniego i wysokiego napięcia, co zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami skutecznie eliminuje ich wpływ w zakresie emisji pól elektromagnetycznych, a także przyczynia się do zachowania walorów krajobrazowych.

W przypadku realizacji innych wskazanych w zmianie Studium funkcji m.in. związanych z realizacją usług, produkcji, magazynów czy terenów mieszkaniowych mogą powstać obiekty

wyposażone w urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne. Należy stosować przepisy Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Rozporządzenie to określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności poprzez wskazanie:

- 1) zakresów częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne, charakteryzujących oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko, do których odnoszą się poziomy pól elektromagnetycznych;
- 2) dopuszczalnych wartości parametrów fizycznych, o których mowa w pkt 1, dla poszczególnych zakresów częstotliwości, do których odnoszą się poziomy pól elektromagnetycznych.

Zanieczyszczenie powietrza

Realizacja ustaleń Studium wiązać się będzie m.in. z powstaniem paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w terenach wyznaczonych na rysunku Studium.

Energetyka słoneczna zaliczana jest do odnawialnych źródeł energii, generującej energię ze słońca. W związku z funkcjonowaniem elektrowni fotowoltaicznych nie będą występować emisje zanieczyszczeń do powietrza. Głównym atutem wytwarzania energii przy pomocy paneli fotowoltaicznych jest, w przeciwieństwie do tradycyjnych sposobów wytwarzania energii, brak emisji zanieczyszczeń.

W związku z dopuszczeniem w granicach terenów 5.D, 6.1.D, 6.2.D, 12 D zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcja, magazyny, mogą powstawać obiekty i instalacje powodujące zanieczyszczenie powietrza. W związku z brakiem wskazania w studium konkretnych inwestycji wskazane jest na dalszym etapie inwestycyjnym analiza w zakresie emisji gazów lub pyłów do powietrza oraz w zakresie konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W przypadku pozostałych funkcji wskazanych w zmianie studium przewiduje się, że oddziaływanie w zakresie zanieczyszczenia powietrza dotyczyć będzie głównie etapu inwestycyjnego. Należy stosować przepisy w zakresie ochrony środowiska.

6.6. Oddziaływanie w zakresie hałasu

Oddziaływania w zakresie emisji hałasu spowodowane realizacją ustaleń Studium pojawią się zarówno na etapie budowy (inwestycyjnym) jak i w okresie porealizacyjnym (użytkowania). Hałas na etapie budowy dotyczyć będzie większości terenów i ich funkcji wskazanych w zmianie Studium.

Na etapie budowy, podczas prac prowadzonych na wyznaczonych w Studium terenach nastąpi emisja hałasu z pracujących na budowie maszyn i urządzeń oraz ciężarówek. Wielkość i zasięg przestrzenny emisji będzie uzależniony od realizowanej funkcji i zastosowanego sprzętu. Zasięg hałasu o wartości przekraczającej natężenie 45 dB nie powinien być większy niż 300 m od miejsca budowy. Tak więc można przypuszczać, że najbardziej uciążliwe działania dotyczyć będą inwestycji realizowanych w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych, a najmniej uciążliwe będą dotyczyć terenów dotychczas użytkowanych rolniczo, oddalonych od terenów chronionych akustycznie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oddziaływanie akustyczne inwestycji na środowisko podczas prac budowlanych nie podlega regulacjom prawnym z zakresu ochrony przed hałasem. Jednak z uwagi na zapisy art. 6 ustawy POŚ („Kto podejmuje działalność mogącą negatywnie oddziaływać na środowisko, jest obowiązany do zapobiegania temu

oddziaływaniu”), inwestor zobowiązany jest do minimalizowania uciążliwości akustycznej prowadzonych prac.

Ograniczenie emisji hałasu polegać powinno głównie na właściwej organizacji budowy, tj.:

- wykonywaniu prac budowlanych w miarę możliwości w porze dnia pomiędzy godzinami 6.00 a 22.00;
- zastosowaniu sprzętu wysokiej jakości, spełniającego wymagania stawiane urządzeniom używanym na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska, zgodnie z rozporządzeniem ministra gospodarki z dnia 15 lutego 2006 r. (Dz. U. Nr 32/2006, poz. 223);
- wyłączaniu maszyn i urządzeń podczas przerw w pracy (unikanie pracy urządzeń na tzw. biegu jałowym);
- zakazie wykonywania prac hałaśliwych w porze nocy tj. pomiędzy godzinami 22.00 – 6.00.

Przy zastosowaniu się do powyższych zaleceń minimalizujących oddziaływania w czasie prac budowlanych, należy uznać, że etap inwestycyjny nie spowoduje nadmiernych uciążliwości dla mieszkańców w zakresie hałasu.

W przypadku etapu eksploatacji zachowane zostaną dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodne z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112), które określa dopuszczalne poziomy hałasu na poszczególnych terenach chronionych akustycznie (tabela 13).

W granicach większości obszarów objętych zmianą Studium znajdują się tereny chronione akustycznie. Należy więc na etapie inwestycyjnym uwzględnić dopuszczalne poziomy hałasu określone w ww. Rozporządzeniu.

6.7. Oddziaływanie na zwierzęta

W związku z realizacją zapisów Studium dojdzie do zmian w zagospodarowaniu w granicach wyznaczonych obszarów. Część zmian dotyczy terenów już zainwestowanych lub znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych, nie przewiduje się więc znaczących zmian w zakresie oddziaływań.

Oddziaływanie na zwierzęta wynikające ze zmiany Studium związane będzie przede wszystkim z realizacją przedsięwzięć na obszarach otwartych, dotychczas niezainwestowanych i/lub dotychczas użytkowanych rolniczo. Oddziaływanie związane będzie z zajęciem terenów dotychczas dostępnych dla zwierząt w nieograniczonym zakresie. Związane to będzie z realizacją funkcji 5.D, 6.1.D, 6.2.D, 12.D (*Teren wskazany pod zabudowę, predysponowany do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcja, magazyny, z dopuszczeniem lokalizacji instalacji fotowoltaicznych o mocach większych niż 100KW wraz ze strefą ochronną związaną z ewentualnymi ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu*), oraz 1E, 3E, 4E, 5E, 8E, 11E (*Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową komercyjną i wynikającą z potrzeb zaspokojenia mieszkaniowych wspólnoty samorządowej i lokalizacji usług nieuciążliwych w tym z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej wielorodzinnej, ogrodów działkowych, usług handlu, funkcji rekreacyjno-sportowych, kulturalno-oświatowych i terenów komunikacji*).

Podobne oddziaływanie dotyczyć będzie funkcji wyznaczonych w granicach terenów 1I, 3I, 4I, 6.1.I, 6.2.I (*Obszar przeznaczony pod zagospodarowania rekreacyjno-sportowe z*

możliwością lokalizacji obiektów gastronomicznych, oświatowych i sportowych). Skala oddziaływań wynikająca ze zmiany Studium zależeć będzie od rodzaju zrealizowanych obiektów.

Wskazane jest, na dalszym etapie prac inwestycyjnych, kiedy znane będą parametry przedsięwzięć przeprowadzenie oceny oddziaływania konkretnych inwestycji na zwierzęta, zwłaszcza w przypadku planowanego zainwestowania proponowanych obszarów chronionych istotnych dla zwierząt, (UE Jezioro Grabowskie), gdzie przedmiotem ochrony jest siedlisko rozrodu zwierząt oraz roślin chronionych i rzadkich, w tym podwodnych łąk ramienicowych.

6.7. Oddziaływanie na szatę roślinną

W zakresie oddziaływania na szatę roślinną, realizacja przewidzianych w Studium zmian struktury funkcjonalno - przestrzennej będzie związana ze zniszczeniem istniejących zbiorowisk roślinnych. Skala zniszczenia roślinności będzie niewielka w granicach terenów zmiany Studium wyznaczonych w miejscowościach, w granicach i/lub sąsiedztwie terenów zainwestowanych.

Inny zakres oddziaływań będzie dotyczyć terenów dotychczas niezainwestowanych 5.D, 6.1.D., 6.2.D, 12.D. Zakres oddziaływań będzie zależny od rodzaju zainwestowania, który nie jest określony na etapie zmiany Studium. W przypadku realizacji zespołu paneli fotowoltaicznych oddziaływanie na szatę roślinną dotyczy głównie miejsc posadowienia paneli i infrastruktury towarzyszącej. Na etapie eksploatacji powierzchnia terenu pod ogniwami zostaje pozostawiona do naturalnej sukcesji, a następnie jest regularnie wykaszana między rzędami paneli. W ten sposób eksploatacja elektrowni fotowoltaicznej w dłuższym ujęciu czasowym może przyczynić się do zwiększenia różnorodności gatunkowej lokalnej flory, zwłaszcza na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo.

Do większego zajęcia terenu, a tym samym zniszczenia roślinności i zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej może dojść w przypadku realizacji zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcji, magazynów. W związku z brakiem na etapie zmiany studium informacji na temat szczegółów tych inwestycji i konkretnych rozwiązań technologicznych, trudno jest dokonać oceny skali oddziaływania. Wskazać należy, aby na dalszym etapie planowania zachowany został zrównoważony bilans w zakresie zainwestowania terenu.

Jeszcze inne oddziaływanie wynikać będzie z realizacji funkcji przewidzianych w rejonie miejscowości Kicko, zwłaszcza tych terenów, które wyznaczone zostały w granicach proponowanego w Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego (2010) użytku ekologicznego Łąki pod Kickiem i użytku ekologicznego Jezioro Grabowskie oraz proponowanego zespołu przyrodniczo krajobrazowego Jezioro Grabowskie. Realizacja zmiany Studium, jest konfliktowa z celami ochrony projektowanych obszarów, nie mniej na obecnym etapie, w związku z tym, iż nie podjęta została uchwała ustanawiająca obszar chroniony pozostają one dalej bez mocy prawnej. Na dalszym etapie inwestycyjnym wskazana jest weryfikacja aktualności wartości przyrodniczych ww. obszarów.

Należy mieć jednak na uwadze, że są to obszary zaproponowane do objęcia ochroną w Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego (2010), i do momentu podjęcia stosownej uchwały pozostają nadal propozycją i nie obowiązują dla nich żadne ograniczenia wynikające z istnienia zespołu przyrodniczo krajobrazowego i użytku ekologicznego, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody.

Aby otrzymać aktualne informacje na temat wartości analizowanych obszarów wskazane byłoby wykonanie prac terenowych na dalszym etapie prac inwestycyjnych i potwierdzenie, bądź wykluczenia atrakcyjności obszarów.

Z kolei korzystnym ustaleniem zmiany Studium będzie rekultywacja i rehabilitacja zieleni w miejscowości Rosowo, 10.C. Zapisy zmiany Studium wskazują, że winno być one zachowane. Na etapie inwestycyjnym wskazana jest weryfikacja stanu siedliska przyrodniczego i opracowanie projektu prac, które nie będą wpływały na stan zachowania siedliska. M.in. zakazuje się wprowadzania gatunków inwazyjnych i usuwania wiatrołomów na terenach zwartych zadrzewień.

6.8. Oddziaływanie na krajobraz

Oddziaływanie na walory krajobrazowe środowiska jest zagadnieniem trudno mierzalnym, a jego ocena jest w znacznej mierze subiektywna. Wpływ ten uzależniony jest w dużej mierze od aktualnych walorów krajobrazowych terenu, ukształtowania powierzchni i charakteru użytkowania gruntów. Percepcja krajobrazu podlegającego urbanizacji może być zarówno pozytywna jak i negatywna.

Mając powyższe na uwadze nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie zainwestowania obszarów w granicach miejscowości lub w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych.

Najbardziej zauważalne zmiany w krajobrazie dotyczyć będą dotychczas niezainwestowanych bądź użytkowanych rolniczo obszarów 5.D, 6.1.D., 6.2.D, 12.D, a skala oddziaływań będzie zależna od sposobu ich zagospodarowania.

Dla zabudowy przemysłowo – bazowo – składowej wprowadzono ograniczenia: *wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy - do 40% powierzchni działki; wysokość zabudowy do 15,0 m od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu; dachy symetryczne o kacie nachylenia połaci min. 10⁰ oraz płaskie, co będzie stanowiło ograniczenie dla dalszych prac planistycznych i inwestycyjnych. Realizacja zapisów zmiany Studium nie spowoduje powstania wysokich elementów będących dominującymi w krajobrazie.*

Istotną zmianą w krajobrazie będzie zainwestowanie terenów w rejonie Kicka, zwłaszcza tych obszarów, które przeznaczone będą pod zabudowę mieszkaniową i znajdują się w granicach proponowanych obszarów chronionych.

Realizacja zapisów zmiany Studium wpłynie na zmianę krajobrazu w związku z wprowadzeniem nowego zagospodarowania. Skalę tego oddziaływania będzie można ocenić bardziej szczegółowo na dalszym etapie prac planistycznych i inwestycyjnych kiedy znany będzie rodzaj zagospodarowania i jego parametry (powierzchnia, wysokość).

Obecnie, odnosząc się do stanu zagospodarowania gminy, (tabela 1) można stwierdzić, że w związku z tym, iż na terenie gminy jest tylko około 5% terenów zurbanizowanych zwiększenie zainwestowania nie wpłynie istotnie na krajobraz.

6.9. Dobra kulturowe

Zmiana Studium nie obejmuje obiektów zabytkowych podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wpisane do rejestru Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie.

Nie przewiduje się więc wpływu realizacji zmiany Studium na zabytki.

Niemniej, mając na uwadze, że część prac wykonywanych w związku z realizacją zapisów zmiany Studium związana będzie z pracami ziemnymi należy mieć na uwadze art. 32 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w który mowa, że na prowadzącym roboty budowlane lub ziemne, który odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, ciąży obowiązek wstrzymania wszelkich robót mogących uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczenie przedmiotu i miejsca jego odkrycia oraz niezwłoczne zawiadomienie o tym właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Podczas prac należy również uwzględniać wytyczne konserwatorskie w związku z istnieniem stref ochrony konserwatorskiej.

6.10. Oddziaływanie skumulowane i transgraniczne

Oddziaływanie skumulowane

Mając na uwadze niewielki stopień urbanizacji na terenie gminy, na poziomie około 5%, nie przewiduje się by realizacja funkcji przewidzianych w zmianie Studium doprowadziła do kumulowania się oddziaływań.

Oddziaływanie transgraniczne

Oddziaływanie transgraniczne oznacza jakiegokolwiek, niekoniecznie globalne oddziaływanie odczuwalne na terenie jednej ze stron Konwencji z Espoo, spowodowane przedsięwzięciem zlokalizowanym na terenie innej Strony. Konwencja z Espoo jest to Konwencja EKG ONZ o Ocenach Oddziaływania na Środowisko w Kontekście Transgranicznym.

Realizacja zmiany Studium nie spowoduje wystąpienia transgranicznych oddziaływań na środowisko, teren zmiany Studium znajduje się w odległości około 45 km w linii prostej od granicy z Republiką Federalną Niemiec.

6.11. Oddziaływanie na zdrowie ludzi

Zmiana Studium dopuszcza w wyznaczonych obszarach zagospodarowania wprowadzenie nowych form zagospodarowania terenów rolniczych, w tym zmiana funkcji terenów rolniczej na funkcje mieszkaniowe, zagrodowe, komercyjne, rekreacyjno-sportowe, kulturalno-oświatowe, usługi w tym handlu, turystyczno-wypoczynkowe, zieleni urządzonej, ogrody działkowe, komunikację oraz uzupełnienia funkcjonalne w istniejących strukturach poszczególnych wsi.

Zmiany wskazane w zmianie Studium przyczynią się do rozwoju gminy Stara Dąbrowa. Z racji tego, iż w Studium wskazywane są jedynie kierunki rozwoju i brak jest możliwości przedstawienia na tym etapie szczegółowych informacji na temat planowanych obiektów, należy podkreślić, iż inwestycje realizowane w ramach zmiany Studium powinny zostać szczegółowo przeanalizowane pod kątem oddziaływań na środowisko na późniejszych etapach inwestycyjnych.

Poniżej odniesiono się do oddziaływań na człowieka związanych z kierunkiem rozwoju w zakresie dopuszczenia lokalizacji zespołu paneli fotowoltaicznych.

Pole elektromagnetyczne,

Praca zespołu paneli fotowoltaicznych będzie powodować emisję niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego. Źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego będą układy wytwarzania, przesyłania i rozdziału energii elektrycznej, a także jej odbiorniki. Wszystkie urządzenia zasilane prądem elektrycznym wytwarzają

w swoim otoczeniu pole elektromagnetyczne. Instalacje elektryczne oraz urządzenia do przesyłania energii elektrycznej planowane do zastosowania w zespole paneli fotowoltaicznych będą wytwarzały w swoim otoczeniu pola elektromagnetyczne o częstotliwości 50 Hz. Natężenie pól elektrycznego i magnetycznego, które powstają w sąsiedztwie tych urządzeń i instalacji elektrycznej są pomijalnie małe. Na podstawie wyników współczesnych badań stwierdzono, że pola elektromagnetyczne wytwarzane przez sieć elektroenergetyczną średniego napięcia częstotliwości 50 Hz nie wpływają niekorzystnie na organizmy żywe.

Wobec powyższego można stwierdzić, iż oddziaływanie w zakresie emisji pól elektromagnetycznych będzie pomijalnie małe i nie będzie miało wpływu na okolicę i komfort życia ludzi oraz pracę urządzeń (np. RTV) znajdujących się w domach. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż cała infrastruktura farmy fotowoltaicznej jest ogrodzona i niedostępna dla osób postronnych.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448) wartości natężenia pola elektrycznego 50 Hz w środowisku, w miejscach dostępnych dla ludności nie powinny przekraczać 10 kV/m.

Hałas i vibracje

Zespół paneli fotowoltaicznych, na etapie eksploatacji zasadniczo nie jest emitorem hałasu ani wibracji. Hałas generowany będzie okazjonalnie przez ekipy serwisowe i konserwacyjne, lecz ze względu na małą częstotliwość występowania oraz niewielką skalę oddziaływania, nie wpłynie to na pogorszenie stanu akustycznego jakości środowiska.

Jedynymi obiektami zlokalizowanymi na terenie farmy fotowoltaicznej mogącymi powodować emisję hałasu są pomieszczenia inwertera i transformatora. Obydwa obiekty mogą zostać wyposażone w instalacje chłodzące, czyli wentylatory wymuszające obieg powietrza. W każdym dostępnym na rynku rozwiązaniu technicznym wentylatory znajdują się wewnątrz pomieszczenia, a przegrody budowlane, z których wykonane są obiekty inwerterów i transformatorów mają dobrą izolacyjność akustyczną.

Mało prawdopodobna jest sytuacja, aby wszystkie urządzenia wentylujące pracowały z pełną wydajnością – może to jedynie nastąpić gdyby farma produkowała energię elektryczną prawie z maksymalną mocą, a jednocześnie musi panować bardzo wysoka temperatura zewnętrzna. Taka sytuacja może mieć miejsce jedynie latem w okolicach godzin południowych. W nocy urządzenia energetyczne w ogóle nie pracują gdyż farma nie produkuje energii, więc nie pracują również urządzenia chłodzące. Również rano i wieczorem gdy farma pracuje z 10-30% wydajności nominalnej nie ma konieczności chłodzenia urządzeń elektroenergetycznych nawet w wysokich temperaturach zewnętrznych. Z tego względu oddziaływanie akustyczne będzie się zamykało w granicach działki, a hałas powodowany przez pracujące urządzenia farmy fotowoltaicznej będzie praktycznie niesłyszalny w okolicy najbliższych obszarów podlegających ochronie akustycznej.

Oddziaływanie na klimat akustyczny związane będzie wyłącznie z etapem jego realizacji oraz likwidacji. Inwestor oraz wykonawca prac budowlanych powinien spełnić wymagania określone w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. *o systemie oceny zgodności* (Dz. U. z 2019 r. poz. 155) oraz rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. *w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska* (Dz. U. z 2005 r. Nr 263, poz. 2202 ze zm.), zgodnego z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2000 r. (Dyrektywa 2000/14/WE).

Zjawisko wystąpienia hałasu i wibracji będzie miało charakter krótkotrwały i ograniczony, a wszelkie uciążliwości z tym związane będą miały charakter przemijający i ustąpią całkowicie po zakończeniu prac związanych z budową, jak również późniejszą likwidacją elementów elektrowni fotowoltaicznej.

7. Wpływ na formy ochrony przyrody w tym obszary Natura 2000

7.1. „Ostoja Ińska” PLB320008

Część terenu gminy Stara Dąbrowa znajduje się w granicach tego obszaru. Ostoja Ińska przebiega przy wschodniej granicy gminy Stara Dąbrowa. W granicach Ostoji Ińskiej znajduje się obszar objęty zmianą Studium w miejscowości Rosowo, Chlebówko oraz część obszaru w miejscowości Krzywnica.

Dla Ostoi Ińskiej obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego. Z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1931), zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego, poz. 4303).

W załączniku 6 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 października 2017 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 *Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Chociwel, Dobra, Dobrzany, Drawsko Pomorskie, Ińsko, Marianowo, Stara Dąbrowa, Węgorzyno, Łobez, Recz, Radowo Małe dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków oraz ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000*, dla obszaru gminy Stara Dąbrowa wskazano:

1) Wprowadzenie zapisu nie przeznaczania pod zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior poza obszarami zwartej zabudowy w rozumieniu Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ustalenie nie dotyczy obszarów zwartej zabudowy miejscowości, działek, dla których przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO wydane zostały pozwolenia na budowę oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących przed dniem wejścia w życie zarządzenia w sprawie PZO.

2) Ze względu na znaczną mobilność i koncentrację ptaków oraz charakter ostoi, w studium należy umieścić ustalenia zapewniające utrzymanie dotychczasowej drożności tras migracji i przestrzeni powietrznej w zasięgach siedlisk lęgowych i żerowiskowych oraz odpoczynkowych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, poprzez niedopuszczenie do zmiany przeznaczenia i zagospodarowania gruntów pod budowę farm wiatrowych.

3) Należy utrzymywać grunty obszaru Natura 2000 (tj. siedliska lęgowe, żerowiskowe oraz miejsca odpoczynkowe przedmiotów ochrony) bez przeznaczania ich pod budowę ferm zwierząt futerkowych (w tym zwłaszcza norki amerykańskiej) w związku z bardzo wysokim ryzykiem znaczącego negatywnego oddziaływania tego typu przedsięwzięć na przedmioty ochrony.

4) Z uwagi na kluczowe znaczenie terenów otwartych i podmokłych dla ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, konieczne jest umieszczenie w Studium ustaleń, które zapewnią utrzymanie dotychczasowego zasięgu ich siedlisk lęgowych i żerowiskowych, w szczególności poprzez utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania łąk, pastwisk, naturogeniczných nieużytków i gruntów ornych, dbając jednocześnie o zapewnienie prawidłowego, zbliżonego do warunków naturalnych, uwodnienia siedlisk hydrogeniczných i tym samym nie przeznaczanie tych gruntów na inne cele (m.in. na zabudowę zalesianie, eksploatację kruszyw naturalnych). Ustalenie nie dotyczy: – obszarów zwartej zabudowy miejscowości, – działek, dla których przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia wydane zostały decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia na budowę, pozwolenia wodnoprawne lub koncesje, – obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących lub wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia, – studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uzgodnionych przez RDOŚ w okresie od 30 kwietnia 2014 r. do dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia, – inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych.

5) Wprowadzenie do Studium informacji o położeniu gminy w obszarze Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008.

Zgodnie z zapisami zmiany Studium dla obszarów znajdujących się w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska obowiązują przepisy ww. Zarządzenia. W granicach w obszarze Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 znajduje się część trzech obszarów objętych zmianą Studium:

- Obszar 3 E Chlebówko, z przeznaczeniem pod zainwestowanie (*wskazane pod zabudowę mieszkaniową dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej i budownictwa komercyjnego z dopuszczeniem lokalizacji usług handlu, nieuciążliwych usług, funkcji*) znajduje się w centrum miejscowości w sąsiedztwie terenów zabudowanych i zainwestowanych;

W Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (BKP 2010 r.) w granicach przedmiotowego obszaru nie zostały stwierdzone stanowiska zwierząt chronionych, nie stwierdzono również stanowisk chronionych gatunków flory i stanowiska chronionych gatunków grzybów.

Zgodnie z materiałami do Planu Zadań Ochronnych dla ostoi Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 Lokalizacja stanowisk ptaków – przedmiotów ochrony na terenie ostoi, w granicach obszaru 3.E objętego zmianą Studium nie znajdują się stanowiska gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony na terenie ostoi.

- Obszar 10 C Rosowo, z przeznaczeniem terenu jako *zieleń komponowana, obszar wskazany do rekultywacji i rehabilitacji* w części park podworski wraz z cmentarzem rodowym i terenami dawnych ogrodów z zachowanym obeliskiem upamiętniającym poległych w I wojnie światowej;

W Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego w granicach obszaru zmiany Studium stwierdzono siedlisko przyrodnicze 9160 – grąd subatlantycki, nie jest to jednak siedlisko chronione w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska. Zapisy zmiany Studium wskazują, że winno być one zachowane. Na etapie inwestycyjnym wskazana jest weryfikacja stanu siedliska przyrodniczego i opracowanie projektu prac, które nie będą

wpływały na stan zachowania siedliska. M.in. zakazuje się wprowadzania gatunków inwazyjnych i usuwania wiatrołomów na terenach zwartych zadrzewień.

- Obszary 5A, 5E i 5D Krzywnica znajdujące się w granicach obszaru Natura 2000 z przeznaczeniem pod zainwestowanie zlokalizowane są w centrum miejscowości i umiejscowione wzdłuż drogi. Na etapie uzgadniania i opiniowania projektu zmiany Studium zmniejszono teren 5E i wprowadzono teren 5G jako obszar ochronnej strefy buforowej od rzeki Krąpieli obszar rolniczego użytkowania z zakazem zabudowy. **Finalnie zrezygnowano z przeznaczenia pod zainwestowanie ww. terenów, całość pozostawiono jako teren 5G – obszar ochronnej strefy buforowej od rzeki Krąpieli, obszar rolniczego użytkowania z zakazem zabudowy (ryc. 4 Aneksu).**

W Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (BKP 2010 r.) w granicach przedmiotowego obszaru nie zostały stwierdzone stanowiska zwierząt chronionych, nie stwierdzono również stanowisk chronionych gatunków flory i stanowiska chronionych gatunków grzybów.

Zgodnie z materiałami do Planu Zadań Ochronnych dla ostoi Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 Lokalizacja stanowisk ptaków – przedmiotów ochrony na terenie ostoi, w granicach obszaru objętego zmianą Studium nie znajdują się stanowiska gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony na terenie ostoi. W sąsiedztwie granic obszaru zmiany Studium, w rejonie rzeki Krąpieli znajduje się stanowisko *Alcedo atthis* zimorodek zwyczajny. Siedliskiem tego gatunku są czyste rzeki i strumienie, brzegi jezior i stawów. Żerowanie i przeloty lokalne tego gatunku są również związane z ciekami czy zbiornikami wodnymi. W zmianie Studium wprowadzono teren 5G jako obszar ochronnej strefy buforowej od rzeki Krąpieli obszar rolniczego użytkowania z zakazem zabudowy. e szerokości około 100-140 m.

W związku z postanowieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 sierpnia 2021 r., znak: WOPN-OS.610.53.2021.AM., dla terenów znajdujących się w granicach obszaru Natura 2000 oraz w jej sąsiedztwie (teren Krzywnica), w celu uzupełnienia informacji w zakresie wpływu realizacji zapisów zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stara Dąbrowa na ptaki będące przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320010. Ocena znajduje się w załączonym Aneksie.

Zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia - Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony, jako zagrożenie istniejące dla zimorodka wskazano:

- F02.03 wędkarstwo;
- G01 sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze;

jako zagrożenie potencjalne dla zimorodka wskazano:

- B07 inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej;
- C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru.

Wyznaczone w zmianie Studium funkcje nie są związane z ww. zagrożeniami.

Mając na uwadze powyższe nie przewiduje się aby realizacja ustaleń zmiany Studium wpłynęła na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000, miała negatywny wpływ na

gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000, czy też wpłynęła na pogorszenie integralności obszarów Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Na etapie niniejszego opracowania brak jest szczegółowych informacji na temat rodzajów i parametrów przedsięwzięć, wskazane jest więc na dalszym etapie prac inwestycyjnych analiza czy realizacja któregoś z przedsięwzięć nie będzie wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247), zwłaszcza dla terenów 5D i 5E na południe od drogi wojewódzkiej 142.

W zaktualizowanym Studium wprowadzono zapisy:

Str 65 „Dla tego Obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochrony przyjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. (Dz.Urz.Woj.Zach. z 7 maja 2014 poz. 1931) zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 października 2017 r. (Dz.Urz.Woj.Zach. z 30 października 2017 poz. 4303)”

Str 195 KRZYWNICA dopisano: „W związku z tym w przypadku obszaru 5D żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000 nie mogą charakteryzować się znaczącym negatywnym oddziaływaniem na ten obszar. Rozumie się przez to oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- a) pogorszyć stan siedlisk gatunków zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- b) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- c) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.”

7.2. Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy „Parlino-Łęczycza”

ZPK ustanowiony został Uchwałą Nr XXXIII/ 226 /06 Rady Gminy w Starej Dąbrowie z dnia 15 lutego 2006 r. zmieniony uchwałą nr XXXIII/236/2014 z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/226/06 Rady Gminy w Starej Dąbrowie z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie utworzenia Zespołu Przyrodniczo Krajobrazowego „Parlino Łęczycza: położonego na terenie gminy Stara Dąbrowa

Obszar zlokalizowany jest wzdłuż drogi Stargard – Nowogard, po jej wschodniej stronie od Łęczycy do północnej granicy gminy oraz rynnowym ciągiem jezior Kołki, Parlińskie i Łęczyckie.

W granicach ZPK znajdują się dwa obszary zmiany Studium w rejonie Parlina, które w zmianie Studium przeznaczone zostały pod zabudowę jednorodziną.

Obszar zmiany Studium 8E najdalej wysunięty na północ częściowo znajduje się w granicach obszaru ZPK i zlokalizowany jest wzdłuż drogi wojewódzkiej 106, ul. Stargardzka i w sąsiedztwie terenów zabudowanych, podobnie obszar 8E znajdujący się bliżej jeziora Łęczyckiego, zlokalizowany jest w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej i terenów zabudowanych.

W Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (BKP 2010 r.) w granicach przedmiotowego obszaru nie zostały stwierdzone stanowiska zwierząt chronionych,

nie stwierdzono również stanowisk chronionych gatunków flory i stanowiska chronionych gatunków grzybów.

ZPK został utworzony w celu ochrony walorów widokowych i estetycznych krajobrazu naturalnego i kulturowego, obejmuje obszar gruntów rolnych, rekreacyjno-wypoczynkowych, leśnych i nieleśnych. Obszar nie został wyznaczony ze względu na cenne zbiorowiska roślinne.

Na etapie Studium brak jest szczegółowych informacji na temat parametrów planowanej zabudowy. Nie mniej należy stwierdzić, że kontynuacja funkcji zabudowy jednorodzinnej wzdłuż drogi wojewódzkiej i w sąsiedztwie istniejącej już zabudowy jednorodzinnej nie powinna wpływać negatywnie na ZPK pod warunkiem racjonalnego zagospodarowania terenu (wyznaczenia parametrów zabudowy stosownych do istniejących zabudowań w sąsiedztwie) oraz rygorystycznego podejścia do stosowania przepisów ochrony środowiska, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

7.3. Pomniki przyrody

W granicach obszarów objętych zmianą Studium ustanowione pomniki przyrody znajdują się w obszarach w rejonie Kicka, Krzywnicy i Rosowo.

- Kicko: trzy lipy drobnolistne *Tilia cordata*;
- Krzywnica: cztery dęby szypułkowe *Quercus robur* i dwa kasztanowce białe *Aesculus hippocastanum*;
- Rosowo: dwa dęby szypułkowe *Quercus robur*.

W stosunku do pomników przyrody obowiązują: Uchwała nr XXXIII/221/2006 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody i Uchwała nr XXXVI/244/2006 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie ustanowienia drzew za pomniki przyrody, zgodnie z jej zapisami w odniesieniu do pomników przyrody objętych ww. uchwałami zakazuje się:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową i utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby.

Podczas prac związanych z realizacją zapisów zmiany Studium wykonywanych w sąsiedztwie pomników przyrody należy wykazać się ostrożnością i starannością aby nie uszkodzić ww. drzew.

7.4. Siedliska przyrodnicze wskazane w Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego

Zgodnie z Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego (BKP Szczecin 2010) siedliska przyrodnicze zidentyfikowano w granicach zmiany Studium w rejonie Rosowa i Kicka.

Zapisy zmiany Studium w odniesieniu do obszaru w rejonie Rosowa przewidują przeznaczenie terenu jako obszar zieleni komponowanej, w części park podworski wraz z cmentarzem rodowym i terenami dawnych ogrodów z zachowanym obeliskiem upamiętniającym poległych w I wojnie światowej, wskazany do rekultywacji i rehabilitacji, objęty strefą ochrony konserwatorskiej. W granicach terenu znajduje się siedlisko

przyrodnicze 9160 – grąd subatlantycki oraz pomniki przyrody – dęby szypułkowe, które winny być zachowane.

Na etapie inwestycyjnym wskazana jest weryfikacja stanu siedliska przyrodniczego i opracowanie projektu prac, które nie będą wpływały na stan zachowania siedliska. M.in. zakazuje się wprowadzania się gatunków inwazyjnych i usuwać wiatrolomów na terenach zwartych zadrzewień.

Mając powyższe na uwadze, a więc wskazania co do zachowania siedliska nie przewiduje się negatywnych oddziaływań zapisów zmiany Studium.

7.5. Proponowane formy ochrony przyrody

Proponowane obszary chronione opisane zostały w rozdziale 3.3.

Użytki ekologiczne

UE Stawy pod Krzywnicą.

Obszar zmiany Studium wyznaczony został poza granicami proponowanego UE. Nie przewiduje się więc wpływu zapisów studium na przedmiot i cel ochrony proponowanego użytku.

UE Łąki pod Kickiem

Fragment terenu wyznaczonego w Studium, pod zabudowę mieszkaniową, znajduje się w granicach proponowanego UE.

Fragment obszaru 4E znajduje się w granicach tego obszaru. Realizacja ustaleń zmiany Studium *Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową komercyjną i wynikającą z potrzeb zaspokojenia mieszkaniowych wspólnoty samorządowej z dopuszczeniem lokalizacji usług handlu, nieuciążliwych usług, funkcji rekreacyjno-sportowo-oświatowych* – może być konfliktowa z celem ochrony projektowanego obszaru.

Należy mieć jednak na uwadze, że jest to obszar zaproponowany do objęcia ochroną w Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego (2010), i do momentu podjęcia stosownej uchwały pozostaje nadal propozycją i nie obowiązują dla niego żadne ograniczenia wynikające z istnienia użytku ekologicznego, o którym mowa w ustawie o ochronie przyrody. Na dalszym etapie inwestycyjnym wskazana jest weryfikacja aktualności wartości przyrodniczych obszaru.

UE Jezioro Grabowskie

Fragment obszaru 4 G znajduje się w granicach tego obszaru. Realizacja ustaleń zmiany Studium *Obszar ochronnej strefy buforowej zieleni wysokiej przylegającej do jeziora Grabowskiego z dopuszczeniem lokalizacji plaży trawiastej* – może być konfliktowa z celem ochrony projektowanego obszaru.

Należy mieć jednak na uwadze, że jest to obszar zaproponowany do objęcia ochroną w Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego (2010), i do momentu podjęcia stosownej uchwały pozostaje nadal propozycją i nie obowiązują dla niego żadne ograniczenia wynikające z istnienia użytku ekologicznego, o którym mowa w ustawie o ochronie przyrody. Na dalszym etapie inwestycyjnym wskazana jest weryfikacja aktualności wartości przyrodniczych obszaru oraz ewentualne ustalenie ograniczeń obszarowych i funkcjonalnych.

Zespoły przyrodniczo krajobrazowe

ZPK Jezioro Grabowskie

Fragment terenu wyznaczonego w Studium, pod zabudowę mieszkaniową, znajduje się w granicach proponowanego UE.

Fragment obszaru 4E znajduje się w granicach tego obszaru. Realizacja ustaleń zmiany Studium *Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową komercyjną i wynikającą z potrzeb zaspokojenia mieszkaniowych wspólnoty samorządowej z dopuszczeniem lokalizacji usług handlu, nieuciążliwych usług, funkcji rekreacyjno-sportowo-oświatowych* – może być konfliktowa z celem ochrony projektowanego obszaru.

Należy mieć jednak na uwadze, że jest to obszar zaproponowany do objęcia ochroną w Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego (2010), i do momentu podjęcia stosownej uchwały pozostaje nadal propozycją i nie obowiązują dla niego żadne ograniczenia wynikające z istnienia zespołu przyrodniczo krajobrazowego, o którym mowa w ustawie o ochronie przyrody. Na dalszym etapie inwestycyjnym wskazana jest weryfikacja aktualności wartości przyrodniczych obszaru oraz ewentualne ustalenie ograniczeń obszarowych, przedmiotowych i funkcjonalnych w zakresie lokalizacji zabudowy w tym zachowania powierzchni biologicznie czynnej.

8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zmiany Studium.

W przypadku braku realizacji zmiany Studium analizowane obszary będą wykorzystywane w dotychczasowy sposób.

Brak zmian to z jednej strony mniejsze obciążenie dla środowiska z drugiej jednak brak możliwości rozwoju gminy poprzez wprowadzenie nowych funkcji: m.in. mieszkaniowych, komercyjnych, rekreacyjno-sportowych, kulturalno-oświatowych, usług w tym handlu, turystyczno-wypoczynkowych, zieleni urządzonej, ogrodów działkowych, obiektów usługowych, zorganizowanej działalności inwestycyjnej wraz z dopuszczeniem paneli fotowoltaicznych.

9. Podsumowanie, wnioski i zalecenia.

1. Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko, która sporządzona została w związku z *Uchwałą Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa, Uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa, Uchwałą Nr XXII/197/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 30 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa zmienionej uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa.*

2. Obszary zmiany Studium znajdują się w granicach Gminy Dąbrowa, w miejscowościach Białuń, Chlebówko, Kicko, Krzywnica, Łęczycza, Łęczyna, Parlino, Rosowo, stara Dąbrowa, Storkówko lub w otoczeniu tych miejscowości.
3. Część terenu gminy Stara Dąbrowa znajduje się w granicach tego obszaru. Ostoja Ińska przebiega przy wschodniej granicy gminy Stara Dąbrowa. W granicach Ostoji Ińskiej znajduje się obszar objęty zmianą Studium w miejscowości Rosowo, Chlebówko oraz część obszaru w miejscowości Krzywnica.
4. W granicach gminy Stara Dąbrowa znajduje się Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy „Parlino-Łęczycza”. Obszar zlokalizowany jest wzdłuż drogi Stargard – Nowogard, po jej wschodniej stronie od Łęczycy do północnej granicy gminy oraz rynnowym ciągiem jezior Kołki, Parlińskie i Łeczyckie.
5. Pozostałe obszary zmiany Studium znajduje się poza istniejącymi formami ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
6. Zgodnie z Uchwałą nr XXXIII/221/2006 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody i Uchwałą nr XXXVI/244/2006 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie ustanowienia drzew za pomniki przyrody na terenie gminy Stara Dąbrowa znajduje się 230 pomników przyrody. W granicach obszarów objętych zmianą Studium ustanowione pomniki przyrody znajdują się w obszarach w rejonie Kicka, Krzywnicy i Rosowo.
7. Zgodnie z Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego na terenie Gminy Stara Dąbrowa zaproponowano do objęcia ochroną obszary jako użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo krajobrazowy. Fragment obszaru zmiany Studium w rejonie Kicka znajduje się w granicach proponowanego UE Jezioro Grabowskie, UE Łąki pod Kickiem, ZPK Jezioro Grabowskie. Realizacja przewidzianych w zmianie Studium funkcji może być konfliktowa z przedmiotami ochrony ww. obszarów. Należy mieć jednak na uwadze, że są to obszar zaproponowany do objęcia ochroną w Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego (2010), i do momentu podjęcia stosownej uchwały pozostają nadal propozycją i nie obowiązują dla nich żadne ograniczenia wynikające z istnienia zespołu przyrodniczo krajobrazowego czy użytku ekologicznego, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody. Na dalszym etapie inwestycyjnym wskazana jest weryfikacja aktualności wartości przyrodniczych ww. obszarów.
8. Gmina Stara Dąbrowa jest gminą rolniczą, prawie 80% terenu gminy znajduje się w rolniczym zagospodarowaniu. Użytki leśne w gminie stanowią około 10 %, wody około 2% a tereny zurbanizowane około 5%.
9. Zachodnia część gminy Stara Dąbrowa znajduje się w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 123 Zbiornik międzymorenowy Stargard-Goleniów. Dla GZWP 123 wykonano dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z ustanowieniem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych. Główny zbiornik wód podziemnych nr 123 posiada powierzchnię 378 km². Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 86 707tys. m³/dobę. Obszary objęte zmianą studium w rejonie Parlina i Łęczycy znajdują się w granicach tego GZWP.
10. Ustalenia zmiany Studium nie będą kolidować z ustaleniami i celami środowiskowymi, zawartymi w Planie Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry lub stwarzać ryzyka ich niedotrzymania.
11. Przedmiotem III edycji zmiany studium jest wprowadzenie nowych form zagospodarowania terenów rolniczych, w tym zmiana funkcji terenów rolniczej na

funkcje mieszkaniowe, zagrodowe, komercyjne, rekreacyjno-sportowe, kulturalno-oświatowe, usługi w tym handlu, turystyczno-wypoczynkowe, zieleni urządzonej, ogrody działkowe, komunikację oraz uzupełnienia funkcjonalne w istniejących strukturach poszczególnych wsi.

12. Realizacja zapisów zmiany Studium wpłynie na zmianę krajobrazu w związku z wprowadzeniem nowego zagospodarowania. Skalę tego oddziaływania będzie można ocenić bardziej szczegółowo na dalszym etapie prac planistycznych i inwestycyjnych kiedy znany będzie rodzaj zagospodarowania i jego parametry (powierzchnia, wysokość). Obecnie, odnosząc się do stanu zagospodarowania gminy, (tabela 1) można stwierdzić, że w związku z tym, iż na terenie gminy jest tylko około 5% terenów zurbanizowanych zwiększenie zainwestowania nie wpłynie istotnie na krajobraz i pozostałe komponenty środowiska.
13. Główna zmiana w związku z realizacją zapisów zmiany Studium będzie związana z zainwestowaniem terenów dotychczas użytkowanych rolniczo. Związane to będzie z realizacją funkcji oznaczonych na załącznikach graficznych zmiany studium symbolami 5.D, 6.1.D, 6.2.D, 12.D. oraz terenów oznaczonych symbolami 1E, 3E, 4E, 5E, 8E, 11E.
14. Zmiana Studium nie rozstrzyga o realizacji konkretnych obiektów ale umożliwia ich realizację. Wskazane jest aby na dalszym etapie prac, związanych z opracowaniem dokumentów lokalizacyjnych określony został zrównoważony bilans pomiędzy zainwestowaniem terenów a pozostawieniem obszarów biologicznie czynnych.
15. Na etapie niniejszego opracowania brak jest szczegółowych informacji na temat rodzajów i parametrów przedsięwzięć, wskazane jest więc na dalszym etapie prac inwestycyjnych analiza czy realizacja któregoś z przedsięwzięć nie będzie wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247).
16. W związku z postanowieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 sierpnia 2021 r., znak: WOPN-OS.610.53.2021.AM., w celu uzupełnienia informacji w zakresie wpływu realizacji zapisów zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Stara Dąbrowa na ptaki będące przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320010 sporządzono *Ocenę wpływu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Dąbrowa na ptaki będące przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320010*, którą załączono do niniejszej prognozy w formie Aneksu.

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument w trakcie przeprowadzania postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Obowiązek jej przeprowadzenia wynika z zapisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko opracowano w związku z Uchwałą nr z Uchwałą Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa, Uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa, Uchwałą Nr XXII/197/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 30 października 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa zmienionej uchwałą Nr XVII/167/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/160/2020 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 24 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Stara Dąbrowa.

Do sporządzenia zmiany Studium dla analizowanego obszaru gmina Stara Dąbrowa przystąpiła w związku z planami wprowadzenia nowych form zagospodarowania terenów rolniczych na terenie gminy, w tym: zmiana funkcji rolniczej na funkcje mieszkaniowe, zagrodowe, komercyjne, rekreacyjno-sportowe, kulturalno-oświatowe, usługi w tym handlu, turystyczno-wypoczynkowe, zieleni urządzonej, ogrody działkowe, komunikację oraz uzupełnienia funkcjonalne w istniejących strukturach poszczególnych wsi.

Obszary zmiany Studium znajdują się w granicach Gminy Dąbrowa, w miejscowościach Białuń, Chlebówko, Kicko, Krzywnica, Łęczycza, Łęczyna, Parlino, Rosowo, stara Dąbrowa, Storkówko lub w otoczeniu tych miejscowości.

Celem przedmiotowej zmiany Studium jest wprowadzenie nowych form zagospodarowania terenów rolniczych, w tym zmiana funkcji terenów rolniczej na funkcje mieszkaniowe, zagrodowe, komercyjne, rekreacyjno-sportowe, kulturalno-oświatowe, usługi w tym handlu, turystyczno-wypoczynkowe, zieleni urządzonej, ogrody działkowe, komunikację oraz uzupełnienia funkcjonalne w istniejących strukturach poszczególnych wsi.

Obszary objęte zmianą studium znajdują się poza granicami złóż kopalin. Na terenach objętym zmianą Studium nie występują tereny górnicze i obszary osuwania się mas ziemnych, a także obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Główna zmiana ukształtowania powierzchni terenu będzie związana z zainwestowaniem terenów dotychczas użytkowanych rolniczo. W związku z dopuszczeniem funkcji określonych w granicach obszarów zmiany studium na etapie inwestycyjnym dojdzie do zajęcia części terenów dotychczas użytkowanych wyłącznie rolniczo pod zabudowę predysponowaną do zorganizowanej działalności inwestycyjnej w tym usług, produkcja, magazyny z dopuszczeniem paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz zajęcia terenów przez obiekty związane z funkcją mieszkaniową, rekreacyjną i usługową. Zmiana Studium nie rozstrzyga o realizacji konkretnych obiektów ale umożliwia ich realizację. Wskazane jest aby na dalszym etapie prac, związanych z opracowaniem dokumentów lokalizacyjnych określony został zrównoważony bilans pomiędzy zainwestowaniem terenów a pozostawieniem obszarów biologicznie czynnych.

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie wpłynie na pogorszenie stanu jednolitych części wód pod warunkiem właściwej organizacji gospodarki wodno-ściekowej i respektowania przepisów prawa.

W związku z brakiem wskazania w studium konkretnych inwestycji wskazane jest na dalszym etapie inwestycyjnym analiza w zakresie emisji gazów lub pyłów do powietrza oraz w zakresie konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Oddziaływania w zakresie emisji hałasu spowodowane realizacją ustaleń Studium pojawią się zarówno na etapie budowy (inwestycyjnym) jak i w okresie porealizacyjnym (użytkowania). Hałas na etapie budowy dotyczyć będzie większości terenów i ich funkcji wskazanych w zmianie Studium. W przypadku etapu eksploatacji zachowane zostaną dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodne z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112), które określa dopuszczalne poziomy hałasu na poszczególnych terenach chronionych akustycznie.

Wskazane jest, na dalszym etapie prac inwestycyjnych, kiedy znane będą parametry przedsięwzięć przeprowadzenie oceny oddziaływania konkretnych inwestycji na zwierzęta, zwłaszcza w przypadku planowanego zainwestowania proponowanych obszarów chronionych istotnych dla zwierząt, (UE Jezioro Grabowskie), gdzie przedmiotem ochrony jest siedlisko rozrodu zwierząt oraz roślin chronionych i rzadkich, w tym podwodnych łąk ramienicowych.

Nie przewiduje się aby realizacja ustaleń zmiany Studium wpłynęła na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000 Ostoja Ińska, miała negatywny wpływ na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000, czy też wpłynęła na pogorszenie integralności obszarów Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Obszary przewidziane do zainwestowania znajdują się w granicach miejscowości, wśród terenów zabudowanych i zainwestowanych nie stanowią więc istotnych miejsc dla ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000.

Na etapie niniejszego opracowania brak jest szczegółowych informacji na temat rodzajów i parametrów przedsięwzięć, wskazane jest więc na dalszym etapie prac inwestycyjnych analiza czy realizacja któregoś z przedsięwzięć nie będzie wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247), zwłaszcza dla terenów 5D i 5E na południe od drogi wojewódzkiej 142.

W granicach ZPK Parlino-Łęczycza znajdują się dwa obszary zmiany Studium w rejonie Parlina, które w zmianie Studium przeznaczone zostały pod zabudowę jednorodziną.

Obszar zmiany Studium 8E najdalej wysunięty na północ częściowo znajduje się w granicach obszaru ZPK i zlokalizowany jest wzdłuż drogi wojewódzkiej 106, ul. Stargardzka i w sąsiedztwie terenów zabudowanych, podobnie obszar 8E znajdujący się bliżej jeziora Łęczyckiego, zlokalizowany jest w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej i terenów zabudowanych.

Na etapie Studium brak jest szczegółowych informacji na temat parametrów planowanej zabudowy. Kontynuacja funkcji zabudowy jednorodzinnej wzdłuż drogi wojewódzkiej i w sąsiedztwie istniejącej już zabudowy jednorodzinnej nie powinna wpływać negatywnie na ZPK pod warunkiem racjonalnego zagospodarowania terenu oraz rygorystycznego podejścia do stosowania przepisów ochrony środowiska, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Zgodnie z Uchwałami Rady Gminy Stara Dąbrowa w sprawie ustanowienia drzew za pomniki przyrody na terenie gminy Stara Dąbrowa znajduje się 230 pomników przyrody. W granicach obszarów objętych zmianą Studium ustanowione pomniki przyrody znajdują się w obszarach w rejonie Kicka, Krzywnicy i Rosowo. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w odniesieniu do pomników przyrody zakazuje się: niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu; wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową,

odbudową i utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby.

Podczas prac związanych z realizacją zapisów zmiany Studium wykonywanych w sąsiedztwie pomników przyrody należy wykazać się ostrożnością i starannością aby nie uszkodzić ww. drzew.

Na podstawie analizy przeprowadzonej w niniejszej prognozie stwierdzono, że oddziaływanie na środowisko obszarów wyznaczonych w zmianie Studium nie będzie znaczące. Obecnie na terenie gminy jest tylko około 5% terenów zurbanizowanych.

11. Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

Oświadczenie zawarte jest w prognozie na końcu opracowania.

12. Spis rycin, tabel, fotografii.

Spis rycin

Rycina 1. Lokalizacja obszaru zmiany Studium w stosunku do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce (na podstawie: <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>, <https://www.pgi.gov.pl>).

Rycina 2. Położenie obszaru zmiany Studium na tle mapy regionów geobotanicznych Polski (źródło: Jan Marek Matuszkiewicz *Regionalizacja geobotaniczna Polski* IGiPZ PAN, Warszawa, 2008)

Rycina 3. Położenie obszaru zmiany Studium na mapie potencjalnej roślinności naturalnej (na podstawie: Matuszkiewicz J. M. 2008. *Potencjalna roślinność naturalna Polski*. IGiPZ PAN, Warszawa).

Rycina 4. lokalizacja obszaru zmiany Studium – Białuń.

Rycina 5. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Rosowo.

Rycina 6. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Chlebówko.

Rycina 7. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Kicko.

Rycina 8. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Krzywnica.

Rycina 9. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Łęczycza.

Rycina 10. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Łęczyna.

Rycina 11. Lokalizacja obszaru zmiany Studium – Parlino.

Rycina 12. Lokalizacja obszaru zmiany Studium Storkówko

Spis tabel

Tabela 1. Stan zagospodarowania gruntów na terenie gminy Stara Dąbrowa w latach 1988 – 2020 r.

Tabela 2. Wykaz złóż kopalin w gminie Stara Dąbrowa.

Tabela 3. Ujęcia wód na terenie gminy Stara Dąbrowa

Tabela. 4. Zestawienie jednolitych części wód powierzchniowych dla Gminy Stara Dąbrowa.

Tabela 5. Obiekty o wartościach kulturowych Białuń

Tabela 6. Obiekty o wartościach kulturowych Chlebówko

Tabela 7. Obiekty o wartościach kulturowych Kicko

Tabela 8. Obiekty o wartościach kulturowych Krzywnica

Tabela 9. Obiekty o wartościach kulturowych Łęczycza

Tabela 10. Obiekty o wartościach kulturowych Parlino

Tabela 11. Obiekty o wartościach kulturowych Rosowo

Tabela 12. Obiekty o wartościach kulturowych Storkówko

Tabela 13. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Tabela 14. Klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa

Tabela 15. Klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – klasyfikacja podstawowa

Tabela 16. Formy zagospodarowania na obszarach objętych zmianą Studium

Spis fotografii

Fot. 1. Szata roślinna obszaru w okolicy wsi Białuń.

Fot. 2. Roślinność obszaru w obrębie wsi Rosowo.

Fot. 3. Szata roślinna obszarów w okolicy wsi Chlebówko.

Fot. 4. Roślinność obszaru nr 4 Kicko, część północna.

Fot. 5. Roślinność obszaru nr 4 Kicko, część południowa.

Fot. 6. Roślinność obszaru nr 5 Krzywnica, część północno-zachodnia.

Fot. 7. Roślinność obszaru nr 5 Krzywnica, część obejmująca wieś Krzywnica.

Fot. 8. Roślinność południowej części obszaru w okolicach Łęczycy.

Fot. 9. Roślinność północnej części obszaru w okolicach Łęczycy.

Fot. 10. Roślinność obszaru w obrębie wsi Łęczyna.

Fot. 11. Roślinność obszaru VII Parlino.

Fot. 12. Roślinność obszaru w rejonie Starej Dąbrowy.

Fot. 13. Roślinność obszaru w rejonie Storkówka.

13. Literatura i materiały archiwalne

- Bański J. (red.), 2016, *Atlas obszarów wiejskich w Polsce*, IGiPZ PAN, Warszawa
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na 31 XII 2019 opracowany w 2020 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny i Państwowy Instytut Badawczy z Warszawy,
- Bródka S., Macias A., „Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią”, Warszawa 2014
- Czępińska-Kamińska D. (red.), 2011. Systematyka gleb Polski, wydanie 5. „Roczniki gleboznawcze - Soil Science Annual”, tom LXII, nr 3, s. 1-193. Polskie Towarzystwo Gleboznawcze, Warszawa.
- Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim 2018 rok. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Szczecin 2018 r.
- Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim 2017 rok. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. Szczecin 2017 r.
- Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce opracowany w 2017 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny i Państwowy Instytut Badawczy z Warszawy
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2005
- Karta informacyjna JCWPd nr 7. Państwowy Instytut Geologiczny, 2017.
- Klimaszewski M., 1978, *Geomorfologia ogólna*, PWN, Warszawa
- Kondracki J., 2002, *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa
- Matuszkiewicz J. M. 1993. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski*. IGiPZ PAN, Wrocław-Warszawa-Kraków.
- Matuszkiewicz J. M. 2008. *Potencjalna roślinność naturalna Polski*. IGiPZ PAN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M. 2008. *Regionalizacja geobotaniczna Polski*. IGiPZ PAN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W. (red.) 2012. *Zbiorowiska roślinne Polski. Lasy i zarośla – ilustrowany przewodnik*. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W. 2008. *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

- Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T., 1995, Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000. Arkusze 1-12, IGiPZ PAN, Warszawa.
- Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szelaż Z. (red.), 2006. *Red list of plants and fungi in Poland. Czerwona lista roślin i grzybów Polski*. Instytut Botaniki im. W. Szafera, PAN, Kraków.
- Objaśnienie do mapy georodowiskowej Polski 1:50 000. Arkusz Stargard. Państwowy Instytut Geologiczny. Warszawa 2006.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2016-2019 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2020-2023”
- Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią. A. Macias, S. Bródka,
- Sieć Natura 2000, 2004, Ministerstwo Środowiska,
- Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008. Warszawa, styczeń 2021.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Dąbrowa
- Szponar „Fizjografia urbanistyczna”, Warszawa 2003.
- Szafer W. (red), 1977, Szata roślinna Polski, PWN, Warszawa.
- Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 2010 r.).
- Woś A., 1999, Klimat Polski, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego. Z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1931),
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Ińska PLB320008 (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego, poz. 4303).
- Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., 2014. *Polska Czerwona Księga Roślin*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
- Strony internetowe:
 - <http://crfop.gdos.gov.pl>
 - <http://natura2000.eea.europa.eu/>
 - <http://geoserwis.gdos.gov.pl>
 - <http://mapy.geoportal.gov.pl>
 - <https://www.pgi.gov.pl>

Szczecin 06 lipca 2021 r.,

Aktualizacja czerwiec i wrzesień 2021 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że ja, Agnieszka Zalewska, opracowująca:

PROGNOZĘ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STARA DĄBROWA (III edycja zmiany Studium)

spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko tj. ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, studia pierwszego stopnia i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, brałam udział w przygotowaniu co najmniej 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Agnieszka Zalewska